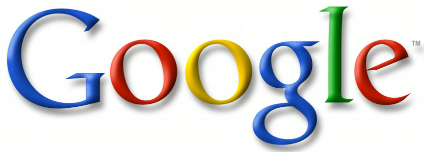
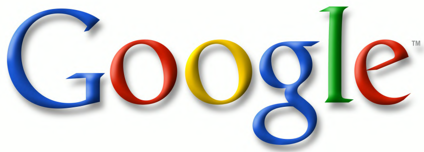

300036268S

ÁGRIP

AF

NOREGS KONUNGA SÖGUM.

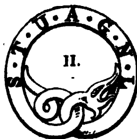
DIPLOMATARISK UDGAVE

FOR

SAMFUNDET TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

VERNER DAHLERUP.

KØBENHAVN.

S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI.

1880.

FORORD.

Blandt Norges kongesagaer indtager det værk, der sædvanlig går under navnet Ágrip, en mærkelig stilling; ikke alene er det den ældste på oldnordisk skrevne bearbejdelse, — det synes at være forfattet omtrent år 1190[1]) — *der er os bevaret, og som sådan hyppig benyttet, eller endog ligefrem udskrevet af forfatterne til Morkinskinna, Fagrskinna o. fl. ja selv af Snorre Sturlessön, men det indeholder også ting, der ikke er os bekendte andensteds fra, f. eks. brudstykket af det ellers ukendte kvæde Oddmjórr, fortællingen om Herser og Vigda o. a. m. Står dets forfatter end i fremstillingsævne og kritisk sans langt tilbage for forfatterne til sådanne værker som Fagrskinna og Heimskringla, findes der dog stykker, som ingenlunde er uden æstetisk skönhed (f. eks. fortællingen om Snefrid, kap. 3—4), ligesom han undertiden synes at have det rette over for Morkinskinna og Fagrskinna.*[2])

Foruden den historiske interesse, der således er knyttet til Ágrip, har den også for sprogforskerne en ikke ringe betydning, i det håndskriftet, hvori den er bevaret, om det end ikke hører til de allerældste, dog, som jeg senere skal forsøge nærmere at påvise, er af en meget betydelig ælde,

---

[1]) *sé G. Storm: Snorre Sturlassöns Historieskrivning s. 28.*

[2]) *sé f. eks. Storm: l. c. s. 186.*

ligesom der i det findes en mængde enkeltheder i sprogform og retskrivning, der er af den störste sproghistoriske betydning.

Af Ágrip findes der allerede to udgaver[1]*):*

a) af P. A. Munch: „Brudstykke af en gammel norsk Kongesaga“ (med dansk oversættelse) i „Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie“ II (Christiania 1834) s. 271—335.

b) af [Finn Magnusson]: „Stutt ágrip[2]*) af Noregs konunga sögum“ i „Formmanna sögur“ X (Kaupmannahöfn 1835) s. 377—421*[3]*) med oversættelse i „Oldnordiske Sagaer“ X s. 329—371 og „Scripta historica Islandorum“ X s. 350—392.*

Af disse udgaver er navnlig Finn Magnussons besørget med en for den tid sjælden stor omhu. Når jeg altså ikke des mindre har ment at turde byde den oldnordiske litteraturs og sprogvidenskabs dyrkere en ny udgave, da er det, fordi jeg tror, at der af et i alle henseender så vigtigt kildeskrift som Ágrip bör findes en udgave, der så vidt muligt kan erstatte håndskriftet selv og kan danne et pålideligt grundlag ved så vel historiske som sproglige undersøgelser over dette mærkelige værk, hvilket ikke kan siges at være tilfældet med

---

1) *Desuden har prof. Gislason med sin bekendte sjældne omhyggelighed aftrykket spalterne 13 og 14 i sit fortrinlige værk „Um frumparta íslenzkrar túngu í fornöld“ s. XXXIX, i hvilket skrift man vil finde talrige sitater fra Ágrip.*

2) *Fra denne titel skriver sig navnet Ágrip (udtog), der nu κατ' ἐξοχήν bruges om denne kongesaga.*

3) *Et uddrag af denne udgave findes i „Antiquités Russes“ II s. 85—91.*

de tidligere udgaver, hvor höjt de end står over de aftryk af gamle håndskrifter, som ellers præsteredes for 40—50 år siden. Hvor vidt min udgave, trods de ufuldkommenheder, jeg vel véd, den lider af, nogenlunde vil kunne tilfredsstille disse krav, må selvfølgelig andre afgöre.

Det eneste håndskrift, hvori Ágrip er bevaret, er des værre ufuldstændigt; det indeholder to större lakuner: mellem kap. 48—49 og kap. 51—52; desuden mangler så vel begyndelsen som slutningen. Man tör dog med sikkerhed antage, at det oprindelig har begyndt med Halfdan svarte (ligesom Fagrskinna) og har sluttet med Sigurd Jorsalefarer.[1]) *Håndskriftet findes i den arna-magnæanske samling på universitetsbiblioteket i København og har dèr nr. 325 fasc. 2. 4to. Det er et — af et islandsk håndskrift at være — ret lyst, uindbundet pergamenthåndskrift, bestående af 24 blade, fordelte i 4 læg således, at første læg foruden det nys nævnte ufuldstændige blad indeholder 7 blade, andet læg 8 blade, alle fuldstændige, tredje læg 7 blade og lævninger af 5 udklippede, af fjærde læg er kun 2 sammenhængende blade tilbage. — Bladenes störrelse er omtrent 4 desimaltommer 7½ linje (= 149 millimeter) i længden og 4 tommer 2 linjer*

[1]) *Jeg antager, at håndskriftets første blad, hvoraf nu kun et lille stykke er tilbage, har indeholdt sagaens begyndelse; at der nemlig med undtagelse af dette intet mangler i læget, sés af, at der efter det med det ufuldstændige blad sammenhængende syvende blad (sp. 25—28) ikke er nogen lakune i teksten. Som en løs formodning udtaler jeg, at det mulig bl. a. har indeholdt fortællingen om Halfdans og Ragnhilds drömme (sé bogstaverne* Ra[gnhıldr] *og* ðr[avmr]*?).*

(= 131 millimeter) i bredden. På hver side er 2 spalter; linjernes antal er: 26 på sp. 20, 24 på sp. 18 og 22, 23 på sp. 89—90, 22 på sp. 91—96, på alle de andre spalter er der 25 linjer. Håndskriftet er, som jeg senere skal komme tilbage til, skrevet med tre forskellige, omtrent samtidige hænder (første hånd sp. 1—88, anden hånd sp. 89—92, tredje hånd sp. 93—96). Skriften er næsten overalt meget tydelig, kun på de to første sider er den på grund af slid noget mindre let læselig. Blækkets farve er brun eller (i de to sidste hænder) sort; farvede begyndelsesbogstaver er undertiden på en plump måde tilföjede af en senere hånd (som det synes fra det 15. årh.), men findes ellers ikke; der er dog som oftest ved hvert kapitels begyndelse ladet plads åben til dem, og det første bogstav er da udeladt (sé f. eks. 50[3]*), men undertiden er der ved kapitlernes begyndelse anbragt et lille bogstav omtrent ude i margen, som det synes, til vejledning for ham, der skulde have malet begyndelsesbogstavet (sé f. eks. 44*[22]*). — Meget ofte findes der i håndskriftet et åbent rum, som synes aldrig at have været beskrevet, ligesom der jævnlig er udraderet bogstaver eller ord tilsyneladende af skriveren selv. — Af yngre hænders tilföjelser findes foruden de i anmærkningerne anførte og en del kradserier følgende*[1]*):*

Spalte 15 i margen ud for l. 13—14: **hıalmadr & brynıadr** *(15 årh.); sp. 16 i margen foran l. 16 et tegn, der ligner runen* ᚠ*; sp. 17—18 nederst på siden:* **þetta þiki**

---

[1]) *Jeg opløser her forkortelserne uden at antyde deres tilstedeværelse, ellers trykkes overalt i dette forord de bogstaver, som i cod. ikke ere skrevne fuldt ud, med kursiv.*

mer vera gott blek enda kann ek ecki betr sia *(15 årh.)*; *sp. 29 i flugt med l. 18 med grönt blæk nogle ulæselige ord, ligesom de 4 følgende med samme hånd (15 årh.) som de grönne initialer*; *sp. 30 i flugt med l. 16:* flotı astrıdar; *sp. 32 øverst:* vm olaf conung; *sp. 34 i fl. m. l. 1.* vm olaf konung; *sp. 37 i fl. m. l. 24:* Gıptıng olafs konungs; *sp. 35—36 nederst, med en hånd fra 17. årh.:* þessa bok uilda eg gæt *(sic!)* lært medan*(?)* Gud gefe myer gott ad læra.

Arne Magnusson kalder Ágrip i kataloget: Vetustum Historiæ Norvegicæ Compendium *(hertil er föjet, så vidt vides, med dr. Vigfússons hånd:* Ágrip 24 foll. 4to minimo, capite et calce mutilum*). På omslaget om håndskriftet har Arne ligeså skrevet:* 325(2) Vetustum Historiæ Norvegicæ Compendium. Mutilum est, *(hvortil Vigfússon(?) har föjet:* Ágrip 325. 4to. 2*). På løse sedler, der ligger i håndskriftet har Arne Magnusson gjort følgende bemærkninger: foran sp. 1:* Eignar menn þessa fragments hafa nylegast vered: Þorgeir Jonsson, Jon Hakonarson, Þordr Jonsson, Eg *(Vigfússon(?) tilföjer:* Höndin án efa íslenzk.*). Foran sp. 64:* Hier er einn auka mide, er eins lá, ádur enn eg arkid samanfeste. Er eins og hann hefdi fastur vered vid blad, sem nu skyllde hier vanta á mille. Enn af contextu synest, sem eckert vante, og hefr hann þá lagdur vered i hrygginn tıl styrktar, hvad þó er undarlegt, þar arked nogu þykt var. Qvicqvid sit, þá synest mier óefad ad eckert vante hier á mille. *Foran sp. 89:* Hier ætla eg vanta 1. blad utan um þesse 2. blöd, hvar vid annad hafi samfast vered sem vante aptan vid þesse .2. blöd,

sem hier liggia innani. *Foran sp. 92:* Hier innani mun vanta 4. blöd, sem tynd sieu. *Efter sp. 96:* Hier aptan vid vantar ad vísu 1. blad sem ádur er sagt. likast hier vante og eitt ark, enn þá aptanvid eda nockur blöd, sem vered hafi i arke fyrer sig sialf.

Angående skrivemåden i den del af håndskriftet, der tilhører de to første hænder, som kan behandles under ét, er følgende at mærke:

A k s e n t e r anvendes ret hyppig, jeg har i det hele fundet dem brugt på 697 steder; heraf er de 623 „rigtige“ ɔ: satte over vokaler, der efter d e g a m l e kvantitetslove må være lange; særlig hyppig anvendes aksenten over præposisjonerne á *og* í. *Ved siden af disse 623 „rigtige“ aksenter står nu altså 74 „urigtige“ ɔ: aksenter over oprindelig korte vokaler. Her fra må imidlertid regnes 20 aksenter over kort* ı, *da den hèr, som påvist af dr. Wimmer i Oldnordisk læsebog*[2] *XII, kan være blot grafisk; her hen regner jeg således:* ſíꜧı *23*^{6}, ſítt *43*^{25}, ín *(ind) 25*^{25}, kríſne *89*^{3} *o. fl. Kun på 2 steder:* bártþto *85*^{4}, láınð *89*^{1}, *tror jeg, at aksenten er sat for at betegne kort* ǫ *(jvf. Wimmer l. c.)*[1]), *og noget lignende gælder*

---

[1]) *Måské hører dog også* ſióſſum *17*^{18} *her hen, ti ellers sættes der* a l d r i g *aksent foran* lk, lg, lp, lf og lm: folcet *47*^{25}, galganum *78*^{24}, hıalprǽþa *34*^{23}, ulfr *62*^{24}, hıalm, *15*^{1}, *ligeså* halſıꜧ *78*^{14}, ſcalðett *72*^{8}.

vistnok om følgende 4 steder: áx *7*[22], áfra *13*[1], ǫ́xna *15*[16]; aǽx *32*[19], *hvor aksenten kun synes at skulle betegne udtalen e. Af de øvrige 48 tilfælde er aksenten på 38 steder anvendt over vokaler, der i det nyere sprog er lange:* fléri *40*[5], uéra *89*[19], frǽca *56*[4], fcv́tıl fvéıꝁ *79*[5], frıþ́ *72*[9], Goþraáþr *3*[22], ðálı *76*[17] *o. fl. Her hen må vel også regnes:* hlaáþno *52*[24], faþér *89*[23], ftaþ́fefta *91*[12], *hvor aksenten blot er bleven rykket for langt til höjre*[1]). *De tilbagestående 6 tilfælde, for hvilke jeg ikke har kunnet finde nogen regel er følgende:* þoptýꝁ (*læs* þoptıꝁ) *5*[7], léttı (*af* lętja) *5*[12], næćquærꝁ *11*[13], flv́tıa *24*[25], fcát (*tributum*) *32*[7], fcv́ṛtoꝁı *60*[11]. — *Man vil således sé, at de regler, dr. Wimmer har fundet for aksenternes anvendelse i* R *også gælder for Ágrips vedkommende, i det længdetegnet ikke alene sættes over de vokaler, der i gammel tid var lange, men tillige over dem, der ved den ny kvantitetslovs gennembrud var blevne forlængede.*

Ganske ejendommeligt, så vidt jeg véd, for Ágrip er, at den ikke alene betegner vokalernes længde ved den almindelige aksent, men også undertiden deres korthed ved en prik over vokalen[2]). *Jeg antager, at det oprindelig var hensigten at*

[1]) *Måské hører også* uer á ðale *50*[7], *hid, skönt jeg snarere tror, at det er en ved en misforståelse opstået fejl.*

[2]) *Undertiden kan prikken komme til at stå omtrent eller ganske over den foregående eller efterfølgende konsonant.*

sætte denne prik over ord, der ellers vilde komme til at sé fuldstændig ud som et på samme måde stavet ord med lang vokal: ꝩȧʀ *43*[7] *(attentus, mods.* ꝩáʀ, *noster),* ſȧtt *6*[4] *(sedebat, mods.* ſátt *vidisti),* fȧır *54*[5] *(iter, mods.* fáır *profectus est),* ſcıꝧ *55*[8] *(pellis, mods.* ſcíꝧ *fulget) o. s. v.; men prikken anvendes også på steder, hvor der ikke kan være tale om forveksling:* rȧgꝧar *4*[8], tvėggıa *7*[13], ſvėrþıno *15*[21], flȯchıꝧ *16*[17], ſȧmaꝧ *66*[10], hėlt *74*[10], ıll *78*[11], at bẏrþ *87*[6] *o. s. v. På 4 steder sættes prikken over ubetonede stavelser:* ſcalꝺėtt *72*[8] *(fejl for* ſcȧlꝺett?), ſęlıu *77*[20], conungrėꝧ *80*[14], ſcotıt *81*[20]. *I alt sættes denne prik over kort vokal på 125 steder (heri er naturligvis ikke indbefattet y-tegnene* ẏ, ẏ *o. s. v., hvor prikken jo er rent grafisk). — Over oprindelig lang vokal er prikken sat på følgende 7 steder:* hrȧırþ *(mȯta) 6*[24], ambȯtt *17*[3], uæ̇rı *24*[13], at hæ̇fı *34*[12], vǽnte *38*[20], hvȧrttueggıa *69*[11], rȧnrı́kı *72*[18].

Jeg går nu over til at omtale de enkelte vokaler og behandler da i reglen de korte og lange vokaler under ét, ǫ *betegner altså, når der ikke göres nogen bestemt bemærkning, så vel* ǫ (ö) *som* ǫ́ (ó).

a *står på følgende 5 steder i steden for det omlydte korte* ǫ: callоþ *1*[22], hafþo *13*[9], lanꝺu*m* *18*[23], lanꝺo*m* *57*[17], hvarfoþo *77*[10]; *af navnet* Magnús *findes 6 gange (47*[19], *53*[19], *54*[22], *57*[2], *74*[9], *90*[9]*) former uden omlyd i steden for det*

almindelige mꜹgnuſ[1]). *I ubetonede stavelser findes* a *for* u (o) *i en del hunkönsord på* -an: áengıaꝁ (áeggjan) 5^{11}, ſcıpan 64^{23}, uınga*ꜹ* 75^{10}. *Superlativ af* góþr *skrives stadig med* a *i rodstavelsen:* .baþzter 90^{5}, baþſtra 47^{24}, baþztra 54^{1} *(jvf.* bꜹþto 53^{17}, bꜹtþtu 57^{24} *o. fl. st.), men som adverbium bruges* betzt 1^{10}, 19^{16} *o. fl. st.; derimod forekommer* batrı *aldrig. Ved siden af* ꜹx, ǫx *o. desl. findes* ax *på 3 steder* (3^{12}, 3^{13}, 8^{2}). vári (= vǫ́rı) 46^{10} *og* fára (= fǫ́ra) 69^{22} *er vist kun fejl.*

Medens u-*omlyden af det korte* a *ikke findes udtrykt på de nys nævnte 5 steder, har jeg kun fundet ét eksempel på manglende* u-*omlyd af* á *nemlig* aþıaꝁ 36^{25}, *ellers finder vi overalt* hꜹcon, roþum, ꜹeꝁ *o. s. v.*[2]) *Om de forskellige måder, hvorpå* ǫ́ *udtrykkes, sé i øvrigt under de vedkommende bogstaver.*

ꜹ[3]) *bruges meget almindelig i Ágrip, hvor det har følgende forskellige betydninger:*

---

[1]) *Jeg kan ikke være enig med Storm (Sn. St. Hist. s. 25) i at betragte forskellen mellem* magnus *og* mꜹgnus *som blot grafisk.*

[2]) hattr *(modus) i Fms. X 377 er fejl for* hꜹ́ttr 1^{22}.

[3]) *Undertiden kan* ꜹ *komme til at sé ud ganske som* æ; *da det imidlertid altid ved nöjagtigt eftersyn vil vise sig, at* æ'*et på de 92 første spalter er opstået ved, at blækket er løbet ud, eller ved andre lignende tilfældigheder, har jeg ikke betænkt mig på at trykke* ꜹ *overalt på sådanne steder.*

a) au: caıpmapr 3[19], fárgo 26[25] *o. s. v.*

b) ø, ǿ: ǿx 32[22], camr 9[10], fnǿrofc 10[23], fáððr 17[2], o haıgþ 44[2]. *Betegner* aı *i* holaıyıom 22[11] *også* ø?

c) ǫ, ǫ́: báıtþto *(optimorum)* 65[4], haıgvıt 47[3], caılloþ 17[1], raıþom 8[19], áı *(flumen)* 59[7], háır (= *Óðinn*) 1[20]. *Særlig mærkes* maıgnuf, *der, som nys anført, er den gennemgående form i Ágrip:* 57[10], 62[14], 80[21], 85[17] *o. s. v. I* áıcaıþo 33[21], aıflaıþo 76[18], haırmaıþo 84[22]. *o. fl. må det sidste* aı *også opfattes som* ǫ *(ikke* o*), jvf.* logǫndom A. M. 237 *sp.* 5[10]. *I* faın nǫnðı 29[14] *er* aı *vist kun fejl for* a.

d) o, ó: aıRofto 2[17], aıllı *(effecit)* 70[25], þáı *(tamen)* 72[6], faıttı 25[9].

De til aı *svarende usammenslyngede tegn* av *og* au *bruges ikke så meget som dette:* av *betegner: a*) au: navta 2[2], bravt 40[9], *b*) ey: avfınðr (= Eyvindr) 12[19], ravr (= hreyr) 30[6], *undtagelsesvis også c*) ø: avxı 14[13] *og d*) ǫ: avgmvnðr 80[22]. au *betegner ligeledes hyppigst tvelydene* au *og* ey: *a*) gaularðalı 13[5], braut 31[9], *b*) gráupr 18[19], aufteıħ 84[25]; *undtagelsesvis betegner det* ǫ *i* auzørar 8[4].

Et, så vidt jeg véd, for Ágrip ejendommeligt tegn, er ǿ, *et tegn, der, da det i og for sig ikke synes at give nogen mening, vist må være opstået ved misforståelse af et andet bogstav (man kunde i så fald mulig tænke på* œ*). Det bruges regelret til at betegne* ø, ǿ: ǿx 7[22], gǿr 92[2], fnǿrı

28[7], maðr (*fatigatus*) *66*[23], fáker *90*[14], *i alt som betegnelse for ø på 39 steder. På følgende 8 steder har det andre betydninger, nemlig a)* ę: framftr *19*[15], hıalpraþa *34*[23],[1]) farfalo *70*[18], *stednavnene:* fráþı *12*[21], flæmıngıa lanðı *34*[3], fálo *42*[19] (*om denne sammenblanding af ø og ę sé videre under* æ); *b)* ǫ: uıfænðum *34*[18]; flæraþom *23*[12], *hvor æ må være fejlagtigt, kan enten betegne* fláróþom *eller* flárę̇þom..

ꝧ *betegner hyppigst* ey: hꝧgþr *2*[5], ꝧıar *37*[9] *o. s. v.; til betegnelse af* au *bruges det i* fꝧr *26*[25], vapHlꝧfır *68*[11] *o. fl. st.* ǿ *betegner det i* ꝧtztr *12*[11], ǫ *i* nꝧfom *55*[23]. *Påfaldende er formerne* clꝧpr *20*[16], flꝧgfar fıorþr *47*[13] (*jvf.* raykıll *4*[7]), *der svarer til de andre kongesagaers* Klyppr (*Hkr. 121*) *og* Slygsfjǫrþr (*Fsk. 88*), (rykkill *Hkr. 63*), *en tredje hertil svarende form er:* lꝧgı *28*[15] = lygi.

Sjældnere end ꝧ *er det usammenslyngede* ay: hayra *29*[15], fnaypo *39*[20], ayga *81*[18] *o. s. v.*

e *er hyppig skrevet således, at den streg, der for neden lukker for öjet, er forlænget opad til höjre, et følgende* l *kan derved få lighed med* ꝉ *f. eks. i* helt *14*[1]; *da jeg imidlertid ansér det for utvivlsomt, at dette* eꝉ *kun er opstået ved en tilfældighed og ikke i nogen væsentlig henseende er forskelligt fra et almindeligt* el, *har jeg ikke gjort nogen bemærkning*

———

[1]) *jvf. dog anm.*

om det i anmærkningerne[1]). — *De til* e *svarende store bogstaver er* Є *eller* ᴇ.

I betonede stavelser anvendes e *til betegnelse af:*

a) „virkeligt" e: ec *17*[17], lete (*amitterent*) *66*[7]; *b)* ę: tekıꜧ *23*[23], legıa (= lę́gıa) *6*[10]. *Som sideform til* eı *bruges* e *i:* Єrıcr *8*[1], vetloꝛ (= veizlor) *65*[19] *o. fl.*, *som sideform til* ø (ꜹ *o. s. v.*) *i:* fĺerı *40*[5], gerʀſımum (*sic!*) *89*[5] *o. s. v.*; *af* engı *forekommer kun former med* e (*9*[16], *14*[2], *47*[1] *o.s.v.*).

I ubetonede stavelser veksler e *og* ı *således, at* e *bruges 249 gange,* ı *1653. Angående deres spesielle brug har jeg gjort følgende spredte iagttagelser:*

e *bruges stadig i præteritum medium af de svage verbers a-stammer:* anꝺaþeſc *57*[20], callaþeſc *90*[17], quangaþeſc *38*[1] *o. s. v.*; *i aktiv findes derimod både* e *og* ı: ſcıpaþe *59*[7] *men* tıgnaþı *29*[21]; *i medialformerne af de andre klasser findes ligeledes både* e *og* (*oftere*) ı: ꝺvalþeſc *60*[17] *men* gerþıſc *32*[14]. *I følgende enkelte former har jeg fremdeles udelukkende fundet* e: marger (*88*[23]), aller (*68*[14]), ıarleꜧ (*81*[10]), þrælleꜧ (*25*[20]). *Aldrig bruges* e *efter* k *og* g *med umiddelbart foregående lang vokal:* rıkı *19*[12], faꝩkır *60*[24], eıgı *22*[14], magı *65*[19] *o. s. v.*, *når derimod den foregående vokal er kort, findes både* e *og* ı: norege *88*[2], noregı *11*[11].

---

[1]) *Også Gislason har på det anførte sted (14*[1]*) trykt* helt (*Frp. XXXIX*).

ę *forekommer kun i betonede stavelser og kan dèr bruges i de samme tilfælde som* e: *a*) Gęſıt *16*[15], ręþ *3*[3]; *b*) glę́þı *72*[1], ſę́héımı *91*[16]. *Som sideform til* ei *findes det i*: uę́ttı *38*[9], *hvorimod det ikke, måské tilfældig, forekommer som sideform til* ø *i former som* snøri *o. lg. Ejendommeligt er*: ę̨a (*semper*) *19*[18].

æ *bruges ligeledes kun i betonede stavelser og har dèr også de samme betydninger som* e: *a*) næcquǽrɦ *11*[13]; *det er måské tilfældigt, at det ikke forekommer* = é (*og heller ikke som dette i steden for* eı); *b*) æflðı *50*[10], ſǽhéıɱı *17*[21]. *I steden for* ø *bruges det i*: ſnærı *11*[17], ſnærıſc *15*[25] *o. fl. st.*, *hvor* æ *sikkert gengiver udtalen* e, *ikke* ø. *På følgende 4 steder må det derimod antages at betegne udtalen* ø: ɢoþræþr *8*[9], ſtǽrſto *47*[10], þrænða *50*[25], ohægynðı *89*[17], *med hvilket forhold den ovenomtalte brug af* ꝍ = æ *er parallel. At man dog ikke af denne vekslen kan slutte, at* ǿ *allerede i en så tidlig tid i udtalen var faldet sammen med* ę́, *kan indsés* (*foruden af det usandsynlige, der a priori ligger deri*) *af*: *a*) *at man på slige steder aldrig finder de ellers med* æ *ensbetydende tegn* e *og* ę, *men kun* æ, *der i form ikke fjærner sig så meget fra* ꜹ *eller* ꝍ, *b*) *at* ꝍ *også bruges = kort* ę *i* fraꝍmſtr *19*[15], *hvor der aldrig har fundet en slig sammenblanding sted, samt c*) *at* æ *i* ɢoþræþr *8*[9] *må betegne det korte* ø, *om hvilket det samme gælder som om* ę *i* fraꝍmſtr. *Jeg tör altså med sikkerhed påstå, at* æ

i disse tilfælde kun er en mindre nöjagtig betegnelse af lyden ɵ, *men ikke gengiver nogen særlig udtale. Dette må derimod være tilfældet med* æ *i* æſtrıþ = Ástríþr *30^{18}, en form, der umulig kan være blot grafisk forskellig fra den sædvanlige.*

ae *for* æ *skrives et par steder:* uaerı *14^{8},* faét *57^{15}* (*jvf.* ꞓa *19^{18}*).

eı *skrives også* ȩı *eller* æı: fveıꝧ *52^{9},* fvȩ́ıꝧ *76^{13},* ǽıſtr *31^{19}. — Ejendommelig er brugen af* eı (ȩı, æı) *for* e (ȩ) *i:* ꝺreıpıt *31^{21},* ꝺreıpıꝧ *31^{23},* herteıchıt, -kıꝧ *$31^{22,23}$,* ueırıt *17^{2}, 36^{24},* ueıꝧl*anꝺı* *34^{8},* lanꝺa mǽırı *38^{16},* heıfır *40^{14}, 47^{6},* veıgıt *48^{15},* lǽıgı (*jaceret*) *49^{24},* uȩ́ırıt *56^{18},* hȩıfır *55^{22},* eıgıll *$78^{16,23}$; har det* ı, *der i alle disse ord, med undtagelse af det fremmede navn* ueıꝧlanꝺ, *står i den nærmest følgende stavelse fremkaldt disse ejendommelige former? —* æı *for* ey *bruges i:* æıſvíla *31^{24}.*

ey *og* æy *er langt sjældnere end* ꝋy, *det første forekommer kun i* leẏnaſþ (leynask) *31^{7}, det sidste lidt oftere:* fnæẏpu *38^{13},* fvþr æyıar *43^{19},* Gnæẏft (*læs* Græẏft) *55^{20}. Særlig mærkes* fæytıaꝩ (*septendecim*) *84^{19}.*

ı *bruges vekslende med* y *i:* mıclo *24^{5},* fırır *27^{25},* brınıoꝧı *15^{22}* (*sé s. 103*) *o. fl. st.; vekslende med* e *i* mıþal (*70^{8}, 82^{24}*) = meþal (*24^{19}, 60^{1}*). *— Om brugen af* ı *i ubetonede stavelser sé under* e.

ȷ *bruges ganske i samme betydning som* ı: J þvı bılı *27^{15},* ȷorþena *15^{19}.*

ǫ *betegner i betonede stavelser a)* o: kono *18*[18], bloþ *3*[12]. *Særlig mærkes, at der ved siden af de yngre former med* u *forekommer ældre former med* o *i følgende ord:* Goþraþr *3*[22], Goþræþr *8*[9], goþraþe *19*[13], *hvorimod det enkelte* goþ *ikke forekommer;* goll *findes kun i sammensætningen* goll-roþin *15*[1], *ellers* gull; sona *3*[14], son *70*[10] *men almindelig* sun-; mon *36*[1], montu *35*[18] *o. fl. st., men almindelig* mun-. *Mærk ligeså* golaþingf *12*[2], *75*[4], g,ǫla(r)ðali *24*[18] *men* gavla ðal *25*[5,19], gaularðali *13*[5]. *b)* ǫ: Scıolðungr *3*[1], blaþ rof (bloþrǫs) *41*[7]. *c) ø kun i* comr *22*[6], *54*[14], goɼsımar *85*[25], -um *88*[25], more *76*[17]. — *Særlig mærkes* þrıo (= þrjú) *83*[14]. — *Den nægtende forstavelse hedder altid* ó: oaranı *52*[12], óroasþ *73*[22].

I ubetonede stavelser er o *almindeligere end* u; *det første forekommer 652 gange, det sidste 230 gange. Foran* r *bruges altid* o: konoɼ *24*[9], ſyſtoɼ *47*[23] *o. s. v., den eneste undtagelse fra denne regel, der måské forekommer, er:* uıþ laıgvr *33*[3], *hvor* v *er meget tvivlsomt (sé anm.). I dativ af* hann *skrives aldrig* o *men kun* u: *35*[7], *54*[11], *75*[13] *o. s. v.*

ǫ, *der ligesom* ę *kun bruges i betonede stavelser, kan dèr anvendes på de samme steder som* o: *a)* ǫfaı *29*[8], blǫþ *3*[13], ǫlog *20*[6]; *b)* mǫgnuf *92*[2], hǫguıt *47*[7], fǫlo (*condiderunt*) *71*[23], ſǫɼ (*vulnera*) *83*[14]; *c)* cǫmr *67*[19], fǫra *17*[10].

ø (*på 2 steder forekommer* ǫ̨: cǫ̨mr *19*[11], ſǫ̨nſca *27*[22]) *anvendes temmelig sjælden (6 gange): a)* = ø: auzørar *8*[4],

feꝛþom *78*[15], gerꝛſimum *89*[5], Gerþıſc *89*[11]; *b*) = ey *i* ſcetı *16*[14]. *Påfaldende er* ø*'et i* þeſſe (þesso) *36*[11].

u *og* v *bruges som i alle gamle håndskrifter fuldstændig i flæng*: Guþraþr *4*[4], gvþvęſı *6*[17], uar *2*[3], var *6*[24]. *De kan bægge (navnlig* v*) bruges i betydningen* y: furır *56*[20], fvrır *22*[13]; *om* u *og* v *i denne betydning sé under* y. *Som nys anført anvendes* u *næsten overalt i* sunr: ſunr *26*[3], ſunar *3*[17], ſvnu *19*[4] *o. s. v.; på samme måde er* guþ (*32*[1], *53*[15], *86*[17] *o. s. v.*) *almindeligere end* goþ, *der, som anført, kun bruges i sammensætninger, hvor dog også* guþ *forekommer*: Guþ raþr *4*[4], guþrun *24*[16] *o. s. v.; det samme gælder om forholdet mellem* gull *og* goll: gullı *70*[22], Gullharalðr *21*[5]. (*sé i øvrigt under* o).— *I* ſugurþar *63*[14] *er* u *vist fejl for* ı.

y *kan også bruges i betydningen* u, v; *for* u *står det i* ný (*50*[17]) = nú, tvıtýgr *88*[17], hvgſpar *68*[23] *bör måské læses* hygſpar (*sé anm.*); v *betegner det i* tyeım *9*[9].— y *bruges gennemgående i* byskop: *13*[18], *71*[5], *86*[7] *o. s. v.;* myclo (*6*[22]) *veksler med* mıclo (*24*[5]); ór (*31*[16]) *og* ýr (*16*[5]) *er omtrent lige almindelige.* voxnom *59*[21] *er vist kun en fejl, der er opstået ved, at skriveren først har villet skrive* vxnom, *men derefter rettet det til* oxnom, *men glemt at sætte en prik under* v. — *Så vel over* y *som over* v *sættes der i reglen en prik, som almindelig i gamle håndskrifter; denne prik må altså ikke forveksles med den, der i andre tilfælde bruges i Ágrip for at betegne en vokals korthed. En særegen form for* y *er* ụ,

der forekommer i laụnꝺ *9*[8], haụrþı *26*[21], aụ́ (*insulam*) *66*[15] aụꞃı *66*[19]; *jeg antager, at tegnet er opstået ved, at skriveren først har skrevet* au, *men derefter, for at betegne, at det skulde læses som* ay, *har sat en krølle under* u'*et.*

Angående konsonanterne i almindelighed må mærkes, at der ingen stræng forskel göres mellem enkelte og dobbelte lyd: ſcıkıo (skikkjo) *25*[16], beıꝺıſc *67*[25], lıgr (*jacet*) *6*[21], hett (hét) *17*[3], opprvþar (óprýþar) *23*[21], lanꝺꝺı *49*[14]; ꞃ, ʀ *o. s. v. anvendes derfor så vel til at betegne den enkelte som den dobbelte konsonant, hvorfor man f. eks. ikke kan vide, om* eꞃ *kar enkelt eller dobbelt* n, *fordi det i reglen skrives med* ꞃ *så vel i betydningen „men“, „end“*[1]) *som „endnu“: de kan bægge skrives både med* ꞃ *og* n: *a*) ꞓꞃ *1*[22], ꞓn *18*[25]; *b*) eꞃ *8*[8], en *22*[21]. *Det samme gælder følgelig også om* þeiri, þeira *o. s. v.:* þeırrı *31*[24], þ̀ʀı *81*[16], þ̀ı *34*[9], *54*[5] *o. s. v.*

h *har i hdskr. altid formen* ƕ. *Det bevares regelmæssig foran* r *og* l: hrǽıꞃ *69*[22], hlvt *11*[19]; *kun i følgende få tilfælde er det udeladt:* ravr (hreyr) *30*[6], rınꝺa *84*[9], ranaſunr *81*[6], rıþ *84*[15], laút *41*[25], lvt *82*[9]; *derimod findes der intet eksempel på bortkastelse af* h *foran* n. *I indlyd efter konsonant er det bortfaldet i* ſıgvatr *52*[17], *55*[15], faſtalꝺr (fasthaldr) *70*[24]. *Overflødig er det tilföjet i* hlv́þſcvlꝺı (lýþskylde) *49*[19], *samt i følgende navne:* maıgꞃhuſ *56*[10], haıclǫ́e

[1]) an *forekommer ikke.*

(= Ǫglóe) *21*[12] *og* hvrnaıarl[1]) (=Yrnajarl) *22*[15]*; det samme gælder måské også om* heſſiu tuna *78*[3]*, der i Fsk. 152*[4] *kaldes* Esjutún (*nu:* Østun); *da* Hesjutún *imidlertid også forekommer i Hkr. 640*[12]*, er det dog ikke sikkert, at* h *ej hører hjemme hèr. — Af artiklen forekommer kun formerne* eꝁ (*14*[15]) *og* ıꝁ (*43*[23]) *o. s. v., aldrig* hıꝁ, *der kun bruges som pronomen (32*[20]*). — Om* h *i forbindelserne* ch *og* th *sé* c *og* t.

p *indskydes undertiden efter* m *foran en dental:* ſumpt *31*[21,22], ſampnaþe *74*[25], ſumprı *89*[10]. pt *for det almindelige* ſt *forekommer kun i* þopt ýꝁ (*læs* þoptıꝁ) *5*[7], ſcıpt *(mutatum) 56*[3], ſcopta *78*[22].

b *er på følgende 8 steder bevaret i* umb: *2*[24], *11*[23], *13*[25], *18*[5], *22*[24], *32*[11], *49*[3], *82*[19], *ellers (18 gange) hedder det* um[2]).

f *har i den del af håndskriftet, der tilhører de to første hænder, altid formen* f, *aldrig* ꝼ, *der kun forekommer på de fire sidste spalter; undertiden kan det få en meget stor lighed med* ſ, *f. eks. i* fın, fvrır *4*[11,19]. *Det veksler med* v (u) *i indlyd mellem vokaler:* æfı *70*[16], ævı *20*[1], hafa *35*[24], haua *48*[15]*; også* ýfınðr *13*[22] *ved siden af* ayuınðr *8*[11] *o. s. v.*

---

[1]) *Jvf. Bugges bemærkninger herom i fortalen til „Jómsvíkingasaga i latinsk Oversættelse af Arngrim Jonsson. Udgiven af A. Gjessing“ s. XII–XIII.*

[2]) of = umb *er ikke ualmindeligt: 33*[14], *36*[19], *44*[8] *o. fl. st.*

Forbindelsen pt *skrives som nys anført almindelig* ſt: aftaꜧ 4^{18}, eftır 70^{16}, gıftıſc 23^{18} *o. s. v.* — ſn *er almindeligere end* mn *(sé under* m*):* naſꜧ 53^{3}, ıaſꜧır 9^{17}, ſaſꜧaþı 38^{14} *o. s. v., ja endog* hıſꜧneſcre *(cœlesti)* 35^{12}. *Metatesis af* f *og* l *findes i* frechelft (= frekęſlt) 91^{18}, *eller er det kun en skrivfejl?*

v *har kun på ét sted i de 92 første spalter den angelsaksiske form* ƿ: ſperþı 20^{19}, *ellers bruges overalt* v.

fv *for* v *findes i stednavnet:* ſęlıuhverfvı 77^{20}. *Foran* o *findes* v *tilföjet i:* ſvꜳ́ro 86^{5}, *bortkastet er det derimod* hꜳrotuegıa 64^{7} = hvꜳrotvegıa 63^{20}. *I navnet* Norvegr *er* v *altid bortfaldet:* noregr 10^{5}, norege 65^{5}, noregſ 36^{13} *o. s. v.* *Om* v's *vekslen med* u, y *og* f *sé disse bogstaver.*

m (ᴍ) *bruges for* mn (ſn) *i sammensætninger med* jafn: ıamborıꜧ 67^{23}, ıamſterkr 14^{19} *o. s. v. samt i* ıamt 24^{9}. mn = ſn *findes kun i:* ſamnaþı 80^{4} *og* ſꜳmnoþo 82^{16}. mfn = ſn: namſꜧ 9^{13}, namſꜧı 57^{1}. mpn = mn: ſampnaþe 74^{25} *(jvf.* p*).*

t *har i hdskr. — som almindelig andensteds — form omtrent som et græsk* τ, *deraf forklares skrivfejlene:* ſparþıſt (*for* ſparþıſc) 41^{13} *og* ſvıt (*for* ſvıc) 57^{13}.

Efter t *går* þ *ofte over til* t: at tu 6^{15}, haltu (= halt þú) 14^{9}, uıltu 14^{20} *o. fl. st.* *Påfaldende er* vırͨ,tum 79^{7} (þ *bevares ellers altid efter* k), blǫ́t ꜳ́x 7^{22} *(er* t'et *fejlagtig overført fra en genetivform* blóts, *der ikke vilde være*

uden analogier fra de andre gamle håndskrifter?), uıtcuþr 81^{5} (= uıþ kvþr 83^{13}); *ejendommeligt er ligeså* ıarıtlave 45^{3}, ıarıtlaff 53^{25}. — *Udlydende* t *for* þ *findes i* Gęfıt *(date)* 16^{15}. t *for* ts (z) *haves i* ueıtlo 1^{24}, vetloꝫ 65^{20}, uęıtlo 72^{19}. *Udeladelse af* t *efter* ſ *findes i* crıſnaþı 37^{6}, krıſne 89^{3} *o. fl. st. i samme ord, men* crıſtnıſ 44^{5} *o. s. v. Om former som* betþt 19^{16} = betzt 1^{10} *sé nærmere under* þ *og* z.

th *forekommer kun i det fremmede navn* bartholomæuſ 82^{19}.

d *har altid formen* ꝺ; *det bruges for* þ *på følgende steder:* Quaꝺ 62^{1}, quaꝺ 14^{21} *(men* quaþ 17^{13}, 55^{15} *o. fl. st.)* ouırꝺr 74^{5}, cvrꝺ 63^{18} *(jvf.* cvrþꝺ 60^{21}*)*[1]). *Ved siden af* hanꝺteknır 78^{7} *findes også* hantekıꝵ 43^{11}, 67^{13}; anꝺſvaır 35^{5}, *men* anſvaır 35^{22}, 62^{21}.

þ *er tegn déls for en frikativ, déls for en sibilant:*

A. Som i alle de ældste islandske håndskrifter bruges þ *så vel til betegnelse af den tonende som den tonløse interdentale frikativlyd:* ð *og* þ *(tegnet* ð *forekommer kun på de få nedennævnte steder). Det er — foruden på de også fra det nyislandske sprog bekendte steder — regelret bevaret efter alle de i Wimmers oldnordiske læsebog² VI ff. nævnte konsonanter, altså efter* l *og* (n)[2]), *når rodstavelsen er* k o r t, *i alle tilfælde efter* m, k *og* p *samt efter* (lf)[2]), lg *og* ng:

---

[1]) *Eksempler på* d *for* þ *i* kvaþ *og* vırþ *kendes også andensteds fra:* quad *A. M. 237 fol. sp.* 5^{21}, virde, virder *St. hom.* $5^{19,21}$.

[2]) *Eksempler på* þ *efter* n *og* lf *mangler tilfældig.*

fiolþı *16*[3], ðvalþefc *60*[17], faḿþar *74*[4], framþı *86*[14], fpecþar *69*[8], ftvṙcþı *7*[10], fvıṗþr *67*[25], kıpþufc *31*[1], fvlgþ *61*[24], fvlgþı *75*[15], hengþr *78*[18], hengþı *29*[10]. *Ved falsk analogi synes* þ *at være overført til* uınþlaþðc *38*[19], uınþlanðı *39*[1]. — *På ét sted står der* þ *efter* l *med foregående lang rodvokal:* ouın fælþ *54*[20], *men* uınfælð *85*[6]. *Kun ét eksempel på* t *for* þ *efter* k *findes:* vır,tum (c) *79*[7], *men da der er en rettelse i ordet, kan man ikke tillægge det nogen betydning.* — þr = nnr *findes hyppig:* fiþr *65*[15], uıtcuþr *81*[5] *o. s. v., men* fanr *35*[7]. *Ved siden af* fnþla *26*[14] *findes* fnllo *90*[11], *hvor dog det første* l *er en rettelse for* þ. *Ved analogidannelse efter infinitiv findes en dél præteritumsformer på* þð *i steden for* ðð*:* fiþðı *4*[15], hluþðı *23*[19], beıþðefc *69*[9], auþðı *79*[10], gvrþðr *83*[4] *(sé flere sådanne former under* ð*). Endnu ejendommeligere er* cvrþð *60*[21]*; det må vist være opstået ved en fejl, i det skriveren først har skrevet* cvıþ, *men derefter har villet rette det til* cvrð *(jvf. 63*[18]*), hvorved han dog glemte at sætte en prik under* þ. — þ *er bortfaldet foran* r *i* ıarþar *72*[22] *men* ıarþaþr *84*[21].[1])

B. Som sibilant bruges þ *på følgende steder* = z: betþt *19*[16], beþt *37*[23], baþftra *47*[24], baþto *(optimi) 53*[17], baþztra

---

[1]) *I steden for* figraþ *67*[10] *synes der ligeledes oprindelig at at have stået* figrar *(sé anm.).*

54[1], baıtþtu *57*[24], uıtþ.an (c) *62*[2], gaŕtþſca *71*[8], clemetþ *73*[11], baítþto *85*[4], baþzter *90*[5]. *Det forekommer desuden i følgende medialformer:* quaþc. *(snarere* = kvazk *end* kvaþk*)* *29*[8], leynaſþ *31*[7], geraþ *31*[8], baþc *51*[17], gerþuſþ *71*[13], anꝺaþeſþc *72*[20], óroaſþ *73*[22].

ð *skrives i håndskriftet således, at tverstregen ikke gennemskærer den øverste streg af* ꝺ. — *Det anvendes i navnet* haralð *68*[3,25] *til at betegne* dr *(jvf.* ꝺ᷊*). Desuden bruges det i følgende ord:* quaıðꝺo *9*[7], beıðꝺıſc *18*[11], ſcŕvððer *88*[24] *(for disse 3 ords vedkommende jvf. de nys anførte eksempler på* þꝺ*),* quað *14*[20], *35*[14], *52*[17], *68*[21], *71*[16], *75*[11], *79*[20], lanðc *32*[5]. ð *har på alle disse steder vistnok betydningen* d, *der også bruges i de samme tilfælde,* beıꝺıſc *forekommer således* *67*[25], quaꝺ *på de under* d *opregnede steder, og en udtale* lanðs *må sikkert ansés for en umulighed;* ð *synes i det hele taget at have været skriveren et fremmed tegn, med hvis brug han ej var ret fortrolig.*

s *har i reglen formen* ſ; s *er sjældnere. Det bruges kun to gange i former af verbet* vera: uaſ *27*[14], vaſ *84*[5]; *på det første sted synes der kun at stå* uaſ *for tydelighedens skyld:* þat uaſ of var. *På følgende steder kunde man have ventet* z *i steden for* ſ: alſcvnſ *8*[22] *(jvf.* alz *7*[17]*),* englanſ *18*[9], *men* lanꝺſ *19*[24], *73*[19,24] *(jvf.* lanz *86*[19]*),* haralꝺſ *19*[2] *o. fl. st. men* haralꝺz *f. eks.* *21*[7], herleu(s)cr *49*[18], útlenſcr *49*[18], comıſc *60*[12] (= comıtzc *40*[9]), reþſc *41*[5] (= rẹþzc

18^{21}), goþſ 63^{8}, *men* raþz 33^{4}. *Særlig mærkes* callatſ 63^{2}, comſ 92^{4}; *i* fvnðıſ 28^{25} *er* c *måské kun glemt, da det er det sidste ord på siden.*

z α) *opstået af* ts; *kun sjælden skrives der* z *for* ts: uelzc (*af* velta) 29^{9}, malz (*af* malt) 48^{22}, helzc 49^{19}, cnſz 64^{5}; *i reglen skrives* tz: betzt 1^{10}, uıtzco 7^{8} *o. fl. st.*, knutz 21^{6}, gætzlo 86^{23}, getzc 92^{14} *o. s. v.*

β) *opstået af* ds: lanz 18^{12}, 86^{19} *o. s. v.*, elz 5^{18}, haralz 22^{19} *o. fl. st.*, eınualz 7^{14} *o. s. v.; men hyppigst finder man* ðz: lanðz 3^{6} *(i alt på 12 steder over for* lanz*)*, ſunðzenſ 43^{8}, haralðz 21^{7} *(i alt på 4 steder over for lige så mange gange* haralz*)*, eıƕualðz 42^{10} *o. s. v. Derimod finder man aldrig* tz, ts *eller lignende på slige steder.*

γ) þs *er ofte gået over til* ts *skrevet* tz: ǽtztr (= ǿztr) 12^{11}, ſíʀſz 13^{9}, ſítz 24^{3}, ſitz *47 i margen*, 67^{18}, gǽtzco 56^{6}, 89^{13} *(jvf.* gǽtþſca 71^{8} *under* þ*). Overgangen* þs—ts (= tz) *finder dog ikke sted, hvor* þ *kommer frem i andre böjningsformer af ordet:* yfırbragþz 15^{6}, ręþzc 18^{21}, raþz 33^{4}, orþz 50^{20}, z *er hèr vist skrevet i steden for* s *på grund af det foregående* þ *(jvf.* s*). Enestående former er* hálvarz 92^{7} *og* mıclagarz 88^{2}, *hvilket sidste dog er tvivlsomt (sé anm.).*

δ) *efter* ll *og* nn *skrives bestandig* z *(kun i sammensætningen* alſcvnſ 8^{22} *findes* ſ*)*: alz 7^{17}, 8^{12} *o. fl. st.*, ælztalagı 3^{14}, ıllzco 50^{12}, fanzc 26^{18}, 56^{2}, m^{z} = m*annz* 65^{14}

o. fl. st.; herhen bör vel også fanz (= fannzk) *66*[22] *regnes. Efter enkelt* l *og* n *står derimod altid* ſ: remolſ *26*[12], hanſ *passim. Mærk dog* ıarlz *43*[17], *men* ıarlſ *f. eks. 29*[10].

ε) *i indlyd mellem vokaler findes* z (tz) *kun i* auzørar *8*[4] *og* nıtzı *66*[18].

Som mediumsmærke bruges z *i* braz *4*[22] *og* fanz *66*[22] *(jvf.* þ *og* s*).*

r *har dels formen* r, *dels (efter* o) ꝛ; *for* rr *anvendes undertiden* ʀ. — *I* sunr *er* r *altid bevaret (4*[9], *58*[1], *70*[4], *90*[12] *o. s. v.), ja endog i sammensætninger som:* aſcelfſunr *78*[16], ranaſunr *81*[6] *o. fl.; hyppig skrives det dog forkortet* .s. *29*[20], *63*[15] *o. s. v. Ved siden af* nıþr *76*[6,17] *o. s. v. står også* nıþ *64*[5]*;* aftr *9*[8], *16*[14] *o. s. v., men* aft *42*[15]*;* þrımr *31*[5], *men* þrım *21*[4]. *Fra komparativ er* r *indtrængt i* ſıþoꝛſto *2*[17]. *Rimeligvis ved „folkeetymologi" er det første* r *i* carlmarna *89*[8] *tilföjet (jvf. dog Frp. s. 220). Eksempler på* r *i steden for* hr *findes anførte under* h. r *er bortfaldet (eller assimileret) foran* s *i* fvſta (= fyrsta) *36*[20], hveſſu (= hverso) *61*[17], ſcvſſe (= skyrse) *87*[7]. *Nominativsmærket* r *mangler i navnene* ſnıofrıþ *4*[10], *5*[13], þoꝛleıf *6*[11], ęrllıng *8*[7], æſtrıþ *30*[18], brvgıofot *54*[7], gıllıcrıſt *90*[16]. *Påfaldende er* r'*et i* caupangrſ *74*[24] = cavpangſ *75*[25].

n (ꞑ) *betegner så vel lyden* n *(Brückes* n[1]) *som* ŋ *(Brückes* π[1]) *hvilket sidste tegn ikke forekommer i Ágrip*[1])*:*

---

[1]) *På de fire sidste spalter forekommer det vel, men kun i betydningen* nn.

nıoˊſn 80^{7}, ıngı 80^{14}. — n *for* nd *findes i* uıӈlanꝺı 2^{22}, ueıӈ*lanꝺı* 34^{8}, *men* uǫnꝺlanꝺe 34^{3}, hantekıӈ 43^{11}, 67^{18}, anſvaır 35^{22}, 62^{21}. *Særlig mærkes* aˊengıaӈ (= áeggjan) 5^{11}, engıar calfr (= Eggjar-Kálfr) 50^{8}. — *Om* enn *og* en *er talt oven for (s. XVII).*

Ved l *mærkes kun:* ouınſæˊll 24^{6}, uınſæl 56^{9}, *men* uınſælꝺ 85^{6}; frıllo 90^{11} = frıþlo, *som der først har stået;* frechelft 91^{18} (= frekǫflt). l *for* hl *findes på de under* h *anførte steder.* l *er udeladt i* ıarſ 22^{18} (= ıarlſ) *jvf.* karm*anne* = karl- *El.* 63^{22}, *mulig er det dog kun en skrivfejl.*

k *veksler med* c *således, at* c *kan bruges overalt, hvor* k *kan bruges, men ikke omvendt.*

c *er déls eksplosivlyd, déls sibilant.*

A. Som eksplosivlyd bruges c *i samme betydning som* k: gıftıſc 23^{18}, mǫtoþoſk 24^{22}, toco 30^{13}, toko 73^{18}, cæte 71^{18}, keˊrlǫıc 79^{6}. — *I den til got.* -leiks *svarende afledningsendelse er* c *hyppig bevaret foran* t: lıchılıct 40^{15}, haırmolect 52^{10}; *men* c *findes også, hvor man oprindelig har haft* g: lact 77^{13} = lagt 85^{10}. *Mærk ligeledes* haˊıclǫe (= Ǫglóe) 21^{12}. *En ejendommelig skrivemåde er* flvctu 87^{2} (= flutto), *det må dog vist bero på eˊn fejl, jvf. omvendt* ſvıt *for* ſvıc 57^{13} (*sml. dog Frp. 94*). — *Foran de såkaldte „bløde“ vokaler skrives der undertiden (20 gange*[1]*)*

[1]) *Heri er naturligvis ikke indbefattet de fremmede navne:* paſchar 37^{16}, mıchıalſ 37^{18}, nıcholaus 81^{7}.

ch *i steden for* c *eller* k: mıchıl *9^{14} o. fl. st.*, flochıꞩ *16^{17}*, cheꞩa *30^{8}*, ſtvrchıaꝩ *62^{3}*, oſamþvchı *92^{19} o. s. v., de samme ord kan dog også skrives med* c *eller* k, mıkıl *forekommer således 44^{13}*, ſamþvckı *11^{14}. At* ch *hèr må betegne en udtale, der er forskellig fra* k's *udtale foran de „hårde“ vokaler, synes mig klart, så meget mere som to andre håndskrifter,* A. M. *237, fol.* (*Bjarnarson: Leifar fornra krist. fræða ísl. 162—167*) *og* A. M. *619, 4to* (*Unger: Gammel norsk Homiliebog*), *efter hvad J. Hoffory har oplyst i et foredrag i det filologisk-historiske samfund, gör en lignende adskillelse mellem* k *foran de „hårde“ og foran „bløde“ vokaler, i det der i første tilfælde regelret skrives* c, *i sidste* k; *men* ***hvilken*** *denne udtale har været, om det har været den nyislandske udtale som* kj, *eller blot den velære udtale af* k̇, *sér jeg mig ikke i stand til at afgöre. — Passivendelsen er — med undtagelse af de få, under* þ, s *og* z *nævnte tilfælde — altid* -ſc (-ſk): ec raþomſc *14^{20}*, berıaſc *58^{21}*, moͦtoþoſk *24^{22}*, comıtzc *40^{9} o. s. v. Særlig mærkes* geſc *36^{10}* (= gekksk), feſc *92^{21}* (= fekksk) *og* toſc (tóksk) *39^{4}*.

B. Som sibilant bruges c *på følgende steder efter en dental på samme måde som* z: ıatce (= játse) *5^{9}*, haralðc *29^{25}*, garþc *31^{17}, 53^{13}*, lanðc *32^{5}*, lanðc *38^{19}*, krıſckırkıo *76^{7}*, krıckırkıo *84^{21}*. baþc *51^{17} kan enten være* = baþz *eller* bazk, *snarest dog det første.*

q *bruges kun foran* u; queꝁna 8^{17}, quaðdo 9^{7}. *Påfaldende er* quıot (= kjǫt) 88^{1} (*jvf. Gislason: Årb. 1866, s. 381*).

gſ *veksler med* kſ (cſ): margſ (*af* margr) 54^{25}, rıculıgſtı 89^{22}; *men at* gſ *kun er en „etymologisk" skrivemåde, og at udtalen i virkeligheden har været* ks, *sés af, at* gſ *også anvendes for „virkeligt"* ks: grımlegſ (= grimmleiks) 8^{22}, margſ (*signi; men* g *er en rettelse for* k) 35^{23}. gı *for* ı (= j) *findes i* ſcrǫ́gıa 13^{22}, hvſfrægıa (= húsfreyja) 48^{25}, orcnǫ́gıar 69^{13}. *I* glíkr *er* g *altid bortfaldet:* lıcare 79^{14}. *Særlig mærkes:* ǫrengt (= órennt) 49^{2}. — ɢ *betegner i ind- og udlyd* gg: uıɢıar 77^{2}, hǫɢ 82^{22}, *men det anvendes også for enkelt* g: ſeɢıa (*dicunt*) 23^{25}.

x *betegner* ks: uacxa 9^{24}, þexðalr 77^{19}, uırþılıxtı 8^{3}, uacrlıxtı 91^{5} (*jvf.* g).

Forkortelserne er de i alle gamle norsk-islandske håndskrifter almindelige og ikke talrige. En liste over de vigtigste af dem findes bag i bogen, nærmest til brug for de læsere, der ikke har øvelse i at læse selve håndskrifterne.

At der med spalte 89 virkelig begynder en ny hånd, der går til spalte 92 inklusive, synes mig at fremgå af: a) at skriften, skönt den har en dél lighed med den første hånds, dog, som man vil sé af faksimilet, har en noget forandret karaktér; b) at blækkets farve er mere mørk og glinsende; c) at linjernes antal, som på de foregående spalter (med

nogle få, let forklarlige undtagelser) altid var 25 på hver spalte, hèr er 23 på de to første, 22 på de to sidste spalter; d) at retskrivningen, skönt den stemmer så nöje med første hånds, at jeg i det foregående har kunnet behandle dem under ét, og frembyder de samme ejendommeligheder som denne (ꝥ, þ = z, ch *m. m.*), *dog udviser følgende afvigelser:* ao, *der aldrig bruges i første hånd*[1]), *anvendes hèr som tegn for* ǫ *i* laogþo 89^{1}; *det samme gælder tegnet* ꝛ (= ok), *der ligeledes forekommer* 89^{1}; *første hånd sætter aldrig aksent over et „band“ som* m̀, *hvilket hèr forekommer:* m̀́ (= mér) 90^{5}.

Anderledes forholder det sig derimod med den tredje hånd (sp. 93—96); selv ved et flygtigt blik hèr i udgaven vil enhver straks sé, at vi har med en ganske anden retskrivning at göre, vi træffer en mængde ny tegn: ꜵ, ð, ꝼ, ſi, ꝉ, ŋ, ꝥ, ꝛ *o. fl., adskillige forkortelser, som er første og anden hånd ukendte:* þ̄r (= þeir) 93^{2}, è (= er) 93^{4}, m̄þ 93^{6} *og* m; 95^{12} (= meþ), sᵃ (= svá) 96^{20}, .ꝩ. (= viþ) 94^{16}, (= var) 93^{20}, ſꝉ (= skal) 95^{19} *o. fl.*

Ved retskrivningen kan følgende mærkes:

a *anvendes i steden for* ǫ́ *i* raþom 93^{6} (*men* ǫ́ſt 95^{6}, bermǫlogr 94^{3} *o. s. v.*).

ꜵ *betegner kort* ǫ: ꜵnðoþoſc 93^{5}, gꜵfgra 95^{18}; *i* nꜵcqui 94^{13} *betegner det sandsynligvis ø.*

---

[1]) lånð 33^{19} *kan naturligvis ikke regnes herhen, så meget mere som* o'*et er fejlagtig tilföjet; dèr må læses* lanð.

aɹ = *a)* au: hraɹſtr *94*[2], Fraɹva *96*[1]) *o. fl.; b)* av (af): haɹa *96*[4,15]*; c)* ǫ: haɹſþo *93*[1], gaɹfog *95*[2] *o. fl.*

e *betegner både* e *og* ę; recr *96*[12], tecr *96*[11]*; i sidste tilfælde bruges også* ę: vęnðır, *96*[9], męlır *96*[1]. — e = ei *forekommer i* eẏſteӇ *94*[14] = eẏſteıӇ *94*[12]. *I ubetonede stavelser anvendes* e *15 gange,* ı *51 gange.*

ey *bruges på samme måde som i „normal" retskrivning:* eẏſteın *93*[8], hleẏpr *96*[14] *o. s. v.*

o *betegner så vel* o: þıoſtolfr *93*[10], oꝼ *96*[16], *som* ǫ: ſcoꝛvngr *95*[4], omvnðı *93*[9]. *Særlig mærkes* ſono *94*[19], *(første hånd bruger næsten altid* ſun-, *sé s. XVI).* ø *betegner det i* bͦþ *(fratres) 93*[18] *og* hoġr *96*[18]. — *I ubetonede stavelser bruges kun* o *(36 gange),* *a l d r i g* u.

ǫ *forekommer kun i betydningen* ǫ́*:* ǫla *93*[10], ǫ́ſt *95*[6] *o. s. v.*

ø: *betegner kun* ø: bø *96*[5], kømı *96*[10] *o. s. v.*

pt *er eneherskende over for* ft: opt *95*[5], eptır *93*[8] *o. s. v. Særlig mærkes* Scampt *95*[1].

f *og* ꝼ *bruges ved siden af hinanden:* of *94*[11], oꝼ *96*[5]. fn *forekommer i* ıafnaſc *96*[17].

v *og* p *bruges i flæng:* vıþ *95*[17], pıþ *96*[22].

Ved d *mærkes* ovırð *95*[19] *(jvf. s. XX).*

þ *betegner kun* þ *og* ð *(tegnet* ð *forekommer ikke):* þręla *96*[16], ſcılþo *93*[18], vlmþſc *(fejl for* vlmþıſc) *95*[8].

---

[1]) *sé Wimmers fornnordisk formlära § 72 anm.*

ſ *og* s *er enstydende:* ſer 95^{15}, ser 95^{16}. *Særlig mærkes:* þegarſ (= þegar eſ) 94^{12}, *ellers bruges* ꝛ *i* er (94^{14}), var (94^{6}) *o. s. v.*

z *forekommer kun i* laɏz 93^{8} *og* meızloꝛ 95^{14}.

ꝛ *for* hr *haves i* rẏgbroteꜧ 94^{7}. *Særlig mærkes:* verro*m* (vér erom) 96^{4}; ſegr (= ſęgır) 95^{8}, $96^{1,20}$; ragnhıꝇðr (= ragnhıllðar) 95^{3}.

ꜧ og ŋ *betegner bægge* nn: mıcıꜧ 96^{7}, eıŋ 96^{5}.

Ved ꝇ *mærkes kun* frıꝇa 94^{20}.

c *betegner kun* k: mıcıll 94^{22}, paſclıgr 95^{22}.

Aksenter anvendes 24 gange og kun over oprindelig lange vokaler.

Prikker sættes dels over y: hleẏpr 96^{14}, *dels over konsonanter for at betegne deres fordobling:* leġr 96^{17}, þoṫı 94^{14}; *desuden anvendes de på følgende steder:* þėım 93^{8}, ėrlı*n*gı 93^{16} *(jvf. dog anm.)*, hėt (= hét) 95^{21}.

Efter disse oplysninger om håndskriftets ortografiske ejendommeligheder vil jeg søge at afgöre spörsmålet om, hvor vidt det er norsk eller islandsk.

Da de to udgaver af Ágrip udkom, var det den almindelige mening, at det var norsk, *så vel i henseende til affattelses- som opskrivningssted. Denne mening er i den senere tid vist bleven fuldstændig blottet for tilhængere, og der er, mig bekendt, i den sidste halve snes år kun udtalt*

følgende to modstridende anskuelser: 1) dr. Vigfússons, der kalder den „the only example of an Icelandic abridgement“ (Prolegomena til Sturlunga LXXXVII). 2) prof. G. Storms, der, sluttende sig til Gislason (Frp. XXXVIII), vel mener, at håndskriftet er skrevet på Island, men dog antager, at det må være en afskrift efter en norsk original (Årb. 1871 s. 425 ff., Snorre Sturlassöns Historieskrivning s. 25 ff.).

At der i virkeligheden heller ikke kan være nogen tvivl om, at håndskriftet er islandsk, sés af, at sprogformen og retskrivningen, på nogle få undtagelser nær (hvorom straks neden for), har en fra oldnorsk aldeles forskellig karaktér; vi træffer således i hele Ágrip kun på 5 steder a *for* ǫ, *medens man, som bekendt, ikke kan blade ret længe selv i en så gammel bog som den norske homiliebog uden at finde former som* faður, gangum, kallaðum *o. s. v., ja endog* scalu (*n. hom.* 212^{22}), manu (*n. hom.* 213^{8}); *ligeledes er former som* giafa (= gefa; *n. hom.* 111^{25}), mykil (*n. hom.* 190^{24}) *o. m. m. aldeles ukendte for Ágrip. Det samme gælder om brugen af* øy (= ey [ǝy]), æı (= eı) *og* (æu (= au).

þ *bruges næsten bestandig i betydningen* þ *og* ð, *medens de norske håndskrifter, som bekendt, har en stor forkærlighed for* ð *både i forlyd og i indlyd. Som oven for påvist er i Ágrip* þ *altid bevaret efter* l, n (*med foregående kort rodvokal*), m *o. s. v.; i de norske håndskrifter kan man finde så vel* ð *som* d (t) *på disse steder* (dvaldezk *n. hom.* 167^{6}, scilðu 95^{5}, urøctar 111^{30}, nøycðe 74^{21} *o. s. v.*). *Det ejendommelige norske* n *i* aldrigin (*n. hom.* 190^{9}) *er ligeledes Ágrip aldeles fremmed.* h *bevares i Ágrip i reglen foran*

r *og* l; *i de norske håndskrifter er det endog r e g e l, at det falder bort. — Kort sagt alle de ejendommeligheder, der karakteriserer de norske håndskrifter som sådanne, vil forgæves søges i Ágrip, som altså m å v æ r e s k r e v e t p å I s l a n d.*

Et andet spörsmål er det derimod, om det sprog, vi træffer i Ágrip, virkelig kan ansés for rént islandsk, eller med andre ord, om Ágrip ikke nedstammer fra en norsk original, hvorfra skriveren ved slavisk afskrivning har bevaret enkelte Norvagismer.

Af historiske grunde har Storm (Sn. St. Hist. s. 25 ff.) søgt at bevise, at Ágrips f o r f a t t e r har været en Nordmand, ikke en Islænding. Såfremt de forudsætninger, fra hvilke Storm går ud, er rigtige — og derom tör jeg ikke selv udtale nogen grundet dom — forekommer det mig, at de slutninger, han drager af dem, er bevisende for hans ovenanførte mening. Han anfører nemlig bl. a., at forfatteren har benyttet de norske sagaskriveres og skaldes værker, men ikke de islandske, at han har haft en sjælden lokalkundskab i Nidaros, hvor han endog nævner enkelte bygninger, og anfører adskillige i Trondhjem hjemmehørende folkesagn, medens han røber fuldstændig ukendskab til de særlig islandske sagn, og kun én eneste gang nævner en Islænding.

Ved at undersøge sprogformen i håndskriftet, vil man komme til et hermed nöje stemmende resultat, i det det vil vise sig, at der midt imellem den store masse Islandismer hist og hèr findes former, som tydelig røber deres norske oprindelse.

Ved a *mærkes således de s. VIII anførte former:*

calloþ, hafþo, lanðum, lanðom *og* hvarfaþo[1]); *ti endskönt der ganske vist fra islandske håndskrifter kan anføres eksempler på den samme mangel på omlyd, er de dog så få, at de må antages enten at være opståede ved ligefremme fejl eller tilskrives norsk indflydelse; da der ingen grund er til hèr at antage det første, ansér jèg det for afgjort, at de er overførte fra en norsk original.*

Det samme gælder bortkastelsen af h *foran* r *og* l *i de på side XVII anførte ord:* raır, rınða, raña, rıþ, láut *og* lut *samt fra sidste hånd:* rygbrotıнʒ, *om hvilken bortkastelse det ligeledes gælder, at den er regel på norsk, men så sjælden på islandsk, at den, når den findes, må være opstået ved skrivfejl el. l. Også denne egenhed ved Ágrip betragter jeg — ligesom Storm — som værende opstået ved tankeløs afskriven efter et norsk forbillede.*

Fra böjningslæren kan der som en utvivlsom Norvagisme anføres n. acc. neutr. plur. af sjá: þeſſoꝛ (*34*[25], *35*[21], *55*[12], *62*[21]), *en form, om hvis norske oprindelse, der ingen tvivl kan være.*

Af disse tre absolut norske ejendommeligheders tilstedeværelse i Ágrip mellem de øvrige islandske former slutter jeg altså, at Ágrip oprindelig må være forfattet i Norge, men at den afskrift, vi nu har bevaret, må være tagen på Island, et resultat, der, som det vil sés, stemmer nöje med det, hvortil Storm er kommen væsentlig ad historisk vej.

Tör man nu altså, som jeg mener, ansé det for sikkert, at vi i Ágrip har et sprog, der ikke kan betragtes som rent islandsk, bliver spörsmålet om håndskriftets alder meget

[1]) faþoꝛ *62*[20] *regner jeg ej hid, sé anm.*

vanskeligt at besvare. På den ene side vil man nemlig ikke kunne afgöre, om moderne former som líkr *for* glíkr, er, var *for* es, vas *o. lign., stammer fra afskriverens egen sprogbrug eller fra hans norske original, hvorved man altså mister et af hovedkriterierne ved fastsættelse af et håndskrifts alder, i det, som bekendt, disse yngre former langt tidligere trængte igennem i Norge end på Island; på den anden side kan der heller ikke tillægges en slig arkaisme, som den bestemte adskillelse mellem ę og ǿ nogen afgörende betydning, da hèr det omvendte er tilfældet: at islandsken tidligere opgav den gamle adskillelse end norsken, der aldrig har kendt en slig sammenblanding. Det er derfor let forståeligt, at meningerne om håndskriftets alder har været meget delte:* **Munch** *anså det først (i sin udgave fra 1834) for at skrive sig fra det 14. årh., hvilken mening han dog senere — som vænteligt var — forlod, sé f. eks. fortalen til Olav Tryggvasons saga s. VI, hvor han kalder det „et Haandskrift, der neppe kan være stort yngre end 1200". Denne sidste mening deles også af* **Storm** *(Årb. 1871 s. 414) og* **Bugge** *(Årb. 1873 s. 2).* **Gislason** *fastsætter dets alder til „á öndverðri 13 öld" (Frumpartar XXXVIII), medens* **Vigfússon** *(Prolegomena til Sturlunga) kalder det „a vellum from the end of the twelfth century". Skriftens karaktêr synes mig snarest at vise hen til det 13.* **århundredes første halvdel**; *den næsten fuldstændig gennemførte brug af* þ = ð *tillader næppe at tænke på en senere tid end det 13. århundredes midte; ti at denne overvejende brug af* þ *ikke kan skyldes norsk indflydelse, er klart, da* ð *jo på norsk kom langt tidligere i brug end på islandsk.*

Om mine prinsiper ved udgivelsen kan jeg fatte mig i korthed. Jeg har stræbt at give et så vidt muligt pålideligt aftryk af håndskriftet, hvorfor jeg har bibeholdt alle forkortelserne, linje- og spalteinddelingen o. s. v., ligesom jeg også har efterlignet formen af de bogstaver, der i nogen væsentlig grad fjærner sig fra dem, vi nu bruger[1]*). Alle mere eller mindre hypotetiske tilföjelser i teksten har jeg sat i skarp parentes: []; i bueformet parentes: () har jeg sat sådanne udraderede ord og bogstaver, som det åbenbart var skriverens hensigt skulde udgå; ved prikker: --- har jeg betegnet, at noget i håndskriftet var udraderet eller på anden måde udslettet, som jeg ikke så mig i stand til at læse.*

Med hensyn til et enkelt punkt, ordafdelingen, må jeg bede om venlig overbærenhed hos læseren. „Den grafiske ordadskillelse i de gamle membraner er ingenlunde altid let at gengive, med mindre man i trykken nöje vilde afpasse efter originalen a l l e afstandene imellem de enkelte bogstaver“[2]*); men dette lod sig ikke göre i en udgave som denne, ti derved vilde man blive nødt til at göre linjerne af meget forskellig længde, hyppig anvende spærret tryk o. a. m. hvilket vilde göre et höjst frastødende indtryk uden at medføre nogen tilsvarende nytte; jeg har da været nødt til at ty til en anden fremgangsmåde. I det ark, der blev trykt først (tredje og fjærde halvark, dog med undtagelse af de senere om-*

[1]) *Jeg beklager, at enkelte af typerne ikke er blevne ganske tilfredsstillende, navnlig er der en slem uoverénsstemmelse mellem* ꝩ, *når det står alene, og når det er sammenslynget med* a: ꜳ.

[2]) *Gislason: El. 153.*

trykte spalter 57—64), tog jeg intet hensyn til, om afstanden i cod. var stor eller lille, jeg trykte altså gun hılðı ðottor *(45[7]) i steden for* gun hılðı ðottor, *men derved har det ofte fået udseende af, at skriveren har opfattet et sammensat ord som to eller flere ord, hvilket næppe er tilfældet, da afstanden sandsynligvis oftest er fremkommen ved, at han, efter at have skrevet en stavelse i et længere ord, har gjort en lille standsning; dette gælder navnlig om ord som* goꝛ þıſc *(34[12]), der burde have været trykt* goꝛþıſc. — *Dette er imidlertid ikke den eneste slags fejl, jeg har begået i den henseende; jeg havde i begyndelsen min opmærksomhed altfor stærkt henvendt på den masse småting, der er af vigtighed ved en udgave som denne, og havde således med hensyn til ord-afdelingen ikke dannet mig nogen bestemt regel at gå frem efter; derved er jeg oftere på de nævnte sider bleven meget inkonsekvent i min ordafdeling; for at tage et eksempel, som enhver vil kunne kontrollere, burde jeg naturligvis på sp. 47 (afbildet på faksimilet) lige så vel have trykt* íſvıcō *(l. 11) som* íauſtr *(l. 18). Jeg håber dog, at disse mangler for störste delen er afhjulpne på de øvrige sider, uagtet jeg ikke er vis på, at jeg overalt har været absolut konsekvent eller heldig i mit valg. Den fremgangsmåde, jeg på disse sider har fulgt, er denne: hvor der i cod. var en så lille afstand mellem de enkelte dele af et ord, at det både kunde opfattes som ét og som flere ord, har jeg stræbt at afpasse den på samme måde i udgaven; hvor derimod afstanden i cod. var så betydelig, at der ikke kunde næres nogen sådan tvivl, gjorde jeg den i udgaven så stor, som det af typografiske grunde var mig mest bekvæmt.*

Endnu én, men mindre betydelig uoverénsstemmelse mellem min fremgangsmåde på sp. 33—48 og i den øvrige del af bogen er den, at der på disse spalter ikke er gjort nogen forskel mellem lige og skrå aksent.

Inden jeg slutter dette forord, er det mig en glæde at kunne omtale den store hjælp, jeg har modtaget af prof. G. Storm *og dr.* Wimmer, *af hvilke prof. Storm har sammenlignet mine korrekturark med sin afskrift og med en sjælden beredvillighed givet mig en mængde oplysninger om steder, jeg enten ikke havde kunnet læse eller havde læst på en anden måde, ham skyldes ligeledes största delen af de i anmærkningerne meddelte parallelsteder og andre reale oplysninger; dr. Wimmer har gennemlæst fortalen, anmærkningerne m. m. og rettet en mængde deri, både i planen og i enkelthederne, hans kyndige kritik har også fremkaldt den nys omtalte forandring med hensyn til ordafdelingen.*

Jeg beder dem bægge modtage min oprigtigste tak for den velvilje og interesse de således har vist mig og min bog. — Med taknemmelighed bör jeg ligeledes omtale, at min ven cand. mag. J. Hoffory *for længere tid siden med mig har sammenlignet största delen af min afskrift med cod. og meddelt mig en del bidrag til fortalen.*

De mange ny typer, der har måttet støbes, er tilvejebragte af S. L. Møllers bogtrykkeri, *som jeg antager, vil befindes at have på en heldig måde løst de vanskelige opgaver, der blev stillet det ved trykningen af denne bog. Faksimilet, der er udført i Th.* Berghs *litografiske institut, giver et tiltalende og i alt væsentligt fuldstændig pålideligt billede af håndskriftet.*

Maj 1880. V. D.

Forkortelser.

A. M.	=	*codex Arna-Magnæanus.*
Dipl. Norv.	=	*Diplomatarium Norvegicum.*
El.	=	*Gíslasons udgave af Elucidarius i Annaler for nordisk Oldkyndighed 1858.*
Flat.	=	*Flateyjarbók.*
Fms.	=	*Fornmanna sögur.*
Frp., Frumpartar	=	*K. Gíslason: Um frumparta íslenzkrar túngu í fornöld.*
Fsk.	=	*Fagrskinna.*
Hkr.	=	*Ungers udgave af Heimskringla.*
Mork.	=	*Morkinskinna.*
n. hom.	=	*Gammel norsk Homiliebog udg. af Unger.*
OH.	=	*Saga Ólafs konungs hins helga (1853).*
OHm.	=	*Ólafs saga hins helga (1849).*
R.	=	*codex regius af Sæmundar edda.*
St. hom.	=	*Homiliubók utg. af Wisén.*
Arb.	=	*Aarbøger for nordisk Oldkyndighed.*

ÁGRIP

AF

NOREGS KONUNGA SÖGUM.

régi oc h̄ ſeti ho------- -ſc heim ſē þio--------- h̄ þa eiɴ tekiɴ til [kſ] var h̄ þa callaþr [h̄al]ꝺr lufa þuiat maþreɴ uar þa eigi [harfa]gr. Eɴ ſiþar b[ray] tiſc nafɴ h̄ſ oc uar cal laþr haralꝺr harfagre þviat maɴa ua[r h̄] liſtuli- gaſtr oc hǽrþr betzt Eɴ h̀ haſ̀ at ſcvra ſpvrꝺa ꝺaga þaɴ er criſtɴ̀ ꝳ ga. hvat heiþǹ ꝳ myɴꝺo til iola uita meþ þvi. at iol vár ero riſiɴ af bvrþ ꝺrotteɴſ varſ. heíþɴ̀ ꝳ gþ̀o ſér ſamcvꝺo oc itigɴ uiþ oþiɴ. eɴ oþiɴ heit̀ Margō naſnō. h̄ heit̀ viþ -rir. oc h̄ heit̀ háir oc þriþi oc iolne oc var af iolne iol calloþ. Eɴ ſia er hátr aꝺavþꝺaga halfꝺanar. h̄ þa ueitlo áhaþalanꝺi. eɴ þa er h̄ fóꝛ þaþar íſlęþa.

[þa ꝺruc]naþi h̄ iranꝺ [ir]vkiɴ uic þar er navta brvɴr uar. oc uar fairþr til ſteiɴſ ſiþaɴ ahringa riki oc uar þar hęygþr.

haralꝺr toc

eft̀ halfꝺan riki þ er faþ̀ h̄ſ hafþi haft. oc af laþi ſer meira rikiſ meþ þeim hǽtti er ᛘr eɴ var ſnēma raſcr oc riſuligr uexti at h̄ helt orroſto uiþ næſta konūga oc ſig -raþi alla oc eignaþeſc h̄ fvrſtr konūga eiɴ noꝛreg atyitǫ́gſ alꝺre.

Oc helt ena ſiþoꝛſto aʀoſto viþ k þan er ſceiþar bnꝺr hét íhafrſ vagi fvr iaþ -re. oc ſlvþi bnꝺr til ꝺan- marcar. oc fell íorroſto auiɴlanꝺi ſem ſèg íkvæ þi þvi er heit̀ oꝺꝺmioꝛ er goꝛt er ūb konūga tal. meþ þeſſō oꝛþō.

Sciolꝺungr rac meþ ſcılꝺı . ſceıþar branꝺ or lanꝺı . rǫþ ſa ꝁr ſıþaɴ . ſmallr no regı ꜹllū . Eɴ ꝥ uar x. uetr er ħ barþıſc aþr tıl lanꝺz eɴ ħ vrþı allvalz ꝁr at noregı . oc ſıþaþı uel lanꝺ ſítt oc ſrıþaþı. Oc at tı ſuno ⁖ tyıtraɴ . oc mꝥ moꝛgō cōnō . como þo tvéır eıɴ̀ tıl ꝁſ naſɴſ Eırıcr bloþax . oc hꜹcoɴ goþı . var eırıcr blǫ́þax ælztalagı ſona ħſ . aɴaʀ hocoɴ ıyngſta lagı . er á þal ſteıɴ englanꝺſ ꝁr toc ıſunarſtaþ . þrıþı olafr ꝺıgrbǫıɴ . ıııȷ . bıorɴ cꜹᷣpꝏ ſum̀ calla buno. .v. Goþoꝛmr .vȷ. halſꝺꜹ ſvartı .vıȷ. ꝺagr .vııȷ. hrıngr .ıx. Goþrꜹ́þr ſcırıa .x. rǫgɴvalꝺr .xı. Sıgtrvgr .xıȷ. fro þı .xııȷ. hrꜹrecr .xıııȷ.

trvggvı . xv . Gvnrꜹþr xvȷ . Auſteıɴ . xvıȷ . Sıgvrþr hrıſı . xvııȷ . Guþrꜹþr lıome . xıx . hafꝺan hvıtbeıɴ er ſu mer cꜹlloþo hꜹfꜹto . xx . Rogɴvalꝺr raykıll er ſúm̀ calla ragɴar . er var ſvɴr ſıɴ cono eıɴar er colloþ var ſníofríþ ꝺott̀ ſvaſa ſın coɴungſ oc bʷ honū tıl moþoꝛ ſıɴ ar . var ħ callaþr ſeıþ Ẏ . ꝥ er ſpamaþr . oc var ſtaþ faſtr ahaþal lanꝺı oc ſıþ ꝺı þar oc var callaþr ſcrat tı .

Iola aftaɴ er haralꝺr ſat at mät . þacō ſvaſı fvrır ꝺvʀ oc ſenꝺı ꝁı boþ at ħ ſcvlꝺı v́tt ganga tıl ħſ er ꝁr braz reıþr uıþ þeı ſenꝺı boþō . oc bar ıſamı reıþı ħſ útt er boþ ħſ haf þı bont ınn. Eɴ ħ⁽hun⁾ baþ ħ

þa eıgı fvrır þvı at ſıþr [ı] annat ſıɴı oc gaf honv̄ bıor ſcıɴ eıt tıl. oc qͣþ ſıc u̇a þan ſıɴeɴ er ħ hafþı ıat at ſettıa gamma ſıɴ annan ueg brecconnar aþopt ýɴ. þar ſem þa uar kɴ. Eɴ kɴ gec útt oc varþ honū þeſſ ıatce. at ħ gec vſır ígamma ħſ meþ á engıaɴ ſumra ſıɴa Maɴa. þoat ſum̀ léttı. Stoþ þar upp ſnío fríþ ꝺotter ſvaſa. kveɴa vǽɴoſt oc bvrllaþı ker mıaþar fvlt konġıno̅. oc ħ toc alt ſamaɴ oc haꝛnꝺ heɴ-ar. oc þegar co̅ ſem elz hıtı komı ıhaꝛrunꝺ ħſ. oc uılꝺı þegar hafa hana. aþrı nott. Eɴ ſvaſı ſagþı at þ mvnꝺı eıgı ùa. nema honū nauþgo̅. nema konūgreɴ feſtı hana. oc ſengı at lǫgo̅. oc ħ feſtı oc

[ſecc oc] vɴı ſva mþ [aꝛrſ]lom at ríkı ſıtt oc ȧlt þ er ħſ tıgɴ bvrıaþı þa fvrlet ħ. oc ſatt hıa heɴı not oc ꝺag, naliga meþaꝛ þau lıfþu bæþı. oc ııȷ. uetr ſıþaꝛ hon var ꝺavþ. Svrgþı ħ hana ꝺavþa en lanꝺz lvþr allr ſvrgþı ħ uıltaɴ.

Eɴ þeſſa uıllu at legıa coma tıl lǽcnanar þoꝛleıf ſpacı. er meþ uıtı lagþe þa uıllo. oc meþ eft̀ mælı meþ þeſſo̅ hættı. Eıgı er kr cvɴlegt atͭͧ muǹ ſva fríþa kono oc kvɴſtora. oc tıgɴ̀ hana aꝺvnı oc á gvþ vęſı ſem hͦ baþ þıc. Eɴ tıgɴ þıɴ er þo mıɴı eɴ haꝛſ̀ oc heɴar íþvı at hͦ lıgr of lengı ıſama fatnaþı. er myclo ſanlıgra at hͦ ſe hráꝛrþ. oc þegar er hͦ var hraꝛrþ þa ſlaꝛrı á oþeſıanı oc ylꝺv. oc

hverſcynſ illū ſnycc af licamanū. Var þa hvatat bali oc h̊ brenð. blanaþi þo aþr allr licamiꜧ. oc ullu ór ormar oc æþloꝛ froſ car oc paððor oc alſcynſ ill yrmi. Sęig hon ſvá iǫſco. eꜧ kongr ſteig til uitzco oc hvgþi af heiſco. Stvrþi ſiþan riki ſino oc ſtvrcþi glaððiſc h̄ af þegnū ſinō. oc þegnar af honū. eꜧ riki af hváro tveggia. Oc ſat at noregi einualz kr ſex togo uetra ſiþaꜧ er h̄ hafþi innan tio uétra. aflat alz noregſ. Anðaþeſc ſiþan ar̊galanði. oc uar havgþr ahaugō upp frá bafl æyiar ſunði.

Eꜧ eft̀ haralð toc eiricr blǫ́t ǿx uiþ riki. Eꜧ hocon b̊þer h̄ſ uar ueſtr i englanði meþ aþalſteni kr. er faþ̀ h̄ſ liſſ hafþi h̄ ſenðan til foſtrſ. Eiricr bloþax. uar friþr ſvnō mikill oc in uirþilixti. h̄ atti gun hilði. ð. auzorar lafſcegſ. þa ſvǹ v̊̀ þ̀ Gali oc goþþormr. haralðr g ͫ fel ðr oc ęrlling ſigurþr ſlę́va. eꜧ ero nefꜧð̀ fleiri. Goþræþr liómi oc ragꜧ frǿþr. halfðaꜧ oc áyuinðr oc goꝛmr. oc helt noregi. v. uetr alz mþ þei tveim uetrū er honū uar fvr kg heilſat ilan ðino þaer haralðr lifþi. eꜧ þria ſiþan. Gunhilðr kona h̄ſ uar alra qᵉꜧna fegrſt litil cona ſynō eꜧ mikil raþō h̊ gǿr þiſc ſva illraþog eꜧ h̄ ſva á hlyþiꜧ til grimlegſ oc til alſcvnſ aþianar. uiþ lvþiꜧ at þungt uar at bera. h̄ rę̄þ ó laf ðigrbeiꜧ. b̊þoꝛ ſiꜧ.

oc biorɴ. oc fleiri bᵒþr ſina. þvi uar ħ calla þr bloþøx. at maþrr -en uar ofſtopa ᴍaþr. oc graupr oc all ra meſt af raþō heɴar þa quaðdo uitnir ᴍ̄ hoco- -ɴ. aftr iland meþ laund tyei uętrō oft and latt ha raldſ har.fagra. oc ħ cair tuei ſcipō ueſtan. oc ſat ſva ū uetr at ħ hafþi eigi konūgſ nāfɴ. Hocon uar maɴa uænſtr michil oc liſtoligr oc ſva ſtercr at engver fengoſc honū iafɴ. ħ uar haufþi allo hæ ri eɴ aþrer ᴍ̄ har et þ a haufþi ſē ſilki gult uæri ħ uar [i] allō riða ſcap oc corteiſi ūfrā of aþra ᴍeɴ ħ var naliga tvitǫgr er ħ cō iland. Eɴ honū toc brat ſva flocr at uacxa. at ęiricr matti þa eigi

uiþſtoþo hafa. oc ſlyþi ħ þa oc cona ħſ til danmar car fvrſt. En hocon ſat þa eiɴ conūgr at noregi oc uar noregr ſva goþr ū- dir ħſ riki at ħ var eigi munaþr bet ſvr utan þat at eigi uar cſtɴi a. Eɴ ħ var criſtiɴ oc atti cono he -þna. oc ueic mioc af cſt nini fvr heɴar ſacar oc fvr uildar ſacar uiþ lvþ eɴ er amot ſtoþ cſtnīni hęlt þo ſvɴu dagſ hęlgi oc fria daga faſto. hocon fair til danmarcar ſuþr tuei ſcipō oc barþiſc þar oc hraþ .x. ſcip meþ tuei ſ pom. iþi for lagþi ħ und ſic ſelund(r) oc ſcaɴ ay oc gaut land et ueſt. oc h- elt ſva aftr inoreg. a ħſ dǫgū ſnaroſc marger ᴍ̄ til criſtni af uinſæl dō ħſ. en ſum haufnoþo

blǫ́tō þót eıgı crıſtnaþeſc
han reıſtı necquerar kır
kıoꝛ ı noregı oc ſettı lǽrþa
m̄ at. Eɴ þ̀ brenðo kırkıoꝛ
nar oc uaꝛgo preſtana ſv
rır honū ſvat ħ máttı
eıgı þvı halða fvr ılluır
kıō þà. Oc þar eft̀ gþ̀o þraꝛ-
-nð̀ foꝛ at honu amáꝛrı́
ne oc boþo ħ blǫ́ta ſē aþ
ra ꝁa ı́noregı . ella rǫkō
ù þıc af rıkı . nema þu g̀
rır næcquǽrɴ hlut ıſam
þvckı eft̀ oſſ. En fvr þvı
at ħ ſa acaſa þ̀a(e-þa)--
-----a honð honū (ſ[nær]ı)
at haꝛſþīgıa raþı . þa ſnæ
rı ħ ſva tıl at ħ fvr quaþ
eıgı ı́necquerō hlvt ıýſ̀
bragþı tıl uıngðnar uıþ
þa. Sva er ſagt at ħ bı
tı áhroſſ lıfr oc ſva at ħ
bra ðvkı ūb . oc beıt́ eıgı
b̀a . en blotaþı eıgı aꝛþro
uıſ́. En ſva er ſagt at

ſıþaꝛ gec honū alt þy̅g
eɴ aþr . ħ ſettı gola þıngſ
laꝛg . eft̀ raþa goꝛþ þoꝛlle
ıſſ ſpaca er uerıt haf
þı forþū . En þaer ħ
hafþı xv uetr halðıt
noregı meþ uıɴ ſǽlð oc
meþ frıþı þa ſotto ſvnır
eırıcſ bloþ ǫxar ı́noregı
gamlı gunhılðar ſunr
er þ̀a braꝛþra uar ẏtztr
oc uaſclegaſtr atg̀vaꝛllo.
oc goþoꝛmr oc haralðꝛ g
felðr oc all̀ þ̀ b̊þr oc hel
ðo (fyrſta) oꝛroſto ı́caꝛrmt
uıþ augualz neſſ . uıþ haꝛ
coǹ---------------
þar fell goþoꝛmr halfðaɴ
avfınðr . eɴ aþrer comoſc
aflótta unðaɴ. Eɴ aþra
oꝛróſto lıtlo ſıþaʀ ı́ fraꝛþı
eɴ uıþ hocoɴ. oc uarþ ho
coɴ eɴ aꝛfrı. En þ̀ braꝛþr
flvþo óꝛ lanðı all̀ nema
gamlı han flvþı tıl laꝛðz

oc ınaſra of fvrna ðal tıl þoɴðheımſ. eɴ meɴ hoco. nar meþ lyþınſ fvltılgı. ſotto amot honū · oc fell ðo ı gaular ðalı þar ſem nu er callat gamla leír af hſ nafɴı.

Eɴ þvı næſt a .ıx. uetra freſtı ſıτſz þ braþr haf þo ınoreg ſott meþ bar ðaga. þa helðo þ braþr er eft u. haralðr gfelðr er þa uar merklıgaſtr at gāla fallıɴ meþ gv-hılðı moþoꝛ ſıɴı aftr ılā-ð. oc helðo orroſto uıþ hocon afıttıō ıſtoꝛþ. hıa bvſcopſ ſteıɴı. þar uoro fıorır of eıɴ amót hoconı. Þar uar meþ þeī ıþvı lıþı ſamaþr er he-t ayfınðr ſcraygıa. h va-r cappı mıchıl meırı eɴ aþrır ꝏ oc bıto varla ıorɴ h gec ſva ūb ðageɴ

at eckı uetta helt uıþ honū. þvıat engı hafþı ſaɴg á ımot honum h for ſva greɴıanðı oc emıanðı oc ruððı ſva at h hıo abaþar henðr oc ſpvrþı hvar h noꝛþ ꝏ kr uaerı. hvı lavnıſc h nu. haltu ſva fra ef þu uıl h hıtta q þ kɴ. eɴ h auſtıſc at mr uıþ oc hıo abaþar henðr meþ mı kıllı breþrı avxı ſv,at ı ıorþo nam ſtaþar. Þa mæltı þoꝛalfr eɴ ſterkı ıſlenðzcr maþr er þa uar meþ koɴ nıtıaɴ uet gamal oc callaþr uar ıā ſterkr kom. uıl tu hra qð h at ec raþo-ſc ımot honū. ɴeı qð h mıc uıl h hıtta ſcal h oc þvı mıc fıɴa. varþ af haſþı ſer ðvlhettı er ſcalða ſpıll hafþı ſett

ahıalm gollroþıɴ er konūgren hafþı ahaſfþı tıl lẏnðar at þa uærı ħ toꝛkenðrı ---- eɴ aþr . þvı at ħ uar auþcenðr fvr hæ þar facar oc ẏſır bragþz

Sıþan gec konūgrıɴ unð-an merkıonō fram ımot honū kappanō . ıſılkı fcvrtu oc hıalm ahaſfþı fcıol-ð fvr fer eɴ fverþ ıhenðı . er kverɴbıtı hęt. Oc ſẏn ðıſc maþreɴ fva bvıɴ aſllō (aſþrō) haſclıgr . þa ǫþ caıpıɴ . at frā9 ımott oc tẏıhē ðı ǫxına oc hıo tıl ꝃf en ꝃɴ hvac vnðaſ lıtt þat oc mıftı cappın ħſ . oc hıo ı ıorþena nıþr oc ftavp þeſc eft nocquot fva . eɴ . ꝃɴ hıo ħ meþ ſverþıno ımıþıo ıſvnðr9 ſvat fıɴ ueg fell hvar hlutr eɴ. €ɴ eft þ er kempā uar fallıɴ þa fnærıſc ·bar-ðagıɴ ahenðr þeı b̄þrō oc fello þa þ goꝛmr oc er-lıgr ıþı oc fıolþı ꝍ . eɴ al-ler b̊þr þa flẏþo tıl fcıpa oc fva vr lanðı hveʀ fē comafc mattı. €ɴ ꝃɴ hocon rac flottaſ mþ ſıno lıþı þa flaſg aſr at ꝃom fuer engı uıſſı hveʀ fcavt oc flǫ unð brvɴ ftvcvɴa ıarmeɴ ǫfra ımvſına

€ eɴ þ er fagt at mþ gaſrnıgō gvɴhılðar fnærıfc aftr meþ fcøtı . oc uarþ þa amuɴı. Gęſıt rum ꝃſ bana oc lęt fara fcavt tıt ıflochıɴ er at motı for oc færþı ꝃɴ fē aþr fagþı. €ɴ þa er ꝃɴ kenðı at þ var bana far fvr þvı at honū mattı eıgı bloþ ftoþva . þa baþ ħ ꝃɴ flvtıa fıc tıl alrecſ ftaþa . eɴ aleıþ ıɴı coma þ uıþ hello þa er nu he

callop ⸴

-ıt hoconar hella . þar hafþı ħ fáððr ueırıt af ambott þı̀ er hett þora moꝛſtong hͦ uar af mǫſt kvɴıoþ oc fáð þvı var hͦ ſva colloþ. Ꞓn er ꝁɴ ſa at at honum lęıþ þa ıþraþeſc ħ mıóc mǫ́tg̀þa uıþ guþ . uıǹ ħſ bvþu honū at fǫra hc ħſ tıl engꝉ ueſtr oc ıar þa at kırkıō. Ꞓc em eıg-ı þeſſ uerþr qͣþ ħ . ſva lıf þa ec ſē heıþǹ ᴍ ımoꝛg-o ſcal mıc oc ſvr þvı ſv-á ıarþa ſē heıþna ᴍeɴ . Vęttı ec m̀ þaþaɴ af m̀ı mıſcvɴar af guþı ſıól-fū eɴ ec ſıa uerþr . oc aꝩ ðaþeſc á hoconar hello. en haɴ var hágþr afǽ heíᴍı anoꝛþhoꝛþalanðı . ħ hoꝛ-moþo bæþı uıǹ ħſ oc o uı-ǹ . eıgı uar meıra fe bo rıt ıhág meþ honum

eɴ ſverþ ħſ kverɴbítı oc bunaþr ħſ ı́ſteıɴþro uar ħ lagþr ı́hagıno̅.

•Ꞓɴþ goꝛþıſc þaumb eırıcſ æſı bloþøx ar . er ħ ſ́lvþı v́r lanðı at ħ ſluttıſc meþ ſcı palıþı ueſtr tıl englanſ oc uar þar ı́utılego oc ı ħ̀naþı . oc beıððıſc mıſcv̄-nar af englanz ꝁı ſem aþalſteıɴ ꝁr hafþı honū heıtıt . Ꞓn ħ þa af konūgınō ıarlſ rıkı á noꝛþ ıbʷlanðı . g̀þıſc þar er meþ ráþō gunhılð-ar kono ſíɴar ſva grīr oc graupr uıþ lvþſíɴ at ħ þǫ́ttıſc uarlla b̀a mega . af þvı rǫþzc ħ ı́h̀noþ oc ıuıkıng uıþa ıueſtr lanðū oc ſell eí-rıcr ıſpanıa lanðı ı́ú tılego . Ꞓn gunhılðr

ſnarriſc aftr til danmar car til haraldſ kſ. er þa var kr idanmorco. Oc var þar mþ ſvnu ſina til þeſſ er þ uoro raſcn menn mioc ſva at aldri.

Enn eft fra fall hoconar to co norþm eft raþi hoco nar kſ. harald gfeld til kſ inorege. Enn haraldr gfeldr comr aftr iland oc naer riki meþ bþro ſino ſigvrþi ſlefo goþraþe homa oc ragnfraþi haraldr uar þa bþra fræſtr oc uænſtr, oc eiga betþt at ſer gr. þvi uar þetta queþit. Ça ſtanda m au gu. of eld til gfeldar at uar maþrenn, friþr ſyno.

haraldr ---------var kr. xv. uetr h fvlgþi rǫ þo moþor ſinnar oc gorþi harþa rett landſm. oc þ allir bræþr. uar u þa ævi inoregi ſvltr. oc ſavra oc hverſcvnſ illr yfir gangr þeir u all offtopa m oc bar daga. u oc nalega all fvr þvi drepn at menn motto eigi þola þei ofriki oc ǫlog

Sva er ſagt at uorfar gþo fair at haraldi ki. oc þei braþro, oc ſigurþi aþingi eino oc uil do taka af lifi. enn þ co moſc undan. En þ drǫpo ſiþan ſigrþ ſlefo aalrecſſtoþo var þar flocſ forigi vǫmvndr uǫlo briotr drap (h)ſigþ m ſa er het þorkel claypr. er ſigurþr hafþi tekit kono hſ nauþga lagþi h ſigþ gegnō meþ ſperþi. Oc heſndi hſ þegar hirþ m hſ ſaer het er lingr gale.

haraldr gfeldr g[erþi for] [at] tr[vg]va braþr[ung ſin] oc drap Enn þorolfr lvſa ſ[ceg] hliop [vnd]an meþ olaf ſon tgva ſiþan con vgs

Iþan tıþ, bauþ haralꝺr ꝺana ꝁr. haralꝺı gfelꝺ tıl ſin af ugl. ħ com ılıma fıoꝛþ þrım ſcıpō. en þar cō ahenꝺr honū. Gullharalꝺr. s. knutz bþoꝛ. s. haralꝺz blatannar. meþ ıx ſcıpō. oc meþ raþa gorþ þra hoconar ıarlſ er þa uar ıarl ınorege at foþoꝛleıf ſiɴı. ſıþan þeır bþr reþo foþoꝛ ħſ ahancloe ıþronꝺ heımı. En er haralꝺr ꝁr gfellꝺr ſa at ħ uar ſvıcō oc oflıþı borɴ. þa mæltı ħ uıþ gullharalꝺ þ hlaug mıc, þa qþ ħ at ec ſe ſcaman þın fıgr ſvr þvı. at hocuɴ ıarl frænꝺı varr ſeɴ her meþ lıþı oc ꝺrepr vþr afatr oſſ. þegar leıþ oc heſɴ ſva var. Þar fell haralꝺr ꝁr gfellꝺr at halſı ılımafırþı oc lıþ ħſ alt. Eɴ hocon ıarl ꝺrap þegar gullharalꝺ oc uan ſva noreg unꝺ ſıc mþ ſcat gılꝺı uıþ ꝺana ꝁg.

Eɴ eft fra fall haralꝺſ cōr hocon ıarl tıl rıkıſ oc hafþı eın ɴoreg allan mıoc ſva. oc unꝺ ıarlſ nafɴe ſē ħſ foꝛellrar hafþo haft. Æt ħſ var af holaıyıō oc af mærō. oc ıarla æt ıhvara tueGıa quıſl. oc uılꝺı ħ fvrır þvı eıgı tıgna ſıc ꝁſ nafne. Faþ ħſ het ſıgurþr hvrna ıarl. eɴ moþ ħſ berglıot. ꝺ. þorıſ þegıanꝺa ıarſ af mærı. ħ attı olof ꝺottoꝛ haralz harfagra ħ uar moþ berglıotar ħ hafþı en at nyfeng no rıkı gagnſtoþo ıfırſtōnı. af gunhılꝺı ꝁa moþoꝛ oc ꝁa hvart ūb annat meþ ıllū prettuɱ.

Þvıat þ ſcoꝛtı hv arkı þa. hocon ıarl var maŋa uæſtr ſýn vm eckı -- haꝛr ----- uırþı lıgr. han uar ſpechıngr mıkıl ıuítzco ſíŋı. oc varþ h fvr þvı ſ,aꝛgrı eŋ gunhılðr ıſıno̅ raꝛþo̅. han at tı en uıngott uıþ haralð kg. er þa reþ fvr ðanmoꝛco. oc bannðı h tıl at h ſcvlðı coma ſlæraꝛþo̅ uıþ Gunhılðı.. oc coma heŋı oꝛ lanðı meþ þeı̅ hǽttı. at h ſenðı henŋı rıt ſít. oc ſenðı m̅ at bıþıa heŋar. Oc h ſenðı henni rít oc qúaþ þ ſaꝛḿſt at hͦ gaꝛmol gıftıſc ga̅lom kı.. oc hͦ hluþðı aþ. oc uar hennar foꝛ g̀ prvþ þılega tıl opprvþar. Þvıat þegar hͦ co̅ tıl ðanmarcar. þavar hͦ tekıŋ oc ſaꝛct ímvrı eıŋı. oc lauc ſva hͦ ſıno̅ ðaꝛgom. at þvı ſe̅ marg̀ ſeGıa.

Eŋ hocon ıarl ſat íríkı .xx. uetr ſítz haralðr grafelðr fell. at halſı ílıma ſırþı. oc ſát meþ rıkı mıclo oc ouın ſǽll mıchıllı oc margſal ðrı er á lęıþ uþ. oc meþ eıŋı þ̀rı er h ðró tıl helıar. at h lét ſér konoꝛ allar ıát heımılar. er h fvſtı tıl. oc uar engı queŋa munr í þvı gaꝛrr. oc engı greıŋ hverſ cona hver uærı eþa ſvſt̀ eþa ðott̀.

Eŋ h fvſtı eıt hvert ſıŋı tıl kono þ̀rar er guþrun het lunða ſǫl. hon bıo alvnðo̅ ıg,ǫla(r) ðalı. oc g̀þı h af meþal huſum þræla ſına at taka hana. oc ſlvtıa ſer tıl óſaꝛḿþar. Eŋ meþaꝛ þrælarŋ̀ mǫtoþoſk þa hafþı hon ſva lıþı ſafnat at þa uar eıgı coſtr at ſlvtıa hana. oc ſenðı hon

þa orþ hꜹcom ıarlı at hͦ mvnꝺı eıgı aħſ funꝺ ſækıa nema hͦ ſenꝺı kono þa er ħ hafþı er þora het arȩmole. Ɛn eft̀ þau orþ ſꜹc̀ ħ uꝑ ıgav la ꝺal.meþ ꜹllo lıþı ſıno. Ɛn halꝺoꝛr aſcerþıngſ ſtȩþıo ſcar uꝑ ꜹr alt at ꝺalenō. oc ſꜹttı alla uega. flocr á mót honū. Oc þa er ıarl eɴ ſa lıþıt oc ħ ſan at ħ var ſvıkıɴ.þa ꝺreıfþı ħ ǫl lo lıþı ſıno fra ſér.Ɛɴ ħ oc þrǽl ħſ carkı rıþu uacar neccorar oc ꝺrecþo þar heftı ħſ oc lȩto eft̀ ſcıkıo ħſ oc ſva ſverþ á ıſınō eɴþ̀ fluttuſc ıhellı eıɴ er eɴ heı t̀ ıarlſ hell̀ ıgavla ꝺalı. Oc ſofɴaþı þar þrælleɴ.oc lȩ́t ılla oc ſagþı ſıþan er ħ uacnaþı at maþr ſvartr oc ıllılegr for hıa hellınō oc ottaþeſc ħ at ħ munꝺı ín ganga.oc ſagþı honū

at ullı uar ꝺrepıɴ. Ɛɴ ıarleɴ ſvaraþı at þa mv̄ꝺı ùa ꝺreıpıɴ ſunr ħſ. oc ſva varþ oc. Soſɴar þræleɴ í aɴat ſıɴı.oc lǽtr eıgı betr eɴ fvʀ. ſagþı ſıþaꝛ at ın ſamı mͬ hafþı þa farıt o ſaꝛ aftr.oc baþ ſegıa ıarl- -enō.at þa uͦ lokıɴ ſunꝺ ꜹll. Ɛɴ ıarleɴ ſcılþı ıþvı comıɴ enꝺa ꝺag ſıɴ oc fl- vtıſc tıl remolſ tıl ko nò þrar er þora het er uar frıþla ħſ. oc hͦ launꝺı honū.oc þrælenō ıſvíɴ ſtı ſıno. Sıþaꝛ cō ſlocr oc ranſacaþe oc meþ þvıat ħ fanꝫc eıgı.þa ætlaþeſc flocreɴ at breɴa bǽeɴ uꝑ at hrıngō. Ɛn þa er ıarleɴ haꝩrþı þ. þauıl ꝺı ħ.eıgı bıþa pıſla af o uınō ſınō.oc lét þræleɴ ſcéra ſıc abarca.oc lavc ſva ſáyr lıſıſ mͬ ıſꜹrgo hv

ſı ſınū ꝺꜹgō.oc ſva rıkı
Var hofoþet ſlút tıl cáv
pangſ. Oc þa er lıþet
foꝛ . ofaɴ of ſteıɴbıorg
þa uar fıoꝛþreɴ allr fyllr
af ſcıpō. er allr lyþreɴ
ſottı eft̀ ꜹro h̄ af lıfı at
taka. Var þa hꜹfuþıt
ſlut ı́hꜹ́lm . oc caſtaþı
hveʀ mͬ ſteını at. Eɴ
þræleɴ carcr bar ı́lıoſ
hꜹfuþıt oc uæntı ſer
af þvı lıſſ. eɴ h̄ uar þo
upp hengþr. Þat uaſ of
var er hꜹcoɴ ꝺo. J þvı bılı
cō olafr truggva .s. af eɴ
glanꝺı ınoreg.--------
----------------.Eɴ
eınıcr hoconar ſunr
ſtoc óꝛ lanꝺı----------
oc foꝛ tıl hanꝺa olafı e
nom ſꝍnſca ı́ſvıþıoþ.
Oc þ̀ ſveıɴ broþ̀ hanſ
ɴ hocoɴ
ıarl reþ eıgı fırır
þuı eıɴ fvr noregı at
h̄ áttı eft̀ þa at taka er
næſt hꜹſþo aþr fvrır ho
nū konūgar uerıt . ne
ma fvrır ſtvrcſſacár oc
megınſ.oc at h̄ uar uıtr
mͬ þoat h̄ ſnꜹ́rı uıtı ſıno
tıl ıllz. Oc fvrır þeſſ an
narſ ſacar.at ǽt ꜹll gu
nhılꝺar ſuna.var þa ſa
rıɴ oc ſlꜹcþ nalega. Oc
þoat h̄ͦ værı nǫccoꝛ þa var
ꜹllū mͦ aheɴı hatr oc vǽ
nte ſér þa betͮ.oc gaſſc
uꜹɴ at lꜹgı.
ɴ h̄ attı þo ǽterɴı
tıl konūgſ þeſſ at tel
ıa lang ſeþgō . er herſır
hét. h̄ uar h̄r ı́nꜹmo
ꝺale . hét cona hſ Vıg
þa.er eɴ heıt̀ ꜹ́en eft̀
Vıgþa ınꜹmo ꝺalı.
Eɴ herſer mıſtı heɴar
oc uılꝺı tyna ſer eft̀
hana . ef ꝺꜹ́mı fvnꝺıſ

til at þ hefþi necqueʀ ꝁr fvrr, gaurt. Endaumi funduſc til at iarl hefþi þ gaurt. en eigi at conūgr hefþi þ gaurt. Oc han fǫ́r þa abaug nec querɴ. oc ueltiſc fvrir ǫfaꝛ. oc quaþc þa hafa uelzc ór ꝁs nafɴi. oc hengþi ſic ſiþar uarlſ nafɴi. oc uildi hſ af ſpnagr ſiþaɴ aualt eigi uiþ konūgſ nafni taka. Eɴ ſaun nǫndi til þeſſa ma hayra i hau laȳia tali er ay uindr orti er callaþr var ſcalda ſpilli.

ɴ til rikiſ eft hocon iarl ſtǫig olafr tgva. s. oc tignaþi ſic ꝁſ nafɴi inoregi. er ættar rétt at ti af haraldi harfagra. þuiat olafr het ſunr haraldc erfaþ var tgva er of daga gunhildar. s. toc ꝁſ nafɴ. oc uald arꝫ manki. oc uar þar tekiɴ af lifi aſauta neſi. oc er þar haugþr. oc calla ꝍ i trvg gva ravr. En af tac hſ ſegia eigi all eino hæt ti ſum cheɴa buaundū at þei. þotti vfir boþ hſ hart. oc draupo h aþigi Sum ſegia at h ſcvldi ga ſæt uiþ foþoꝛ broþoꝛ ſu no ſina. oc toco þ h af meþ ſvicō oc illræþom gunhildar ꝁa Moþoꝛ. oc trva þvi fleſt.

ɴ eft frafall hſ þa ſlvþi æſt þ er trvg gvi hafþi fengit auþ laundū braut til orcɴ ay ia meþ olaui þrǫ uetrū ſvni ſino. oc trug gva. at foꝛþaſc bæþi ſla ræþi Gunhildar. oc ſvna heɴar. oc hoconar

ıarlſ er aꝩll kıpþuſc þa,ūen noreg. Þvıat eıgı uͦ þa eɴ ſvǹ gunhılꝺar af lıfi tecɴ. Oc cō hͦ tıl orcɴ ayıa meþ þrımr ſcıpfaꝩgnū. Eɴ meþ þuı at eıgı mattı leẏnaſþ feʀþ heɴar. oc mart cvɴı tıl ſvıca gaþ Þaſenꝺı hͦ barnıt abraut meþ maɴı þeı er ſumer calla þorolf luſar ſceg (ſum̀ loþſkegı). oc hafþı h̄ barnet alav́nungo abrav-t tıl noregſ. oc flvttı mþ̄ mıclō aꝩtta tıl ſvıþıoþar Oc ór ſvıþıor vıllꝺı h̄ fara tıl haꝩlm garþc. þvıat þar uar nocquot ættǹe h̄ſ. Ɛn þa quomo æíſtr at ſcıpı þvı er h̄ var á oc var ſumpt ꝺreıpıt af eɴ ſumpt h̀ teıchıt. foſtrı h̄ſ ꝺreıpıɴ eɴ h̄ h̀ teıkıɴ fvr áy þeırrı er heıt̀ æı ſv́ſla eɴ ſıþan ſelꝺr ínauþ.

ɴ guþ er þetta barɴ hafþı coſıt tıl ſtóʀ ra hluta ſtıltı honū tıl lavſnar meþ þeı hǽttı at mʳ com tıl eſt lanꝺc ſenꝺı ꝏʳ k̄ſ af hǫlm garþı. er uar ſenꝺr at taka ſcát af laꝩꝺıno. oc uar frǽnꝺı barɴſ enſ oc lauſtı frænꝺa ſıɴ. oc hafþı tıl haꝩlm garþſ. oc uar h̄ þar ūb hrıþ. ſva at eckı var margra ꝏá́ uıtoꝛþ ah̄ſ ǽtt̀ɴe. Ɛɴ þaer h̄ uar xıȷ. uetʷ gamall. þagerþıſc ſva tıl at ūꝺag necquerɴ atoꝛ gı þa kenꝺı h̄ ıhenꝺı ꝏaɴı aꝩxı þa. er þoraꝩlfr hafþı haft. oc leıtáþı eſt̀ at bvr þō hve honū hefþı ſu aꝩ́x comıt. oc uarþ. af hınſ an ſvaꝩrō ſanfraꝩþr at þ̄ var bæþı aꝩx foſtʷ h̄ſ oc ſva banı. oc toc aꝩxına or henꝺı honū oc ꝺrap þaꝩ er þan-gat hafþı. oc hefnꝺı ſva

foſt ſinſ. En þar uar man helgr michil oc miclar uiþ lagvr uiþ m af tac. oc fec h þ til raþz at h hliop ahalð ðrot ni-garennar oc mþ bann henn-ar. oc af þvi at hvatligt þotti ua uerket manni xij uet gōlom at uinna oc af þvi at ſanlig þot te hefnðinn ua. þa þa h miſcun af konūginum oc toc ſiþan at uaxa uit orþ of han. oc ſua met orþ oc ælt yfir læiti. En ſiþan er alęiþ aſtvnði na þa nar honū fengit liþ. oc ſcipa ſtol. oc for h bæþi aeit la,nð oc ann nor lanð oc h iaþe ocai caþo ſloc hſ brat norþ menn. oc gautar o,ðaner ouan nu ſtor uir ki. oc aflaþi ſer meþ þvi fræg þar. oc goþſ orþ lagſ.

h ann ðrvgþi uiþa h ſcap bæþi a uęnðlanðe oc a flæmī gia lanði. a englanði oc a ſcot lanði a irlan ði. oc a morgō aþrom lanðū. hafþi iþuliga uetr ſęto ſina a ueinī i borg þi er het iomſ borg. En hvegi len gi ſem h ðrvgþi ſlikt at hæfi þa goþ þiſc ſva til of ſiþar at h lenði þar uiþ i einō ſtaþ i en glanði ſē uar einn mi kil guþſ uinr. oc ſa ein ſęto m. oc frægr af gaþō uiſanðū. oc margfraþō. Oc fvſtiſe olafr at frę́ſta þeſſ oc gþi ęinn ſinn þionoſto m i konūgſ bunaþi hſ hialpraþa at leita ſer unð hſ naſnı. Oc fec þ-eſſor anſvar. Eigi er

tu kr. Eŋ þ er raþ mít at tu ſer trur konūgı þıno. Oc ſvſtı olaf oc at meırr ћ at fınna er ћ hafþı havrt ſlíc anðſvaɹ r. Þvıat nu toc ıuı af honū at ћ var ſanr p pћe. Eŋ ı ћſ uıþr talaɹ oc þeſſ enſ goþa m̄ foꝛtaɹ lo. þa mñ han uıþ ћ mþ þeſſō aɹrþō af heı lagrı uıtron oc hıſŋ neſore fram ſvŋ. Þu mo nt ua qð ћ agætr kr oc agæt uerc uıŋa. Þv munt. morgō þıoþū tıl truar coma oc tıl ſcır nar.. montu bæþı þ ı þvı oc ſva morgom aɹþ rō hıalpa. Oc tıl þeſſ at tu ıuıſc eıgı um þeſſoꝛ mín anſvaɹr. þa mon tu þta tıl margſ ha fa. Þu munt uıþ ſcı p þın ſvıcō maɹta.

oc ſloccō. oc moŋ abar ðaga reıtaſc oc mon tu tyna nocquoro. lıþı oc ſıalfr ſar ſa. oc mon tu af þvı ſarı ban væŋ va oc a ſcılðı tıl ſcıpſ borıŋ Eŋ af þeſſo ſarı montu heıll uerþannaɹ vıı nat ta. ac brat eft þat uıþ ſcırŋ taka. Alt gecſ eft þeſſe ſogo oc cō han ſva tıl trvar. Þvı næſt tıl noregſ oc hafþı meþ ſer Sıgurþ bvſcop er tıl þeſſ var (g) uıgþr at boþa lvþō guþſ nafŋ. oc en necquera lærþa m̄. þang brand. pſt. oc þoꝛmoþ oc en necquer ðıocn. Oc of cnſt nıſ boþ cō ћ ſvſta þı gı a. ı moſtr a haɹrþu lan ðı. oc var auþ uelt at ſlv tıa bæþı at guþ ſtuððı oc monnū haɹfþı ueınt leıþ aþıaŋ hoconar ıl

la. oc toc þ lıþr uıþ tᵛ eꝥ olafr uıþ rıkı. Han hafþı. vıȷ. uetr oc xx er ħ com ı noreg. Oc a þeī v. uetrū er. haņ bar kſ nafꝥ ı norege. crıſnaþı ħ. v. lꜹnꝺ Ꝥoreg oc ıſ lanꝺ oc hıalt lanꝺ. aꝛc ẏıar oc ıt. vȷ. fær ayıar Oc reıſtı fvrſt kırkıoꝛ a ſıalf ſınſ hꜹfuþ bolō oc felꝺı blꜹt oc blot ꝺrvc kıoꝛ oc lęt ı ſtaþ coma ı uılꝺ uıþ lvþıꝥ hotıþa ꝺrvcchıor ıol oc paſchar. Joanſ ṁſſo mungat oc hꜹſt ꜹl at mıchıalſ meſſo.

Olafr uar mıchıl ṁʳ har ſvnılegr hvıtr a harſ lıt allan ret hærþr oc manna ſnꜹre lıgaſtr oc beþt at ſer gorr ı alre coꝛt eıſı.

Ꝥ brat eft þetta quangaþeſc olafr oc toc ſvſtor ſveınſ tıv go ſcegſ ꝺana kſ. er þry.ı het. er her togı nec querr ı uın lanꝺı hafþı feſta (ſ) nauþga oc helꝺoſc fvr þvı eıgı þav feſtar mꜹl. En eft ſamqᵒ mo þ a. þauętti ſveıꝥ kr a halꝺ þıngom þeī er ıat uoro oc ſcılat meþ ſvſtoꝛ hſ. oc þottı olafı kı ſv ņeı ſa meþ ſnæypu. Oc at hef Ꝥa þeſſ þa ſafꝥaþı ħ h tıl ꝺan marcar oc beıþ lıþ ſınſ ılanꝺa mæırı. Oc meþ þvı at ſeıꝥcaþeſc qᵃ ṁa þ a. þa helt ħ vſır tıl uınþ lanꝺc meþ. xı. eınō ſcıpō. oc vænte lıþſ eft ſer. Eꝥ þa er ſu vꜹꝥ varþ at lvgı. af þvı at ſlo cr eꝥ vænꝺı þegar aſtr er ħ var or lanꝺı. Þa æt laþeſc ħ at aſla ſer geꝥgıſ.

ıuınþlanðı af ſınō ſann uı nō er honū haꝛſþo ı utıle go holl uın uıt oc truggver felagar. En ꝥ tofc eıgı þvı at ſveıꜧ ꝁr hafþı quat tıl lıþſ meþ ſer olaf ſvıa ꝁg. oc eırıc ſvꜧ hoconar ılla oc quaꝛmo þeſſır at honū fvrır ſıo lanðı. meþ tvem ſcıpō oc atta togū ſcıpa. Sveıꜧ hafþı. xxx. ſcıpa. oc olafr xxx. ſcıpa. Erıcr ıı. oc xx. Oc lagþı at ho nū fvrſt ſveıꜧ mꝥ xxx ſcıpa. oc for man tıon mıcla. oc uenðı aftr mꝥ ſnavpu. Eꜧ þvı næſt lag þı tıl olafr eꜧſveꜧſce mꝥ ıofꜧo lıþı vıþ ſveıꜧ. oc bar aftr ıafꜧa ſnaypo. Sıþaꝛ lagþı eırıcr at oc bar aꝛfra ſcıolð. Eꜧ tıl falz olaff ꝁſ var eckı vı tat. hıt uar ſett at þa er mıoc rǫnaþe oꝛroſtaꝛ

at ħ ſtoþ lıſſ þa en ı lvftıngıꜧı a ormınō langa er hafþı tuav rum oc xxx. Eꜧ þa er erıcr ſcvlðı ganga upp ı ſtaf neꜧ aleıt ħſ þa ſlerı hofı fẏ rır ħ ſe ęllðıng uærı. Eꜧ ꝁꜧ ſıalfr hoꝛſıꜧ er hofet hvarf af. Sum m̄ geta ħ abatı bravt hafa comıtzc oc ſeg ıa at ħ hafı uorıt ſeꜧ ſıþaꝛ ı mvnc lıſı nocqro. a ıorſa la lanðı. En ſum geta at ħ hafı fvrır boꝛþ fallıt. Eꜧ hvackı er lıſı. ħſ heıſ lvct þaer ꝥ lıchılıct at guþ ha fı ſǫlena.

ꜧ meþ þvı at ſveın þottı þa ſem ħ hefþı unıt noreg meþ af takı olaff. þa ıattı ħ Eırı kı oc ſveını ſvnū hoco nar norege. oc helt eı rıcr eıꜧ lanðı ſıþan ſveıꜧ fell a fra. ðana ꝁr. Oc þa er erıkr hafþı alz ſtvrt

noregı . xıı . uetr meþ ıar
lſ nafɴı . Þa gaf h̄ upp hꜹ
cone ſvnı ſınō landıtt
en h̄ fór tıl engł ueſtr
oc reþſc ılıþ meþ knutı
magı ſınō er h̄ uaɴ engł.
oc ðo þar af blꜹþ rof er ħo
nū uar vfr ſcorɴ.

ɴ ſva mıcla coſtaꝩ .
oc ſtunð ſem olafr
trvgg . s . lagþı a at
fremıa crıſnı er uıþ eckı
uetta ſparþıſt þ er guþı
uærı tıgɴ ı oc crıſtɴıɴı
ſtvrcꝛ . Sva lꜹgþo þ feþ
gar alt megıɴ fram at
ðreckıa crıſtɴıını . oc , gæ ſva
uıſc ef eıgı hefþı guþ þa
ſına mıſcun tıl ſent mþ
tıl qmo olaff grꜹnſca .
er þat mūð . hafþı hvg
ſın mıoc aualðar ſıgrı
ſē h̄ ma brat havra . oc
ueıc ſıþan tru ſıɴı tıl
crıſtnı oc laut af ſtaþ
feſtu tar eılıfa ſælo oc
helgı . Ꞓn at ꟍ uıtı æt
erɴı h̄ſ tıl rıkıſ þa ma
h̄ nu havra.

aralðr faþ olaff eɴſ
helga h̄ uar ſvnr
guþrꜹþar . eɴ guþ rꜹþr
ſunr bıarnar . en bıorn
ſunr haralz harfagra.
er fvrſtı eıɴ ualðz k̄r
var yfır noregı . Ꞓn mart
er ſagt fra uıþ lenðı ſer
þar olaff . Ꞓn hvegı uı
þa er h̄ for þa ſóttı h̄ þe
gar aft er guþ uılðı op
na rıkı fvrır honū . Oc
cō h̄ ſıglanðı ueſtaɴ af
engł mþ knꜹrrō tueī
oc cō at uıþ ſǽlo oc ſıgl
ðı ſıþaꝩ ı ſꜹþunga ſunð
Oc ſva ſē guþ ſcıpaþı tıl
þa uar ſeɴ for hoconar
er þa ſtvrþı lanðı eft
eırıc foþor ſıɴ . xv . ue
t gamal en uænſtı maþr

oc ſtefnꝺı íſauþunga ſunꝺ fem al ra manna leıþ uar ıþ munꝺ. oc ouıtanꝺı at olafr ꝺıgrı la fvrır. oc hafþı eıgı hocon lıþ meıra eñ lang ſcıp eıt oc ſcv tu eına. Eñ þa er kñ varþ vaʀ uıþ ferþ hſ. lagþı h ſıno megıñ ſunꝺzenſ hvaꝛro ſcı pıno. Eñ þa er hocon rárı á þa heımtoſc brat ſcıp hſ ſaman oc uarþ h þar han tekıñ. oc þa h lıf oc ſva lıþ hſ alt af kongınō. oc fvr ſvaꝛr lanꝺıt noreg olafı. æılıflıga þa haꝛſþıþ feþgar. eırıcr oc hocon lanꝺı raþıt xıııȷ. vettr. meþ ıarlz nafnı. oc ſveıñ hoconar ſunr. En helgı olafr gaf honū hoconı ſvþr æyıar fem ſum ſegıa. oc ſtvrcþı h ſva at þa uar h halzı oc þar var h kr meþan h lıfþı.

ñ þa toc ın helgı olafr uıþ noregſ rıkı

oc ſturcþı rıkı ſıtt mþ cſtnı oc aꝛllō goþō ſıþō oc bar þo meþ mıchıllı o haꝛgþ þvıat marg leıtoþo á ınnan lanꝺz oc utan alra helzt fvr cſtnıſ ſacar er h bauþ. h uar en fvrſta uetr lengſ tō meþ ſıgurþı magı ſınō auþplaꝛnꝺū. en of uarıt efter ſóttı ſveıñ ıarl meþ her ſcılꝺı ılanꝺ hſ oc helꝺo orroſto fvr neſıō palma ꝺag uıþ greñmar. oc uaꝛ olafr ſıgr. þar fell mıkıl hlutr lıþ ſveınſ. en ſveıñ helt unꝺaꝛ. Eınaʀ þamba ſcelm caſtaþı ackerı í ſcıp ſveıñſ oc ſıglꝺı meþ h nauþgaꝛ abraut tıl ꝺanmarcar. Sıþañ for. ſveıñ auſtr ı garþa oc com alꝺregı aftr.

S ıþan baþ olafr ꝺottor olafſ ſáınſca af trıþar ſvſtor ıngırı

þar er fvʀ var heıtıñ ho

nū. oc b^w faþ heɴar heitō þeī fvr reiþı ſacar. oc gıſtı ıarıtlave auſtr uegſ kı. oc gat olafr ðıgrı meþ hennı barɴ. Eɴ þeıʀa ar nefnı eþa arferþ uıtō u eıgı nema ū gunhılðı ðottor þa er toc otto htogı a ſaxlanðı. Olafr uar frıþr ſvnō oc lıſtulıgr ıarpr — hár hafþı h oc rauþara ſkeg rıþuaxıɴ meþal maþr — — eckı hár h var a xx. alðrı er h cō ı noreg. oc ſvnðıſc uıtrū monnū ı noregı h mıkıt af bgþ ı uıtzco ſıɴı oc allū uaſc leıc ū hverɴ man fram.

e ɴ a þeſſo melı reþ knutr fvr englanðı er h hafþı u,nıt meþ hıol -p oc meþ fulltıngı enſ helga olafſ. oc launaþı ı nō helga olafı eıgı betr eɴ h bar fe unðır hofþıgıa er ı noregı uǫro. ſem ſı

þar raynðıſc at þ ſcvl ðo ſvıca lanðıt unðar honū. Uar ı þı tolo erlıngr aſola. calfr a eggıo. þorır hunðr oc mar g aþrer. En þa er ın helgı olafr for auſtr tıl motz uıþ knut kg þa mattı h. ærlıngı oc uæntı at h varı tıl lıþueıtzlo camıɴ ı mot honū. Eɴ h reþ tıl kſ þa meþ barðaga. oc helt orroſto uıþ h. oc uan ı helgı olafr ſıgr. oc varþ erlıngr ſva n,uþ ſtaðr at engı uar aɴaʀ coſtr. en h hlıop amıſcun kſ. oc h ueıttı honū uarɴ þa er aþrer ſǫtto at honū. Eɴ af lacr het m^r ſıtıa scal lı er ſtafɴ bıı var kſ. h gec aft^r aſcıp oc hafþı unð ſcautı ſer laynılega

hanꝺ aꝛxı . oc uarþ engı fvʀ varr uıþ eɴ . h̄ hafþı haꝛgvıt h̄ í haꝛfuþ bana ſár . oc qͣ þ ſva at oꝛþı. Sva ſcal marca nıþıngıɴ Eɴ kɴ ſvaraþe . ɴu heıſır þu hǫgúıt noreg oꝛ hen ꝺı m̀ . Eɴ þa uarþ h̄ vaʀ af þeī maꝛnnū er þar toc h̄ . at all̀ ſtǽrſto ꝏ ı lanꝺıno v̊ í ſvıcō uıþ h̄ Oc ſnáꝛıſc h̄ þa noꝛþr íſıorþ þan er heıt̀ flaygſar ſıorþr . ınfra boꝛgūg oc gec þar af ſcıpō . oc up at ꝺal þeī er heıt̀ valꝺalr . oc hęlt ſıþaꝛ óꝛ lanꝺı ꝯ oc þvı næſt íauſtr uega . oc hafþı ſun ſıɴ meþ ſer . Magnꝰ goþa.

Eɴ knutr ſcıpar þá í rıkı ſvrſt hoconı ſyſtoꝛ ſvnı ſıno . oc gıſlaþı lanꝺ unꝺ̀ ſıc . af allra baþſtra ꝏͣ ſunū . En lagþı folcet tıl áþıanar oc tıl hlýþſcılꝺıſ . En hocon foꝛſc ū varıt eft̀ í engł hafı . Eɴ er knutr fra þ . þa ſettı h̄ ſveıɴ ſun . ſıɴ . oc alſıuo moþor h̄ſ ırıkıt.

Var þa í fvrſtv ſva mıkıt ꝺancra ꝏ mǫt oꝛþ at eınſ þ̀a uıtɴı ſcvlꝺe rın ꝺa tío noꝛþ mᷝaɴͤa . Engı ſculꝺı na af lanꝺı àt fara nema meþ kſ lauſı . Eɴ ef faꝛı þa ſellı unꝺ̀ kg egǹ þeſſ . Eɴ hveʀ er maꝛ vǽgı ſcvlꝺı haua fvr veıgıt lanꝺı oc lauſū árı . Ef ꝏ uarþ íut légþ oc taꝛmþıſc honū arfr . þa eıgnaþeſc kr arf þaꝛ.

At iolō ſcvlꝺı hveʀ bu anꝺı konūgı fa af arnı hverıō mælı malz oc lǽr af oxa . þre uetrū . þ var callat uınar toꝺꝺı . oc ſpan ſmıoꝛſ . oc hvſ frǽgıa

hver rvckıar to . ꝥ var lıꝁ ǫrengt ſva mıkıt at ſpent fengı ūb meſta fıngrı oc lengſta . Bvenꝺr ſcvlꝺ oc at ga huſ þau aıll er kr uılꝺı hafa abuſtoþō ſınō . Sıo m̄ ſculꝺo ga eıꝁ lıþ faıraı . oc ga fvrır hverꝁ er . v . uetra gamal uı . oc þar eft haım lor eıga . hverr m er a haf raırı ſculꝺ gıalꝺa kı lanꝺ vaırþo hvaþaı ſē h raırı . Eꝁ ꝥ erǫ fım fıſcar . Scıp hvert er faırı af lanꝺꝺı braıt ſcvlꝺı kr hlaþa rū ųfır þvert ſcıp . Maþr hveʀ er tıl ıſlanz faırı ſcvlꝺı gıalꝺa lanꝺ avra hlenſcr oc ut lenſcr . Oc helzc ſıa hlvþ ſcvlꝺı tıl þeſſ er ſıgurþr kr ıorſala farı gaf af oc braıþ hſ fleſtar þeſſar anavþ.

e Ꝁ þo at ſıa nauþ oc ıllıng læıgı a lanꝺı . þa trauſtuſc m eıgı upreıſt at ueıta fvrır ſvna ſıꝁa ſacar er ı gıſlıng u.

Ꝁ eft þta þa ſaꝁ ıꝁ helgı olafr aftr ılaꝺ um ſvıþıoþ . oc cō af ıa-ta lanꝺı tıl þronꝺheıſ . oc cō nıþr ıuer a ꝺale . oc toc þa engıar calfr uppreıſt amot honum oc æflꝺı orroſto meþ aıllo mǫgnı . bæþı fvrır ca-pſ ſacar oc ıllzco . oc fec meþ ſer fıolm̄nı alra helzt fvr þeſſ ſacar at crıſtnı bǫþ hſ . caımı eıgı alanꝺıt . er m̄ uıſſo at h mvnꝺı ny bıoþa oc ſtvrkıa meþ aıllo mǫgnı ſē fvʀ hafþı h gt . Oc fec þo ꝥ tıl orþz at goþra m ſvn ſcvlꝺo eıgı fvrır gıſl ---- ua . oc helt orroſto uıþ olaf kg a ſtıcla ſtoþō . ꝥ v haıfþ ıngıar fvr lıþı þrænꝺa.

mþ caluı. Þorır hunðr erl
enðr ór gerþı . aflacr af
fıꝫ ǽyıō . Ꞓn mþ olafı
ú ıſerþ . haralðr bþ̊ ħſ
xv . uetra gamal en vænſte
(ᛉ)(r) :naþr oc mıkıl uexṭ. RogꝫvalÐr
brvſa .ſ. oc bıorꝫ eꝫðıgrı
J þrı orroſto fell erlenðr
oꝛ gþı fvrſtr maꝫa ór
þraꝛnða lıþı . Þ var oc ſnē
ma orroſto er olafr ꝁr
fell . ħ hafþı ſverþ ıhen
ðı . eꝫ hvarkı hafþı ħ hı
-alm ne brynıo . han fec
-- ſár af huſcarlı calff
ákne . þa hneíg ħ------
oc baþc fvrır oc ſcaut
nıþr ſverþıno . Þorır
hunðr oc þoꝛſteıꝫ knar
ra ſmıþr boro ban oꝛþ af
olauı ꝁı . Ꝺc ſteıg ſva eꝫ
helgı olafr . af þı orroſ-
-to . or þeſſo rıkı . ıhımī-
-rıkı . Bıorꝫ eꝫ ðıgrı fel
-l at haꝛfþı ꝁꝳ . Ꞓn þoꝛſte-
ín knarra ſmıþr var þe
gar ðrepın afaꝛtr ꝁꝳ .
J þrı orroſto fell aſlacr af
ſın ayıō . oc ſıoͥþı ꝳ̊ af
þraꝛnða lıþı.

ꝫ þa toc lanðz folc
et eft fall ꝁſ fullıga
uıþ ueſolð þangat ut
er ſveıꝫ var oc alſıva .
Oc uar þa haꝛrmolect
unð þvı rıkı at bua bǽ-
þı meþ ófrælſı oc meþ ó
aranı er folcet lıfþı mr
uıþ bv ſıar matt eꝫ ꝳaꝛa .
f vr þvı at alðregı uar ár
aþa ðogō ſē havra ma í
uıſo þeſſı . er ſıgvatr q ð̊
Alſıuo mon ǽvı . ungr ðrē
gr muna lengı . er oxa
mat ꝗto . ınıſcaf ſē haf
rar . Annat var þa er
olafr . aꝛgꝫ banðaþr réþ
lanðı . hverr atte þa hraꝛ
ſa hıalm̊ hlaꝛ́þno
cornı.

Ꜧ ın helgı olafr bar þeſ ſa heımſ xv. uetr ꝁſ. nafꜧ í noregı tıl þeſ er ħ fell. þa uar ħ halfertogr at alꝺrı. Oc uar þa er ħ fell fra bvrþ ꝺrottenſ varſ. þvſhunꝺraþ uetᵂ oc ıx uetr. oc xx. Eꜧ ı orroſto þı̀ er ī helgı olafr fell í. Þa varþ haralꝺr bᵒþ̀ ħſ faʀ. ħ ſlvþı eft̀ fall ħſ. bráſt ýr lanꝺı oc íauſtr uega. oc ſva tıl mıcla garþc. oc ſegıa ſum̀ at ħ taſkı ꝁſ nafꜧ. ı noregı eꜧ ſum ſyꜧıa

Ꜧ þa er guþ toc at bırta ıartegnū ū ın helga olaf þa ręþoſc baſþto ꝍ tıl at fara ór lanꝺı. at ſáſkıa Magnᵓ ſvꜧ īſ helga olafſ. Þvıat ꝍ fvnꝺu mıſſ ræþı ſın. oc ıþroþoſc oc uılꝺo þa þ baſta a ſvnı ħſ er þ̀ haſſþo a ſıolfū honū brotıt. oc ſǫtto í auſtr vega tıl ıarıtlaff ꝁſ. oc bo ro tıl þeſſ allra baþztᵂ ꝍᵃ. oꝛþ ſenꝺıng oc báynar ſtaþ. at ħ ſcvlꝺı tıl lan-ꝺz ſáſkıa. Oc uᵒ haſſþī gar ıþ̀ı faſr rogn valꝺr ıarl eınaʀ þamba ſcel ꝍ̀. ſvéıꜧ brvgıo fot. eal fr arna. s. Eꜧ þ̀a báꜧ uar ęıgı fvʀ haurþ ne fram geng. eꜧ þ̀ unno honū lanꝺ. oc trúnaþ þ. vıat ıngı gerþr ꝺrot nīg ſtoþ a motı.

Ꜧ þuı næſt cōr ħ ı lanꝺ ſıorū uetrū eftır fall foþor ſınſ o laſſ ꝁſ. Oc meþ þvı at þau ſveıꜧ oc alfifa uıſſo manna þocca vıþ han oc ouın ſælþ ſına. þa ſlvþo þau tıl ꝺan mar car. En Magnᵓ ꝁr toc uıþ rıkı. meþ alþvþo þocca of ſıþ̀. Þoat mþ margſ ang. værı fvrſt

ꝥvıat ħ hauſ rıkı ſı́t meþ har- -þræþı fvr auſco ſacar ſınar. oc agırꜧðar rauþo naytıſ. ħ var nalıga .xı. uet er ħ co ı́ lanð. ħ́ attı þı́g ı nıþ- -ar oſı. oc reıſtı meþ freco ſacar gıft uıþ þrænðı alla oc ſtungu all neſı ıſcıꜧ felð oc uettu all þaugꜧ. en engı anð ſvaur. Stǫþ uþ þa ᴍ atlı at nafꜧı. oc mꝛı eıgı fleırı orþ eꜧ þeſſoꝛ. Sva ſcorpnar ſcor at fætı ᴍer at ec ma eıgı ór ſtaþ coma- -aſc. Eꜧ ſıgvatr quaþ þar þegar uıſu þeſſa. hǽt er ꝥ er all ætla. aþr ſcal uıþ þvı raþa. harer m̄ er ec havrı. hautt ſcıolðungı á mótı. Gnæyſt er ꝥ er hau ſþō. hnıſtır helðr oc nıþr ı́ felðı. ſlægıt heıf þaugꜧ aþegna. þıng m̄ nayſom ſtınga. Oc rauſſc þıng ꝥ. mꝥ hǽttı at kr baþ

alla ᴍ fınnaſc þar ū moꝛ- geneꜧ. Oc fanzc þa ıħſ oꝛ- þō at guþ hafþı ſcıpt ſca- pı ħſ. oc uar þa fræca ſny- -ın tıl mıſcuꜧar. het au- lū maunnū gautzco oc efꜧ- ðı ſem ħ het. eþa betr oc aflaþeſc honū af þvı uın- ſæl mıchıl. oc nafꜧ ꝥ at ħ var callaþr maugꜧ huſ go- þı.

ꜧ þa er ħ hafþı nocq- ra uetr lanðı ſtvrt laugō ſcıpat oc aullū goþō ſıþom oc crıſtnı ſtvrct þa mıntıſc ħ. araugvꜧðı þav er uıþ fauþoꝛ ħſ hauſ þo uęırıt gaur. oc helt ħ tıl ðan marcar er all u full fuſır furır hefꜧða ſa- car. En þa uar ſveıꜧ fra fallıꜧ ı ðan moꝛco oc ſva knutr faþ ħſ ı́ engꝉ. oc reþ þa. fvrır ðan moꝛco bþer ſveınſ. haurþa knutr

at nāſɴı oc helt h̀ amo tı magnuſı . oc funðuſc ı breɴ ayıō . ſoro uıtrır m̄ ameþal . oc mælto tıl ſæt tar . oc gþo mþ þeıma hæ-tte . at meþ þuı at knv tı þottı ſem h́ ætti ret tıl mælı tıl noregſ . þa hafþı faþ̀ hſ aflat oc brauþ̀ hſ at fetıt . Maugnuſı þottı oc ıllt mıſ hælðı þ er ſa þ̀ hſ hafþı haft af knu tı ſvıt oc lanðz flǫ́tta . oc lıſſ aftac . þa ſlaúro þ̀ þo malı ı́ þa ſaét at ſa þa er lengr lıfþı . ſcvlðı ta ca uıþ bauþō lanðō oc hvár ſıno rıkı raþa me þau baþ̀ lıfþı þ̀ . Oc ſetto gıſla . oc anðaþeſc knutr fvrrı . en maugnᵒ toc þa uıþ ðan morc . fvr vtau gagn mǽlı . þvıat ſvǹ bautþtu maɴa uͦ ı́ gıſlın gıɴe.

ɴ þa er ſveıɴ́ ſunr ulſſ oc aſtrıþar ſvſ tor knv́tſ rıkıa ſpurþı þtaıengt . þa aflaþı h allauega heŕſ er h mat tı. En maugnuſ at motı oc funnuſc aſcıpō uıþ neſ þ er callat er helga neſ. oc helðo barðaga oc ſlv þı ſveıɴ tıl uınlanðz . oc eflðı þaþau h̀ annat ſıɴı hvaþau oc er h mattı fa oc helt þeı̄ h̀ tıl ðanmar car ſvat Maugnᵒ hafþı ſcāmo aþr uıtoꝛþ af . oc ſvrır þvı lıtıɴ uıþbu naþ oc ǫttaþeſc af lıþ layſı . oc bıoſc þo ſē h mattı tıl uıþr toco.

ɴ of nottena er h ſcvlðı b̀ıaſc of morgoneɴ . oc haunum uar ottı mıkıl araþı ſıno . þa bırtıſc honū faþ̀ hanſ ı́ðraumı . oc

baþ ħ eckı ottaſc ſagþı honū at ħ ſcvlꝺı ſıgr uıꜧa. oc ſua gaffc. ᴍaꝛ tofc ꝥ ū morgoneꜧ aheı þı þı er hlvrſcogſ heíþr heıt. er lıgr uıþ ſcotboꝛ gar aꝛ. oc ſcıpaþe ᴍaꝛgnꝰ ſva lıþı ſıno íſvlkıngar. ſem ī helgı olafr hafþı aþ ıꝺraꝛmı kent honū. oc á þı tıþ gec ħ at bıaſc er ħ hafþı aþr ſagt honū of nottena. Þat uar þa er ſol uar ılanꝺ ſuþrı. oc cō fvlkıng ħſ á árm fvlkın goͦ ſveıꜧſ. oc ſnaꝛrıſc ħ aꝛll ſurır. oc fec ſveíꜧ af morgu þvı mıkıꜧ ſca þa er ħ hafþı aþr tıl ſıg -rſ ætlat. Þvıat ħ hafþı voxnō ſcı pat. ıaꝛꝺꝺ alí þı ſíno. oc bunꝺıt ſpıot abac. eꜧ ſıalar fvr avgo. Ꞓn nauteꜧ snaꝛrufc fvrſt afra oc uęıc ſva tıl at ſveıꜧ var netıaþr me þal nauta ſlocſenſ. oc ſlocſ maꝛgnꝰ. oc fec ın meſta ſv eıꜧ man ſcaþa. eꜧ ħ frel tıſc meþ ſlotta. Oc rac maꝛgnꝰ lengı mþ aꜧaꝛ ᴍ ſveıꜧ oc ſloc ħſ. Ꞓnþ var orþ lag ſveínſ ſagt oc ħſ ᴍaꜧa at eſ all berþıſc ſva ſē ſa eꜧ frıþı ᴍʳ enungı í ſılkı ſcvrtoꜧı. Þa hefþı eckı barꜧ unꝺ aꝛ comıſc. eꜧ ꝥ uar kꜧ ſıalfr. Oc uæꜧ ꝺı aftr ſıþaꝛ tıl hſ ſınſ. oc urþu all honū fegꜧ. Ꞓꜧ aþr haꝛſþo ꝥ ottaſc fall ħſ. er ħ ꝺvalþeſc ſva lengı at réca ſlockeꜧ meþ eınſ ẏ hıolp. Ꞓꜧ ſveıꜧ ſottı ſér frıþ lanꝺ. ᴍaꝛgnꝰ kr ſıtr nu ıꝺanmorco mþ cvrþꝺ oc mþ fullū frıþı.

ꜧ nu er aſtunꝺına leıþr. þa ſaꝛkır haral ꝺr broþ eꜧſ helga olaſſ

héım oꝛgarþı ū auſtr ueg acaupſkıpı uel bv ıh at ſe oc at goꝛ ſımv̄ . oc lenꝺı at ı́ꝺanmorc þarer kh mꜹgn᷒ uıſſı hvarkı tıl hſ netıl ſcıpſ hſ. oc hattar ſva . at h cō þar ı́nꜹnꝺ ſem kh var . oc cō þeı̄ raþgıafa kſ mꜹgn᷒ afunꝺ(ı) uıþ ſıc er ulfr het ſtallere oc talaþe uıþ h mal ha ralz ſē h uǽrı ſenꝺı ᛘ haralꝺz . eh eıgı ſıalfr haralꝺr . Baþ h ſıþꜹ at ulfr ſcvlꝺı fretta kh Mꜹgh᷒ hveſſu h mvhꝺı taka uıþ fꜹþoꝛ bͦþr ſı nō ef h ſættı ılanꝺ aftr quaþ uerþleıca mıchıh aùa at uel uǽrı uıþ ho nū tekıt. Tel ec tıl þeſſ quaþ h ſcvlꝺu þà oc ſvl gþ þa er h hafþı ueıt enō helga olafı bͦþr ſı-

-nō . oc fꜹþoꝛ Mꜹgn᷒.qͣꝺ oc haralꝺ ùa uıtþͨan ᛘ. oc ſtvrchıꜹ. oc moꝛg oc mıkıl ſtor uırkı hafa ꝺrv- -gt utan lanꝺz. Maþr oc nu uel at ſe buıh oc at gſımō oc af ꜹllo þeſſo mega h mıkıh ſtvrc ueı ta frænꝺa ſınō. oc mega ſtanꝺa oc tıl mıkılſ van ꝺa ef hſ uıþr taka uærı eıgı meþ ueg . Eh ulfr toc glaþ lega uıþ þeſſo ꜹrenꝺı . kh Mꜹgnuſ toc oc glaþ lega unꝺır . qͣþ ſıc af ꜹllū goþō ꝛrengıō er h hafþı meþ ſer uǽtta mıkılſ ſtvrſ oc góþſ rꜹþ- -onaýtıſ. Eh mvclo meſt þar ſē faþoꝛ bͦþ hſ var. En eſt þeſſoꝛ anſuor kſ ſǽ kır haralꝺr tıl ſcıpſ. Eh þvı næſt afvnꝺ frænꝺa ſınſ. oc kenꝺı ulfr þan en mıcla man oc ı lıſtolı ✓ ga.

þa ua haralð er aþr hafþı callatſ ſenðı Ÿ haralðſ. Var her nu ſıþan mıkıl fag naþar funðr frænða . oc tecr haralðr uıþ hałfu̅ norege . oc tıl ſałk ſem bæþe leıððı h̄ tıl æterɴı oc ſva goþ gıof goþſ kſ. Þvıat haralðr uar ſunr Sıgþar ſvrar . eɴ ſıgþr S . halfðanar er ſumır colloþo heıkıl nef . eɴ ſu m hvıt beıɴ. Eɴ half ðał . S . ſugþar hrıſa . er uar . S . haralðſ harfag. ɴ małgn reþ ſıþał ðanmorc oc hałfom norege meþ cvrð oc rał. ſvrır utał alt acall meþał h̄ lıfþı . oc reþ allz hvało tvegıa rıkıno xııȷ . uetr . meþ þeı̄ ſex er h̄ hafþı ðanmorc . oc ſec ſott aſıo lanðı . ocanða þeſc þar uet ſıþa eɴ ha

ralðr całmı ılanð . fałþoꝛ broþ h̄ſ. þa hafþı h̄ nale ga .ııȷ uetr oc xx. (a) Eɴ (ð) lıc h̄ſ var fałrt noꝛþr ı þrałnð heı̄. oc nıþ ſet(r) ıcſz kırkıo þar ſe̅ faþ h̄ſ huılır. Oc uar þetta harro tuegıa lanðıno mıkıl harm ðav þı. Þuıat engı lıfþı affprı(ɴ) ngr eft h̄. nema eıɴ ðot ter. er h̄ fell ıfra . aungo̅ alðrı. Eɴ ıſǫtt ſıɴı gþı h̄ þorı bþ ſıɴ ſam małþ tıl ſveıɴſ ulfſ .S. meþ þeı̄ hættı at h̄ ſagþı honum eıgı anðlat hanſ. Sagþı helðr ſva . at h̄ hafþı honu̅ gefıt uıþ rıkıt. Ɛn ſveɴ þottıſc þo uıta anðlat h̄ſ . oc toc meþ blıþo uıþ mıkıllı gıof. oc ſottı tıl. Oc let ſtanða alla þa ſcıpan er h̄ hafþı ſcıpat ırıkıno . oc ſva gıafar . bæþı uıþ þorı

bþoꝛ ħſ oc ſva uiþ alla aþra.

ꜧ ħalðr ꝁr teer(eıꜧ) nu eıꜧ uıl aꝩllō no rege.oc ſtvrþı meþ ħ̀ þo mıkılle.oc þo mþ goþō friþı.oc uar eıgı ſa annaʀ ꝁr.er aꝩllū maꝩꜧō ſtaꝩþı agı ıam mıkıl af. ſvr uıtzco ſak̀ oc ------ atg̀uı. Єꜧ haralðr kvangaþeſc brat er ħ cō ıland. oc toc bþoꝛðottoꝛ m̃ þeſſ er ſiþr het.er bıo auſtr aran rıkı kvꜧ ſtoʀ m ocat auþ uel buıꜧ. Oc uettı ħ ma gı ſınō haralðı ꝁı ve tloꝛ mıclar. oc g̀þıſc ſva tıl eꜧ ſıþaꝩ.at ħ uılðı þær rıuſa oc g̀þıſc af þvı mıſðeılð meþ þeım.oc ſottı ſiþ or landı meþ frænda gen-ge ſitt.oc ſottı tıl ſve-ıꜧſ ꝁſ. ıðan moꝛco. mþ vıȷ lang ſcıpom oc þa af honū ıarlſ naſꜧ. uıſaþı heım þeı ſem ſvlgt haꝩſþo honū. Vılðı eıgı at þ̀ lete eıg ner ſınar ſvage konoꝛ eþa borꜧ. Єꜧ ſveıꜧ oc han ðrogo ſveıt ſam-aꜧ. oc foro mþ ħ̀ ınoꝛeg Oc haralðr ꝁr at motı oc maꝩttoſc uıþ nıtıı ıðanmoꝛc ahallandı. Oc la haralðr uıþ aụ þa er ıꜧ er uıþ megıꜧ land. oc hugþıſc þ̀ ſveıꜧ at ſıtıa honū uatꜧ. Þvıat eıgı uıſſu ꝏ uatꜧ ıaụꜧı. Єꜧ haralðr ꝁr let leıta. ef oꝛmr kvıcr ſvnðıſc ı aꝩꜧı.oc ħ fanz.oc var maꝩðr ſıþaꝩ uıþ ęlð. at raþı ꝁſ. at ħ ſcvlðı þvı ſta ſe meſt. Var ſıþaꜧ

þraþr bunꝺıɴ uıþ ſpoꝛþeɴ oc ħ lauſ latıɴ. ſottı haɴ þegar tıl. uatz. at ꝺrecca oc uar ſva uatɴ funꝺıt. En þa er haralꝺr þottıſc uıþr buıɴ. þa lagþı ħ tıl barꝺaga þegar lıþ ħſ uar comıt. þat er ħ la abíþ. oc uar ſveıɴ ſıgraþ meþ mıclo maɴ ſpelle. oc flvþı unꝺaɴ meþ fameɴı. Eɴ ſıþr varþ hantekıɴ oc frıþ gefıɴ. oc flvttıſc heím mþ haralꝺı tıl eıgna ſıɴa.

ɴ þa er haralꝺr hafþı. xıx uetr raþıt fvrır norege allū. ſıtz Magnuſ fell ıfra. þa comr ᛘr af englꝺı toſtı at nafɴı. ħ var ıarl oc bᵒþ haralꝺſ go þına ſonar. þeſſ er þa reþ fvr englꝉ. oc ıam borıɴ tıl lanꝺz uıþ haralꝺ. oc þo allo ſvıþþr. oc beıꝺıſc

lıþ ueıtzlo af haralꝺı. oc het honū haɴ ſo englꝉ ef ħ fengı unnıt. Oc haralð helt þangat ħ mþ honū. oc unnu ħ alt noꝛþımbw lanꝺ. En englꝉz kr uar þa ınormꝺıe. oc þegar er ħ ſpvʀ. þa ſcvnꝺar ħ aftr mþ ħ. oc cō þa ſva á ouart at lıþ þa uar fleſt afcıpom. Eɴ ħ vapɴlaſ nalega er up pı ů. ſvr utaɴ haug uapɴ oc hlıſþar uapɴ. þa ſnarroſc ħ ıeına fvlkıng aller. oc hıog goſc uıþ. Eɴ konūgreɴ ſıalfr ſat aheſtı. oc reıþ meþaɴ ħ fvlcþı lıþıno. en heſtreɴ fell unꝺ honū. oc varp honū af bakı. Eɴ kongɴ mælte er ħ ſtoþ upp. ſıalꝺaɴ foꝛ ſva þa er vel vılꝺı qᵃð ħ. oc ſva var oc ſē kongɴ ſagþı. at ħ var eıgı lıvg ſpar fvrır þvı at ıþeī barꝺaga enō ſama of ꝺageɴ. Fell bæþı haralð

ꝁr oc tofti ıarl.oc mıkıt lıþ mþ þeı. Ꞓn þat flvþı tıl ſcıpa er unðan cō. Var foꝛıngı fvrır lıþı þvı o-lafr .s. haralðz. en uænſ te ꝩ nalega .xx.er bu anðı var callaþr fvr ſpe-cþar ſacar.oc hǫguærıſ Ꞓn h beıþðeſc (oc fec).grıþa af haralðı.oc ſva lıcama faþoꝛ ſınſ. Oc þa hvart tueggıa . fluttıſc ſıþan. mþ palle ıarlle ı orcnøyg-ıar. Ꞓn ū uarıt eftır tıl noregſ . oc ıarþaþı ıma-rıo kırkıo ınıþar oſı. lıc hanſ

Ꞓn nu lıgr h aelgıo ſæt. þvıat þ þottı ſallıt at h fvlgþı kırkıo þı er h hafþı latıt gera. Ꞓr ſıþan ſteın er kı bvſcop lett þangat fara . hræınlıfıſ monnū unð hendr. oc aucaþe mþ þvı þa eıgn aþra er h ſıalfr hafþı þangat gefıt.

n þa .xıj. manaþr er haralðr uar neſtr. oc þ feþgar.þa reþ svnr hſ fvrır noregı meþan ſa Magnus het.en frıþaſtı m oc ſcıpta þ broþr oc olafr nu rıkı ſın amıþal. Ꞓn vanno ſcıotara .ıj. uetrū ſıþan. fell Magnus afra.oc attı ſon eft.þan er hocon het.oc var ſa fengın ſteıgar þo-rı tıl faſtrſ. Ꞓn olafr reþ eın fvr noregı .ııj. vetr oc xx.ſıþan. Oc uar um enkıſ kſ æfı eft haralð harfagra noregr ıflıcrı farſælo.ſe ū hſ daga.oc ſcıpaþı h morgō þeı molū tıl uægþar er haralðr haſ þı mþ freco reıſt.oc haldıt han uar mılðr af gullı oc af ſılfrı.oc goþō grıpom. oc gerſimū. Ꞓn faſtalðr a rıoþo. allı uıt hſ þvı oc

hıt at ħ ſa at k̄g ꝺǫmınū gegnꝺı . oc ero moꝛg ħſ uerc goþ at ınna.

an ̄g̀ þı upp ſteıɴkırkıo at bvſcǫpſ ſtolenō ıuıþar o- ſı꞉ vſır lıcā eɴſ helga olafſ. frænꝺa ſınſ . oc bıo hana tıl lvcþa . Oc hver ħſ gartþſca hafı uıt ocaſt ſęþ uıþ lvþıɴ þa ma ſcılıa af aurþō þeı er ħ mɫt ꝺag nóccoꝛɴ ı mıcla- gılꝺe . Var ħ catr oc ıſcapı goþo . oc g̀þuſþ þ tıɫ er þta mælto herno . Faugnoþr er os á k̄r at tu ert ſva catr €ɴ ħ ſvaraþe . hvı qð ħ ſcal ec nu eıgı úa catr . er ec ſe bæþı alvþ mınō cæte oc frel ſe oc ſıt ec ıſā kvnꝺo þı er helgoþ er helgō fauþoꝛ bᵒ þoꝛ mınō . Vm ꝺaga foþoꝛ mınſ þa uar lvþr unꝺır aga mıclō oc aútta . oc fǫlo fleſt ꝏ gull ſıtt oc g̀ſımar €ɴ ec ſe nu á hverıū ſcıɴ er á . oc er þa frelſı mıɴ glęþı. Var oc ſua gott ū ħſ ꝺaga at fvr utan oꝛroſto þa frıþaþı ħ fvrır ſer . oc fvrır lvþ ſınō utan lanꝺſ . oc ſtoþ ħſ næſto nágrannū þau ágn af honū at ħ uærı haugr . oc haug uæʀ . ſē ſcalꝺett ſego . Varþe augnar oꝛþō . olafr oc frıþ molū . ıorþ ſva at engı þoꝛ þı . alualꝺa tılcalla.

ɴ þa er ħ hafþı raþıt noregı . vıȷ . uetr oc xx meþ þeī enō fryſta er ħ uar ueſtr . eft̀ fall haralz . er maugn bþ ħſ uar ınorege. Þa ſvcþeſc ħ abau þeı er heıt̀ hauc baur auſtr áranrıkı þar ſē ħ toc uęıtlo . ocan ꝺaþeſþc þar . oc uar lıcār ħſ flutr noꝛþr ınıþar auſ . Oc uar ıarþar ı kırkıo þı er ħ hafþı latıt g̀a.

ɴ ħ eft̀ ſtıgr maugnuſ berlegr ſuır ħſ tıl

rıkıſ . ħ var þa nalega tvı
tvgr er ħ toc konungſ nafɴ
eft̀ foþoꝛ ſıɴ. Oc hocon frǽnðı ħſ
annaʀ er ſteıgar þorır
hafþı at faþa . ſē ſagþ̄ı
fvʀ . ħ var uel half þrı
tógr þa. Oc uaro eıɴ
uetr baþ̀. oc þan ínıþar
oſı . oc uar maıgnꝰ ıkōnſ
garþı . en hocon íſcvla
garþı nıþr fra clemetþ
kırkıo . oc helt ſva ıóla
uıſt. Þa nā. hocon af ıo
la gıaf ar oc ſcvlð̀ allar
oc lanð aura gıalð uıþ
þrænðı . oc uıþ upp lenðın
ga alla . Þa er uıþ honū
toko . oc bǽttı þar ímot
maırgo aþro rét lanðſ
maɴa. En þa toc fvr þeſ
ſa ſoc hugr maıgnꝰ at
óroaſþ er ħ þottıſc ha
fa mıɴa af lanðı oc la-
nðſ ſcaıttū eɴ faþ̀ ħſ
hafþı haft eþa foþoꝛ b

þ̀ . eþa foꝛellar. Þottı ho
nū ſíɴ hlvtr eıgı ſıþr up
gefıɴ . ıþeſſı gıof þeım
tıl ſámþar en hoconar
Þottıſc ıþvı ouırðr oc mıſ
halðıɴ af frǽnða ſınō . oc
raþṑ þa þorıſ beggıa . varþ
þeī oc aþvı mıkıl vgr .
hverſu magnuſı mvnðı
líca . fvr þvı at ħ helt al
laɴ uetreɴ . vıȷ . langſcıpō
.ı́ opıɴı vaıc ıcavpangı.
Eɴū varıt nalega cvɴðıl
meſſo . þa lagþı ħ bravt
anattar þelı . oc tıolðo
þō ſcıpō . oc lıoſ unð̀ . oc
lagþı tıl hefrıngar bıó
þar of nótteɴa . oc gþ̀ı el
ða ſtóra alanðı uppı . Eɴ
þa hugþı hocuɴ oc lıþ þ
er íbaínō var . at þ værı
goꝛt tıl ſvíca . oc lét bla
ſa lıþı út . oc ſottı allr
caupangrſ lvþr tıl . oc
vͦ íſampnaþe of not eɴa.

Ɛn ū moꝛgonıɴ er lyſtı . er maıgnꝰ ſa alz hıar lıþ aay ronō þa helt h̄ út ór ſır þınō . oc ſva ſuþr ıgola þıngſ. laıg.

Ɲ hocon bvrıaþe ferþ ſına ı vıc auſtr. oc helt mótt ıcaup angı aþr . oc ſát áheſtı . oc hét aıllō ꝳ uınga . oc ſva baþ . . ꝗð ſer uera ſcvgga auılıa frænda ſínſ. Oc all ꝳ he to honū ınngan meþ goþō uılıa . oc ſvlgþ ef þvrſtı. Oc ſvlgþı honū lvþr alr unð ſteıɴ bıoꝛg út. Ɛɴ h̄ ſıvıtıſc þa tıl ſıalz upp . oc for ðag eıɴ eſt rıupo eıɴı . er ſlaıg unðaı honū er h̄ reþ. þauarþ h̄ ſıucr oc ſec ba na ſott oc anðaþeſc þar aſıallıno . Oc quomo ahalſſ manaþar ſreſtı aftr tıþıðıɴ tıl eavpagſ.

Oc m̄ ſcvlðo ganga ımo tı lıkı h̄ſ . oc gec allr lvþr amotı oc fleſtr allr grataıðı . Þvıat all ꝳ unno honū hvg aıſtom . en hc h̄ſ var nıþr ſett ıkrıſc kırkıo.

Ɲ eſt frafall hoconar þa mattı þóꝛr eıgı vıqua ſcapı ſıno tıl mǫg nıſ er þa toc uıþ rıkı. oc reíſtı upp man þaı er ſvǫnɴ uar callaþr ſunr haralz flǫttıſ fyr oſmet naþar ſacar . oc æflðuſc af uplaınðō oc quomo nı þr íraímſðalı oc áſvn mo re . ok aıſlaıþo þar ſcıpa . oc helðo norþr íþronðheī ſıþaı. Ɛɴ þa er ſıgurþr ulſtengr ſpurþı oc mar ger aþrır kſ uın . þeſſa upp reıſt ſteıgar þorıſ oc ſıanðſcap . þa ſǫſɴoþo þ meþ aırvar ſcvrþ aıllo lıþı

ímóti þori er þ̀ mótto. oc ſteſɴdo þvi liþi til uiɢiar Eɴ ſveiɴ oc þorir helðo þan gat liþi ſino.oc boꝛþoſc niþ þa ſigurþ.oc naþo upgango.oc vrþv aſri. oc uéitto mikit man ſpell Eɴ ſigurþr ſlvþi afvnð kſ magnuſ er þ̀ ſlvttuſc til caupangſ.oc hvarſoþo í firþinō þ̀ þorir eſt̀. Eɴ þa er þ̀ þorir v̊ bvu̇ or fir þinō oc lact ſcipō ſinom íhefring. þacom magn᷒ kr utaɴ íſioꝛþiɴ. Eɴ þeir þoꝛir lagþo ſcipō ſinō v́ſir á vagɴ víca ſtranð. oc ſlvþo af ſcipō.oc q̊mo niþr íðal þeī er heit̀ þex ðalr íſęliu hverſvi.oc var þorir boriɴ íborō vſir ſiallet. Sofnoþo liþi ſci pom ſiþan oc ſluttuſc á ahǫlygia lanð. Eɴ konū greɴ magn᷒ eſt̀ þeim.

oc ſa hvarr ſlocreɴ annan aſirþi þeī er harmr heit̀ Laɢþo hin ſiþaɴ til heſſiu tuna.þ̀ þoꝛir.hugþuſc ha fa fengit megin lanð eɴ þat uar ay oc urþu þar mar ger hanð tekn.meþ ſteig ar þori.eɴ h̄ ſialfr ſiþan hengþr íholmi þeī er vā bar holmr heit̀.Þa mtt þorir er h̄ ſa galgaɴ ill ero ill ráþ.oc quaþ þta aþr h̄ væri hengþr oc ſnaraɴ lateɴ ahálſiɴ.vǫrō ſelag ar ſiorir.ſøꝛþō eiɴ viþ ſtv ri. Eɴ eigill aſcelſ ſunr aſoꝛlanði eɴ vaſcaſti maþr var oc þar ðrepiɴ oc hengþr meþ þori.þviat h̄ uilði eigi ſlvia fra ingibioꝛgo cono ſíɴi.augmunðar.ð. ſyſtoꝛ ſcopta.Þa mælte kɴ magnuſ er h̄ eigill hec ágalganū illa coma honū goþ̀ frænðr íhalð.

Eɴ ſveıɴ ſlẏþı ıhaf út oc ſva tıl ꝺanmarcar oc uar þar tıl þes er ħ cō ıſǽt vıþ avſteıɴ ꝁg ſvɴ Magnꝰ. er ħ tóc ıſǽt oc gꜹrþı ſcv́ tıl ſvéıɴ ſíɴ. oc hafþı ıkér lꝫıc oc ıvır,tū. eɴ mꜹgnꝰ ꝁr hafþı þa rıkı eıɴ ſamaɴ oc ancaɴa lauſt. oc frıþaþı uel fvr lanꝺı ſınu. oc auþ ꝺı ꜹllū uıkıngō. oc utıle go mꜹnnō. oc var ẏͬ her ſcár oc rꜹſcr oc ſtaͬ,f ſamr oc lıcare ıꜹllo haralꝺı fo þoꝛ feþr ſınō ıſcaplvnꝺı helꝺr eɴ foþoꝛ ſınom.ꝰ

ꜹɢɴvs foꝛ margar her farar oc fec ꝥ fvrſt tıl acalz agáut lanꝺ auſtr at ħ quaꝺ ꝺal oc uear oc vꜹrþẏɴıar meþ rettó eí ga at lıgıa tıl noregſ. qvaþ ſína fóꝛella haft hafa foꝛ þō. oc ſettıſc ꝁɴ ſıþaɴ uıþ lanꝺa mǽre. meþ mıclo lı þı oc bío ı tıolꝺō. oc hẏgþıſc tıl areþar agaut lanꝺ En þa er ıngı ꝁr fra þat þa ſamnaþı han brát lıþı ſaman oc ſtefɴꝺı afvnꝺ ħſ. eɴ þa er konūgenum mǫgnuſı cō ſꜹɴ nıóſn of ferþ ħſ. þa eggıoþo hꜹſþı gıar aftr hvarff. eɴ ħ þec þíſc eıgı ꝥ. oc helt amot kōngınū ıɴɢa. fvʀ eɴ ħ uerþı. oc a nattar þelı oc g̀þı mıkıɴ manſcaþa. Eɴ conūgreɴ ıngı ſtreltıſc meþ flotta. En ſıþaɴ var malı ſnv́ıt tıl ſǽttar oc toc mꜹgnꝰ ꝁr marg reto ꝺottoꝛ ınga ꝁſ oc þeſſar eıgɴ̀ meþ. er ħ cal laþı aþr tıl.

þeſſı ħ̀for v̊ mꝥ mꜹrg nuſı ꝁı. avgmūꝺr ſcopta ſunr. sıgþr ſıg þar ſunr. oc ſıgurþr ulſtrengr. oc marg̀ aþrer

ꜧ eft̕ þetta leitar kꜧ Magg nuſ í ǫrcꜧ ayiar meþ hþi. Voro þa meþ honū þeſſir haſþīgiar. ðagr ſa þ̕ gregoriſ. uitcuþr ioaſ ſunr vlfr rana ſunr. bþ̕ ſigurþar foþoꝛ nicholå oc marger aþrer ſtorir haſþingiar. Tecr ħ í oꝛc -ꜧ ayiō ſiþaſ iárleꜧ erleð meþ ſer. oc magnuſ ſvn ħſ attiaꜧ uet gamlan. ernu er heilagr. Lagþi -ſc út ſiþaſ iherꜧaþ fvr ſcot lanð oc fvr bret lanð oc ðrap íþʀi. iarl þaꜧ er hugi het eꜧ ðigri. ħ ſco tiꜧ iayga oc gec þar af til helıar. En hin er ſco tit hafþi: kaſtaþi boga nū til kſ at þvi er ſum ſegia. oc quaþ ſva at oꝛþr. at heil ſcotit hra kenði þ ſcǫt knginū. Venði heim oꝛ þeſſi her foꝛ.

meþ hlaþnō ſcipom gvlz oc ſilfrſ oc gſſima.

ꜧ ſom uetrvm ſı þar goꝛþiſc ħ veſtr til irlanðz meþ ſci pa ſtoli. oc ſeʀ meþ mic klo liþi. oc ætlar at uiꜧa lanðit oc van necquerꜧ lvt iſvrſtvꜧi. ðirſþiſc ħ af þvi oc gþiſc ſiþaſ óvar rare meþ því at íſvrſtu gec honū meþ uilðum. ſē haralðe foþoꝛ feþr ħſ. er ħ fell a englanði. ðrago han til líf latz oc in ſai mo ſvík. þviat írır ſai noþo amot magnuſi kı oiigiō her meþ lavnð. ūb aftaꜧeꜧ fvr bartho lomſ meſſo. þa er þ̕ gen go fra ſcipō alanð upp at haggva ſtranð hǫg. funðu þeir eigi fvʀ eꜧ liþit com amiþal þra oc ſcipaꜧa. eꜧ þ̕ oonūgriꜧ

lıtt uıþ bun̄ at h̄ klæþǫ þvıat kꝫ uar upgengıꝫ ıſılkı ıup oc hıalm ahꜹſ þı ſverþı gvrþꝺr oc ſpıót ıheꝺı ſtıg hoſū ſva var han oft vanr. oc fell ıþeſſı mꜹgnuſ kr. oc mı kıt. lıþ meþ honū. þar heít a vlaþſ ſtırı er h̄ fell. oc auvınꝺr ſın[z] .ſ. fell þar mþ honū. oc marger aþrer ſtorır hꜹſþıgıar. Var uıþ kvþr ſtaꝺr næſt kᴍ oc fec ſǫꝛ þrıo. en þà er kꝫ mꜹgnuſ ſa ſer uıſꜹ bana þa baþ h̄ uıþcvꝫ hıalpa ſ meþ ſlotta. oc ſottı h̄ þa oc þ lıþ annat. ſē un ꝺan comſc tıl ſcıpa oc ſva heım ılanꝺ aftr. fec haꝫ ſıþꜹ af þvı mıchıt met oꝛþ af ſvnū hanſ. at h̄ haſþı ſva uel þar haft ſıc Þa var mvnartac conꝺıal ſa ſunr vſır kr aırlāꝺı

hanſ ꝺottoꝛ attı ſıgurþr mꜹgnuſ . s . necquera ſtunꝺ . hon het bıaþmu nıo . Mꜹgnuſ ber legr vaſ alz kr.x.uetr.

ꝫ efter mognuſ

þa ſtíga tıga tıl rı kıſ ſvnır hanſ þrır auſteıꝫ oc ſıgurþr oc olafr. all̀ goþ̀ Meꝫ oc lıſtulıg̀. roer Meꝫ hꜹg ſam̀ oc friþſam̀. oc er ma rt gótt oc ꝺvrlıct fra þeım at ſegıa . Var olafſ þo of lıtla rıþ vıþ freſtat þvıat h̄ lıſþı eı gı lengr eꝫ tolf uetr ef ter frafall foþoꝛ ſınſ. an ꝺaþeſc ícaupangı ſæytıꜹ uetra gamal. oc uar ıarþaþr ıkrıc kırkıo oc hꜹrmꜹþo all̀ Meꝫ h̄ſ frafall . En íſvrſtu er þ̀ brꜹþr ſítıa ırıkı þrır auſteıꝫ oc ſıgurþr

oc olafr . þa fvſır ſıgurþ at ferþaſc óꝛ lanðı tıl ıóꝛ ſala meþ raþe bᵒþra ſíŋa. oc bꜹ́tþto maŋa ílanðıno.

En at caupa ſer guþſ mıſcvŋ oc uınſælð uıþ alþvþo. þa toco þ̀ all̀ . bᵒþr af aþıanar oc á navþ̀ oc ıllar alꜹgoꝛ er frę́k̀ conūgar oc ıarlar hꜹ́ſþo lagt alv́þıŋ ſem fvʀ var ſagt.

u leıððu þ̀ bᵒþr ſvá á nꜹ́þı tıl frelſıſ. en ſıþ ferᵖ, þaþeſc ſıgurþr ꝁr oꝛ lanðı tıl ıoꝛſala meþ ſex togo ſcıpa . fıorum uetrū eft̀ fra fall ᴍꜹgnuſ foþoꝛ ſınſ. Oc hafþı meþ ſer fıól ment oc góþ mēt Oc þo þa eına er fara uılðo ſatt á eŋglanðe en fvrſta ugętreŋ . en annaŋ utt́ tıl ıoꝛſala . oc ſætte þar mıkıllı tíŋ . oc þa þar ðvrlıgar goꝛſımar.

b eıðıſc ꝁŋ af croſſınō helga oc ꜹþlaþeſc eŋ eıgı þo fvʀ eŋ tolf ᴍeŋ oc ſıalfr ħ eŋ þrettanðı ſvꜹ́ro at ħ ſcvlðı fremıa crıſtŋı meþ ꜹllū mǽtte ſınō oc erkı bvſcopſ ſtol coma ílanð ef ħ mætte. Oc at croſſıŋ ſcvlðı þar ùa ſem ın helgı olafr hvılðı. Oc at ħ ſcvlðı tıunð frēıa oc ſıalfr gà . oc helt ħ þeſſu ſumu þvıat tıūð frampı ħ eŋ hıno bʷ ħ er tıl mıkılſ geíġſ mvŋ ðı ſtanða ef eıgı hefþı guþ þan geıg meþ ıar tegnū lavſt. Rę́ıſtı kır kıo uıþ lanz enða oc ſet tı þar croſſıŋ nalıga unð̀ valð heıþıŋa maŋa ſē ſıþaꝛ gaffc . hvgþı þar tıl lanðz gætzlo oc varþ at mıſræþō . como þar heıþŋ̀ ᴍ̄ oc brenðo chır √ kıona

toco croſen oc kennı maꝩ ṅen oc ſlvctu hvartuegıa bravt. Com ſıþan at ınō heıþnō hıtı ´ſva mıkıll at þ̀ þottuſc nalega breɴa. oc ottoþoſc þan at bvrþ ſem ſcvſſe. Єn p̀ſtreɴ ſeg̀ þeım at ſa brvnı cǫmr af guþſ megɴe oc af craft. enſ croſſ. oc þ̀ ſcutu þa batı oc ſettu bæþı tıl laꝩz croſſeɴ oc p̀ſteɴ. Oc meþ þvı at p̀ſtınō þottı eıgı heılt at ſetıa ħ annat ſıɴı unꝺ̀ ſama uaþa. þa ſlvttı ħ croſſeɴ alavɴ ungo norþr tıl ſtaþar enſ tıl ınſ helga olafſ ſē ħ uar ſvareɴ oc nu er ħ ſıþaꝩ.

ɴ mart var oc annat gott ıſeʀþ ħſ ſıgr vaɴ ħ anecquerō boꝛgom. hǫıþnō oc het tıl toco eıɴar þ̀ꝛar . at fella af quıot ǫto aþvat ꝺegı ınorege . Tıl mıcla garz foꝛ́ ħ oc hláut þar mıkla tıgɴ af uıþr toco keſarenſ oc ſtorar gıafer Oc let þar eft̀ tıl mıɴa þar uıſtar ſıɴar ſcıp ſıɴ. oc toc af ſcıpı ſıno eıno haꝩfuþ mıkıl oc ſıar uerþ oc ſettı apetrſ kırkıo . Єɴ hǫım ı́no reg ſaꝩc̀ ħ um ungra lanꝺ oc ſax lanꝺ . of ꝺan moꝛc eft̀ þrıa uetr er ħ foꝛ or lanꝺı oc ſagnaþı allr lvþr quomo hanſ. þa uar ħ tvıtygr er ħ cō aftr ılanꝺ or þeſſı ſerþ . oc uar oꝛþıɴ entıþaſtı . uetrı uaꝛ avſteıɴ ǫllre þ̀ra b þra. en olafr þa xıȷ. uetra gamal . Єro eɴ marger hoſtaþer ſcrvðꝺer af þeī goꝛſımū er þa ſlvttı Sı

ↄ·laogþo uıſta gıalꝺ aſma laꝺ -nꝺ.xv.c.navta oc toco uıþ krıſne. Oc uænꝺı ſıþaꝛ ſıgurþr kr heım meþ moꝛ gom ſtorū [or] gerꝛſımum oc ſıár hlutum er h hafþı aflat ıþeıꝛꝛı.oc uar ſıa leıþangr callaþr carlmar na leıþangr. Sıá leıþan gr var ſumprı fvꝛ en mvr cr et mıcla. Gørþıſc þa gott of hſ ꝺaga bæþı of ár oc ofmargfalꝺa aþra gaꝛtz co.nema þat eıno var at at h mattı varlla ſcapı ſı no ſtvra þaer at honum cō ohægynꝺı þa er á leıþ upp. Enþo þottı h allra konūga ꝺvrlıgaſtr uéra oc mer kılegaſtr oc alra hęlzt (af) af ferþ ſıñı. han uar oc ın rıculıgſtı maþr oc maꝛ na hæſtr ſem faþer hſ oc

forellar.unnı h lvþ ſınū en lýþr eñ honū.Oc bırtı h ǫſt ſıñı meþ(aſt ſıñı)þeſſō quıþlıngı. Byaꝛnꝺr þvc kıa m bahzt.bvgt lanꝺ oc frıþr ſtanꝺı.

EN af þvı travſtı en h þóttıſc hafa af aſt ſemþ lvþſenſ.þa let h ſer lıfanꝺa ſverıa Mag nuſı ſýnı ſınū lanꝺıt. ıallum norege.h var frıl lo ſunr ocalra maña væːtr þra er uęrıt hafı.

N efter þetta þa ſaꝛker ſa maþr ueſtaꝛ af ırlā- ꝺı er haralꝺr het gıllıcrıſt oc callaþeſc ſunr magnuſ oc b[o] þ ſıgurþar bavþ tıl þeſſ ſaꝛnoꝛ.oc konūgrın þec þıſc.meıꝛ meþ eıñ uılıa ſı nō en meþ uıt[w] maña raþı. Oc traþ haralꝺr.ıx.plag ıoꝛñ ſınꝺranꝺı oc uarþ ſcıꝛ.

Var fıþaꝛ ıgoþo ẏfır lǽte meþ bráþr fıno̅ . þuıat maþren uar vafcr - - - - - oc lıþ maɴglıgr . - - - - - hǫ́r uaꝛxtu̅ oc ı̅ uacrlıxtı . fẏnu̅ ɴ eıþar ftoþo fem unnır ů um maꝛgnuf . ħaralðr uán oc eıþ aþr ħ nǽþı fcır flom . at ħ fculðı eckı tıl rıkıf calla meþan maꝛgn⁹ lıfþı . Oc uılðı kɴ meþ þeı̅ eıþ ftaf ftáþfefta eı́þ lvþfenf oc rıkı funar fınf oc uaþa utı bvrgıa oc ftefıa man-tı́on . Eɴ þeffar fcı́rflır ů gvar afę́ heımı . Oc fvn ðıfc monno̅ fcırflırǹ frec helft af þuı at ħ bar tıl fa þernıf en eıgı tıl rıkıf er ħ hafþı fvrır fvárıt . En bẘt eft̀ þetta . anðaþefc kɴ auftr ıaꝛflo . Eɴ haralðr oc maꝛgnuf uoro ı́túnf bergı . oc ů þegar oꝛþ gaꝛr útt tıl mǫgnuf oc ħ hvataþı ferþ fıɴı . ın tıl aꝛfloar . oc comf ħ fva at . gáꝛrfımu̅ . En lícamr Sıgurþar ǩf var ıarþaþr ı́halvarz kırkıo þaer ħ hafþı alz raþıt noregı . vıȷ . uetr oc xx .

u uıll maꝛgn⁹ eın ı́rıkı fettıafc fem honu̅ uıfar meþ retto tıl fcıpaꝛ foþoꝛ ħf oc eıþr al þvþo . En ħaralðı getzc eıgı at þvı . oc callar tıl halff rıkıf oc uıll hv-arkı mųna eıþa fına ne fcıpaꝛ broþoꝛ fınf . Oc gı̀fc nu afvrftu . vıȷ . notto̅ meþ þéım ofamþvchı oc ðrę́gfc nu ı́tvá ftaþı hırþen oc haꝛf þıngıar oc alþvþa oc fe͛c haralðı af þvı áꝛrıt lıþ oc

foſtrar · þra . ⁊ haꝼþo þr̄ eına hırþ . baþ̀ . ıḡı ꝁ . ⁊ ſıg∞ꝥ . ꝁ . Cn eyſteın ꝁ . eın ſer . Oc è þeſſer hof þıngıar ꝍnðoþoſc aꝉer - - - - - . er m̄þ ſın̄o raþ̄o hofþo - - - (⁊)ð ͤngelıga ſty- rt rıkıno m; þeı̄ ept̀ laꝩz loḡo þra - - (Saþa g∞ꝥ) ⁊ o- m̄ðı . þıoſtolfr . ǫla . ſ. ⁊ ota bırtıngr er at̄ ıgırıþı ᴍͦ ıḡa ꝁ . ⁊ ogm̄ð ſvıpt̀ . ⁊ og- m̄ð ðeng̀ bͦ̀ꝥ ǫrlıngs ſkac- ka . ſ . kyrpınga oꝛms . er bǫþı . p . mıclo tıgnarı at metoꝛþo̅ erlıḡı meþan ꝥ lıfþo baþ̀ . ⁊ eꝉrı at vͮet ta- lı! þa ſcılþo ꝥ bͦꝥ ſıg∞ꝥ ⁊ ıḡı braþlıga ept̀ ꝥ hırþ ſına . Sıg∞ꝥ ꝁ . p . mıcıꝉ ᛘ vextı ⁊ lıþmanlıgr . ramr at afle . marglynð ⁊ mal-

ſnıaꝉr . vaꜧð lynðr ⁊ van ſtrꝉtr . hraſtr ⁊ glaþr . Cyſteın ꝁ . p . hár . ᛘ . ⁊ ſtyrcr(h)⁊ bermǫ- logr . fløgvıtr . vnð̀ hyggıͦ, ᛘ . faſ- tr ⁊ fegıarn . ſvartr ⁊ ſcrv́f- haʀ . Ingı ꝁ var hvıtr ᛘ ⁊ vǫ́ꜧ ȷ́ anðlıtı . vanheıꝉ . rygbroteꜧ . ⁊ vıſnaþı fotr aꝩaʀ . ſva at ħ fóꝛ mıoc haꝉtr . þyþr ⁊ þeckr vıþ ſına ᴍ̄ . Sıg∞ꝥ ꝁ . p . offtopa ᛘ . mıcıꝉ of aꝉa hlvtı ⁊ óeíra ᛘ . þegarſ ħ óx vpp . ⁊ ͣs ꝥ eyſteıꜧ baþ̀ bͦꝥ . ⁊ p . ꝥ . nǫʀ ſaꝩı n̄ - ꝍcqͥ er eyſteꜧ . p . en ħ þotı þo aꝉra fegıarnaſtr þra . ıngı ꝁ . p . vın- ſǫͨꝉ . p . alþyþo . O, nockoꝛo ept̀ aꝩ- ðlat rǫþoneytıs ꝁūgaꜧa . g̀- þıſc ſa at bvrꝥ at ᛘ het geír- ſteın . ⁊ at . ıȷ . ſono hıaʀaꜧða ⁊ hıſıng . ⁊ . ħ . ðott̀ . p . frıꝉa ſıg∞ꝥ ꝁ . ⁊ ꝥ ıkleıco̅ . p . ħ . G eırſteın . p . oeırꝥ ᛘ mıcıll ⁊ ranglatr

fat itvfti kens. Scapt jf ho bio gaufog eckia e gyþa het. s ragnhilðr e at ðagr eilifſ. ſ. auſtan oꝛ pic. h. p. ſcoꝛvgr micil. Geirſteinn feꝛ opt ahenna fvnð. ⁊ vil giarna fa hennar aſt. en þ. p. on hennar vilia. ⁊ þa vlmþſc h imote. ⁊ ſegr þ mvno va miſraþet. Er þ et fyrſta raþ ſi ⁊ bgþ. at h lętr reca ſe henn iacra ſina. ⁊ gaf þæ fyr ſacar henne. ⁊ þar m; letr h m; kappi fylgia ſino ſe j hennar acra. ⁊ ga henni miclar meizloꝛ amarga vega. Oc er h ſer ſi oþocka s micinn. ⁊ ser ſcaþa gøꝛvan. þa mł h viþ ſina vini. at h miſſir miok gaufg ſinna vina ⁊ foꝛſia m. e h ſt s marga vega ovirð va. þa ſagþe ſa ᛘ henne er gyrþ het. h. p. þar vp føððr viþ henni. ⁊ goþræ ętar. ⁊ paſcligr ᛘ.

Frauva ſegr h. þ e ſat er þv męl. micit vanhalð hev þv af þeſo m beþit. en ſiþ p at h til vicr þv mali er verro at hava at gþ. Oc þ bæ at einðag e h geck of bø ſinn at h ſa mart ſe j ſino ocro. ⁊ mart gra micinn ſcaþa. þa pþr h reiþ. tecr eit ſp,ot. ⁊ hleypr vt ⁊ vęnð þangat til ſe feit. p. Hv kǿꝛ i mote henne gþ. ⁊ tecr af heni ſpiotet. ⁊ gegr imot ſeno ⁊ recr abraut. oc yv b. e a var an mili beiaia. ⁊ nv kǿꝛ imoti ho geirſt. ⁊ hleypr þegar at ho. ⁊ ſeg. at þr hava of ðgit fra þręla. e ſlic ſto hom iafnaſc. ⁊ legr til hs. Gyrþ b af ſer lagit. ⁊ hogr til hs imot avinſt ſiþo. ⁊ veit ho bana ſar. Fer ſiþan a fvnð gyþo. ⁊ ſegr s bvit. h hev ⁊ þa bvit heſta. ij. auan piþ ſe. en ho auan til reiþ

Anmærkninger.[1])

Af det udklippede første blad er der et lille stykke tilbage; på første side læser jeg følgende bogstaver (| betegner linjeafdelingen):

— | — | — | þ | fu | fr (*eller* fr) | n *(?)* | ta (*eller* ca) | eın | af | mel | hı (ı *tvivlsomt*) | þa | er | Ra | tı | gþ (*böjlen af* þ *bortklippet*) | at | at h (h *tvivls., da böjlen er bortklippet)* | oc | Oc h (h *tvivls., da böjlen er bortkl.*) | ðr | an (*eller* m, *kun den første böjle er tilbage*) | oc (c *beskadiget*).

På bagsiden læses ligeså nogle bogstaver, hvilke jeg med prof. Storms venlige bistand (jvf. Snorre Sturlassöns Historieskrivning s. 75) kan udfylde således:

[let h taca fiꝁ] eıꝁ] [er margfroþr var] oc[2]) | [vılðı nyþa h tıl faþ]rar[3]) | [faıgo.oc pınðı h oc fec] þo | [eıgı af honū.

---

[1]) *Med en stjærne har jeg betegnet de oplysninger, som er mig meddelte af prof. G. Storm.*

[2]) o'*et beskadiget.*

[3]) *af det første* r *er kun krøllen synlig.*

Fıþrıꝁ ſottı þ]an | [veg tıl hıalpar er ħalðr var ſ]un | [ħſ oc haralðr baþ honū æırþar] oc | [fec eıgı oc hlẏpþı] har[1]) | [alðr honum þa ı]br[2]) | [avt at ouılıa ꝁſ. oc flut]tıſc | [ſıalfr meþ.] | [Þeır como þar ſ]ē | [haſþıngı eıꝁ helt vet]lo | [mıcla oc var þeı at] ſyꝁ[3]) | [þar uel fagnat. oc þa] er | [þeır v̊ þar. var þ ū v]árıt[4]) | [at haſþ-ıngı mtı tıl] har[5]) | [alðz. fvrþu mıkıt ꝼoꝛrek lę]tr | [faþ þıꝁ ſer at er] ec | [toc vıſt næcqᵉra fra] ho | [nū ıvetr. eꝁ ec moꝁ þ] lav- | [na þer meþ fegıꝁſaꝛgo. fa]þ | [þıꝁ er ðavþr oc ſ]cal[6]) | [tu heī fara. ſca]ltu[7]) | [ſa rıkı ħſ-------n]o- |

Spalte 1[1]—1[7] *meget stærkt afblegede og vanskelige at læse. (Prof. Storms læsning).*

— 1[4] ħ? *måské* ꝁ?

— 1[2] þıo *meget tvivlsomt; måské snarere* hof[þıngıꝁ]?

— 1[8] ar *i* harfagre *næsten hélt udslettet.*

— [9] r ħ *i* uar ħ *hélt udslettet.*

— 1[10] z *i* betzt *temmelig svagt.*

---

[1]) *af* h'et *er kun böjlen tilbage.*

[2]) r *rettelse for* a?

[3]) *af* ſ *er kun det øverste synligt.*

[4]) *den forreste del af* a *bortklippet.*

[5]) *af* h'et *er kun böjlen synlig.*

[6]) c *beskadiget; prof. Storm læser* -món]tu

[7]) *af* l *er kun lidt af det øverste synligt.*

*Spalte 1^{11}—1^{22} *jvf. Flat. I* 564^{11-18}.

— 1^{11}—1^{12} ſpvrða | ðaga, ꝉ a *urigtig gentaget på grund af linjeskiftet.*

— 1^{17} tígꝫ, *aksenten svag.*

— 1^{21} oc ıolne *læs* oc ıolner.

— 1^{22}—2^{5} *jvf. Fsk. 3 anm. 1 (cod. B).*

— 2^{1} naþı ħ, 3^{2} vkıꝫ uıc þar, 1^{3} brvꝫr uar, 2^{4} tıl ſteıꝫſ, 2^{5} rıkı oc, 2^{6} *hele linjen,* 2^{7} eft̀, 2^{8} faþ̀ ħſ — *stærkt afbleget, (det indklamrede ulæseligt).*

— 2^{13} ſıǵ, *således cod.* ɔ: *bindestregen er bleven anbragt således, at den kan sé ud som en aksent.*

— 2^{16} *rummet mellem* tyıꝉǫ́gſ *og* alðre *har vist aldrig været beskrevet; aksenten over* tǫ́gſ *svag.*

— 2^{20} e *i* ıaþre *rettelse for* ı.

— 2^{23} Mıoꝛ, 2^{24} ūga, 3^{1} Scıolðu, 3^{2} ſceıþar —*utydeligt.*

— 3^{3} rȩþ, *krøllen under* e *svag.*

— 3^{4-8} *jvf. Fsk.* 9_1—10^{2}.

— 3^{8}—4^{8} *jvf. Fsk.* 12^{10-18}.

— 3^{11} tvéır, *aksenten svag.*

— 3^{14} *foran* ælztalagı *indsæt* í

— 3^{15} á, *sé anm. til* 2^{13}.

— 3^{19} *foran* ſum̀ *indsæt* er.

— 4^{1} raþr, 4^{2} .xvıȷ., 4^{3} .xvııȷ., 4^{4} .xıx., 4^{5} er ſu, 4^{6} faꞇo, 4^{7} raýkıll — *utydeligt.*

— 4^{5} hafðan *fejl for* halfðan.

Spalte 4^{7} raykıll : rykkill *Hkr. 63^{17}, Fsk. 12^{18}.*

— 4^{11} ꝁ *i* coꝁungſ *rettelse for* ł.

— $4^{18}-7^{18}$ *jvf. Hkr. 66^{18} ff.*

— 4^{22} er *læs* eꝁ.

— 5^{1-2} *udkradsede og som følge deraf utydelige.*

— 5^{1} ı *efter* ſiþr *i höj grad tvivlsomt (læst af prof. Storm).*

— 5^{7} þopt ýꝁ *læs* þoptıꝁ *(*således kaldes gården i et brev fra 1343: Dipl. Norv. V, 166); men* Þoptum *Hkr. 66^{19},* Þotni *Fríssbók 52^{6}; aksenten svag.*

— 5^{8} útt, 5^{13} fríþ, 5^{14} vǽꝁoſt — *aksenterne svage.*

— 5^{17} a *i* alt *synes at være en rettelse for* ł.

— 6^{1} *udraderet og meget utydelig, det indklamrede hélt ulæseligt; pladsen forbyder tanken om, at der nogensinde efter* fecc *har stået det nødvendige* heꝁar.

— 6^{10-11} coma *læs* comr (= kǫmr) *(samme fejl også i Fríssbók 52^{26}).*

— 6^{11} þoꝛleıf *læs* þoꝛleıfr.

— 6^{15} mun, *krøllen svag.*

— 7^{4} *fra* oc *til* 7^{7} yrmı *har skriften et lidt forandret udseende; der er dog ingen grund til at antage, at det ikke skulde være med tekstskriverens hånd.*

— 7^{21} E *er i hdskr. betydelig större.*

— 7^{22} blǫ́t á̸x, *begge aksenterne svage.*

* — 8^{4} gun hılðı.ð.auzərar laffcegſ *jvf. Fsk. 14^{11} (B).*

* — 8^{5-7} *jvf. Fsk. 14^{16-17}.*

Spalte 8^{7} ęrllıng *læs* ęrllıngr.

— 8^{8} flę́va, *både krøllen og aksenten svag.*

— 8^{14} kg *rettelse for* kr.

* — 8^{16-19} *jvf. Fsk.* 14^{14-15}.

— 8^{24} ó *jvf. anm. til* 2^{13}.

* — 8^{24}—9^{2} *jvf. Fsk.* 14^{20-21}.

— 9^{1} fléırı, *aksenten svag.*

— 9^{4} *rummet mellem* uar *og* of *synes aldrig at have været beskrevet.*

— 9^{8} n *i* laųnð *rettelse for* a.

— 9^{15-16} *måské er der udraderet noget efter* ſtercr *og foran* at.

— 9^{19} uǽrı, *aksenten svag.*

— 9^{20} ı *hélt udraderet, kun aksenten er tilbage.*

— 9^{23} ı́, *aksenten svag.*

— 10^{9} v *i* var *rettelse for* c.

— 10^{14} *krøllen under* e *i* hęlgı *er måské en del af det lige under stående* h.

* — 10^{16-19} *jvf. Fsk.* 18_{6-5}.

— 10^{17} b *i* barþıſc *rettelse for* h.

— 10^{20} c *i* ſıc *synes at være en rettelse for* r; *i margen, som det synes, med tekstskriverens hånd:* oc ſcane.

* — 11^{8-24} *jvf. Fsk.* 18^{10} *ff.*

— 11^{9} máírı *jvf. anm. til* 2^{18}.

— 11^{10} e *i* ne *rettelse for* ı.

Spalte 11[13] næcquærн, *aksenten svag.*

— 11[15] (e-þa), 11[16] (ſ[nær]ı) *således læser prof. Storm de her udraderede bogstaver.*

— 11[16*] a, *böjlen svag men sikker.*

* — 12[2–4] *jvf. Fsk. 18[8–9].*

— 12[4] p *i* ſpaca *rettelse for* c.

— 12[11] ẏtztr *måské* ýtztr.

— 12[15] (fyrſta), *således mener prof. Storm, at de her udraderede bogstaver mulig kan læses.*

— 13[1] *„Aptari leggurinn á* n *(í* ın) *er eins og út skafinn. Mundi ritarinn hafa ætlað að gera úr því* ıt, *en síðan gleymt því?“ (Frumpartar XXXIX).*

— 13[3] *læs* lẏþsınſ; *jeg tror ikke (som Gislason l. c.), at der kan være nogen tvivl om, at det bogstav, der står over* ẏ, *er* s.

— 13[3] fvltılgı *læs* fvltıngı.

— 13[5] ı *(efter* ꝺo) *sér ud som en lævning af et udraderet* h („ħ“).

— 13[8] € *er vist senere tilföjet.*

— 13[19] *krøllen under* o *i* hǫ *er halvt skjult af stregen over* þeı *i l. 20.*

* — 14[13–21] *jvf. Fsk. 24[16–18].*

— 14[17] *ved stregen gennem* k (*i* ƙoн) *er der kradset noget; var det skriverens mening at skrive* koнungıн *hélt ud?*

*Spalte 14^{25} *foran* ſcalða ſpıll *glemt* ẏuınðr.

— 15^{1} *rummet mellem* hıalm *og* goll. *synes aldrig at have været beskrevet.*

— 15^{7} uɴð´, 15^{10} ſcıol´ — *jvf. anm. til* 2^{13}.

— 15^{14} (ꜵþrō), *således læser prof. Storm det her udraderede.*

— 15^{15} *i margen med tekstskriverens hånd:*

ꝰ hıalmaþr oc
brvnıaþr

— 15^{16} ǫ́xına, *aksenten svag.*

— 15^{22} *i margen med tekstskriverens hånd:*

ꝰ ıbrıɴıoꝁı

— 16^{5} v́r, *måské* ý́r.

— 16^{6} *af det sidste* c *i* comaſc *er det meste udraderet.*

— 16^{11} ǫfra *læs* hǫgra *(Bugge: Årb. 1873 s. 8).*

— 16^{13} *i margen med tekstskriverens hånd:*

mat
ſveıꝁ
eıꝁ

— 16^{16} lǫ́t, *aksenten svag.*

— 17^{1-2} *jvf. Fsk.* 26^{6}.

— 17^{4} moꝛſtoɴg, 17^{5} mǫſt — *læs* moſtr ſtong, mǫſtr.

— 17^{5} *måské* fꜵ́ð; ꜵ *utydeligt, da blækket er løbet ud; aksenten svag.*

— 17^{6} *af* ı *i* þvı *er det meste udraderet.*

* — 17^{8-16} *jvf. Fsk.* 26^{10-14}.

Spalte 17[12] kırkıō, *rettere var vel* kırkıo.

— 17[17] Vétti, *aksenten svag.*

— 17[18] fiól, *aksenten meget svag.*

— 17[21] a'*et i* haӈ *rettelse for* e („eӈ"); *skriveren har altså først glemt* haӈ.

* — 17[22—24] *jvf. Fsk. 26*[18—19].

— 18[1] bítı, *aksenten svag.*

— 18[3] *mellem l. 3 og l. 5 er der som i udgaven et meget betydeligt mellemrum.*

— 18[5] Є, *der er betydelig större i hdskr., synes at være en yngre hånds tilföjelse.*

— 18[6] aх *måské* aıx.

— 18[11] ıf *i* beıððıfc *sér ud til at være en rettelse for* u.

— 18[17] er *læs* eӈ.

— 18[23] éı, *aksenten svag.*

* — 18[25]—19[4] *jvf. Fsk. 18*[1—2].

— 19[1] fnárıfc, *aksenten svag.*

— 19[4] *over* u *i* fvnu *er en streg,* ¯, *udraderet, ligeså over* a *(i* fına*), der er en rettelse for* u („fvnū finū").

— 19[7] E *en del större i hdskr.*

— 19[16] *læs* oc eıӈa betþt.

— 19[21] *Prof. Storm meddeler mig, men des værre først efter rentrykningen, at han efter* haralðr *har tròt at kunne læse* [grafe]lðr.

Spalte 19^{22} v. *(i* .xv.*) burde jeg have sat i klammer, da kun svage ubestemmelige spor er tilbage. Prof. Storm er i tvivl, om der har stået* .xv. *eller* .xii.

— 20^{1} fávra, *aksenten svag.*

— 20^{9} *bindestregen senere opfrisket; interlineartilföjelsen er næppe med tekstskriverens hånd.*

— 20^{12} flę́fo, *aksenten tvivlsom.*

— 20^{14} *bindestregen senere opfrisket.*

* — 20^{14-21} *jvf. Fsk.* 31^{3-7} *(B).*

— 20^{15} h̄ *næsten fuldstændig ulæseligt;* er *stærkt afbleget, måské udkradset.*

— 20^{22} *de sidste linjer på siden udraderede og meget utydelige (prof. Storms læsning).*

— 20^{23} *jeg nærer nogen tvivl om, at linjen virkelig har været så lang.*

— 21^{4} en *rettelse for* er.

— 21^{7} blátajar, *aksenten svag.*

* — 21^{12} hauclǫ́e *læs* auglǫ́e; *sé Hkr.* 115^{25}*:* á Öglói. *I Aslak Bolts jordebog s. 33 kaldes skibredet „*j Agloo*“; (jvf. Bugges bemærkninger i A. Gjessings udgave af „Jómsvíkingasaga i latinsk Oversættelse af Arngrim Jónsson“. s. XII ff.)*

* — 21^{15-24} *jvf. Fms. XI* 23^{16-24}.

— 21^{16} þa q^a^þ h̄ *urigtig tilföjet af tekstskriveren; står i hdskr. lidt længere ude i margen end i udgaven.*

Spalte 21^{18} fræn‌ðı, æ *har en lidt sær form.*

— $22^{1,2,3}$ *hèr er et hul i pergamentet, som dog må have været der, för det blev beskrevet, da intet fattes i teksten.*

— 22^{3} *en lignende afstand mellem linjerne som* 18^{3}.

— 22^{5} ϵ, *der er meget större i hdskr., er vist senere tilföjet.*

* — 22^{15-20} *jvf. Fsk.* 31^{22-24} *(omskrevet).*

— 22^{15} hvrna ıarl *sé Bugges bemærkninger l. c.*

— 22^{18} ıarſ *læs* ıarlſ *(fejl?).*

— 22^{22} *andet* g *i* gagn *rettelse for* r.

— 22^{23} -ſtōnı, *stregen over* o *ser omtrent således ud:*

— $23^{1,2,3}$ *jvf.* $22^{1,2,3}$.

— 23^{2} *en del af* h *skjult af en blækklat.*

— 23^{3} *måské ikke* ſýn *men* ſẏn.

— 23^{4} *i margen med en lidt yngre hånd:*

nþuaxıɦ

— 23^{10} *bindestregen svag.*

— 23^{15} ɦ *i* henɦı *har en sær form.*

— 23^{17} ńt, *aksenten svag.*

— $24^{1,15}$ ϵ'*erne, der er meget större i hdskr., måské en senere hånds tilföjelse.*

— $24^{2,3}$ ı́, ſítz, *aksenterne svage.*

— 24^{13} uæ̇rı, *prikken svag.*

— 24^{18} *læs* ıgaıla ðalı.

Spalte 24^{22} mǫtoþoſk, k *rettelse for* c.

— 25^{3} h̊ *læs* ħ.

— 25^{4} ıęmole — Rimuli, *de andre sagaer.*

— 25^{7} *krøllen under* e *(i* ſtęþıo*) svag.*

— 25^{8} aꝛr, aꝛ *utydeligt, da blækket er løbet ud.*

— 25^{10} mót, *aksenten svag.*

— 25^{14} carkı *læs* carkr.

— $25^{21,25}$ lę́t, ín, *aksenterne svage.*

— $26^{2,3}$ *en del af* a *i* at *og* r *i* ſunr *skjult af en blækklat.*

— 26^{4} í *rettelse for* á.

— 26^{5} aꜧat, ꜧ *sér ud, som om det var fremkommet ved en rettelse.*

— 26^{25} ſẏ́r, *aksenten svag.*

— 27^{2} ſlu̇t, *prikken svag.*

— 27^{4} ꜧ *i* ofaꜧ *synes at være en rettelse for* r*(?).*

— 27^{14} *fra* þat *og til l. 17 (inkl.) har skriften et lidt forandret udseende; der er dog ingen grund til at antage, at det ikke skulde være med tekstskriverens hånd.*

— 27^{22} ę *synes at være en rettelse for* e; *krøllen svag.*

— 28^{2} ǽttı, *aksenten svag.*

— 28^{16-17} *et stort* E *er med grönt blæk senere tilföjet her foran;* ǽterꜧı, *aksenten svag.*

— 28^{21} aꝛ́ *svagt.*

— 29^{2} fvrr, gaꝛrt *læs* fvrer gaꝛrt.

Spalte 29^{15} ay *i* hayra *rettelse for* aı..

— 29^{19-21} *et stort* ϵ *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 29^{22} rétt, *aksenten svag.*

— 30^{3} *efter* ręymarıkı *er udfaldet et stykke, der har endt med* ránríkı *(sé Bugge: Årb. 1873 s. 8, Munch: Dėt norske Folks Historie I. 2 s. 15 anm. 3).*

— 30^{12} *de tre sidste ord er skrevne over noget udraderet*

— 30^{17-18} *et stort* ϵ *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

—. 30^{24} ſv́ *sé anm. til* 2^{13}.

— 31^{1} þ *i* kıpþuſc *synes at være en rettelse for* p(?).

— 31^{4} c *i* cō *har fået form som et* o.

— 31^{7} leẏnaſþ, þ *er måské en rettelse for* c.

— 31^{12} ſum̀ loþſcegı *næsten fuldstændig ulæseligt (prof. Storms læsning).*

— 31^{13} lav́n, *aksenten svag.*

— 31^{16} ſvıþıor *læs* ſvıþıoþ; v *i* vıllðı *rettelse for* t («tıl»).

— 32^{1-2} *et stort* ϵ *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 32^{3} ſ *i* lavſ *har en aparte form.*

— 32^{14} g *i* gerþıſc *synes at være en rettelse for* r («þar»).

— 32^{25} fn *rettelse for* m.

— 33^{3} *måské snarere* laıgor.

— 33^{15} ælt, *således cod.* ɔ: a *har fået form som et ufuldbåret* æ.; *er* æ = a+l?

Spalte 33[19] la,nð, o *urigtig tilföjet; kommaet strækker sig så langt ned, at det kunde sé ud som en aksent over* ı *i* hıaþe.

— 33[20] hıaþe, e *rettelse for* ı.

— 33[22] *efter* o, ðanar *tilföj:* oc vınðr *(Bugge: Årb. 1873 s. 8); kommaet strækker sig ned i* k*'et i* ſtoɿ uırkı.

— 34[1] *over* h*'et er et stort* H *senere tilföjet med grönt blæk.*

* — 34[3] ugnðlanðe *fejl for* frıſlanðe; *Bugge (l. c.) mener, at der efter* ugnðlanðe *mangler* oc afrıſlanðe.

— 34[23] hıalpræþa, *måské* -ræþa.

— 34[24]—36[10] *jvf. Hkr.* 148[10—27].

— 35[6] uı *i* ıuı *sér aldeles ud som et* m.

— 35[10] foɿtalo *læs* foɿtalō; a *i* han *rettelse for* ı.

— 35[16] *andet* þ *i* þıoþū *rettelse for* n.

— 35[23] g *i* margſ *rettelse for* k; *læs* markſ.

— 36[8] *læs* uerþa ınnaɏ; ı*'et står i hdskr. endnu nærmere op til* r*'et og på skrå.*

— 36[15] (g) *lidt raderet.*

— 36[19] necquer ðıocn *fejl for* necquera ðıocna; *Tjodrek har på det tilsvarende sted:* habuit et diaconos aliquos; *jvf. Storm: Årb. 1871 s. 431.*

— 36[21] haırþu lanðı *læs* haırþa lanðı.

— 36[24] haſþı *læs* hafþı.

Spalte 37[5] han, n *rettelse for* r.

— 37[8—9] aırc | ẏıar, n *glemt på grund af linjeskiftet.*

— 37[9] ȷ *halvt udraderet (jeg burde have sat det i (), da meningen jo kræver* .v.); fær *måské* fær.

— 37[10] Oc. c *har fået form som et* o.

— 37[19] hár, 37[20] á harf, 37[21] hıt́ allan, *er skrevet med en lidt yngre hånd, efter at det oprindelige er udraderet.*

— 37[21] *det første* l *i* allan *er sammenslynget med* a'*et, så at det har fået lighed med et* aı, *hvor den sidste streg er stærkt forlænget.*

— 37[25] *et stort* E *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 38[6] (ſ) *noget raderet.*

— 38[20] e *i* eınō *rettelse for* ı.

— 39[3] truggver *måské* trvggver.

— 39[4] l *i* felagar *rettelse for* e.

— 39[5] ſveıǵ, 39[6] ſvía, *aksenterne svage.*

— 39[9] ſío *måské* ſıo.

— 41[9—11] *et stort* Є *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 41[13] ſparþıſt, *således står her sikkert (ikke* -ıſc, *udgg.); men da* ſt *ellers altid sammenbindes til* ſt, *er* t *vist kun en fejl for* c.

— 41[14] æ *i* uærı *utydeligt på grund af en blækklat.*

*Spalte 41[20] *læs:* olaff [haralðz.s.] grænfca.

— 42[5–6] *et stort* h *er med grönt blæk senere tilföjet her foran.*

— 42[10] *foran* fvrſtı *glemt:* eɦ.

* — 42[16–18] *jvf. OHm. 15[29].*

— 42[19] ſá́lo, *aksenten svag.*

— 42[24] ue *stærkt afbleget.*

* — 44[15–18] *jvf. OHm. 20[34].*

— 44[24] ıngırıþar *fejl for* ıngıgerþar *(jvf. 54[12]).*

— 45[7] gun hılðı *fejl for* ulfhılðı *(jvf. Hkr. 452[19], OHm. 33[1]).*

— 45[10] ıarpr *fejl for* ıarpt; *måské står her dog et* t, *der kun tilfældig har fået lighed med et* r.

— 45[10] hafþı *og hele linje 11 er skrevet med en lidt yngre hånd, efter at det oprindelige er udraderet.*

* — 45[13] *jvf. OHm. 21[7].*

— 45[13–14] *i margen med tekstskriverens hånd, stærkt afbleget:*

[a] tvıtv

[gſ] alðrı

det indklamrede ødelagt ved håndskriftets hæftning (prof. Storms læsning).

— 45[20] *stregen i* u,nıt (n *over linjen*) *går ned i det lige under stående* fulttıngı, *så at* l *har fået lighed med et* ł.

— 45[22] *foran* helga *synes der at være udraderet* enō.

— 46[7] fór, *aksenten svag.*

Spalte 46[10] uarı *vist kun fejl for* uærı.

— 46[11] *i margen efter* ímot: ualega.

— 47[4] fár, *aksenten svag.*

— 47[12] flygfar fıorþr, Slygsfjörðr *Fsk.* 88[8], Slycs *OHm.* 55[11].

— 47[14] boꝛgūg *læs* boꝛgūð *(OHm.* 55[19]*).*

— 47[17] *inden i* ꝯ *står et punktum; i margen sandsynligvis med tekstskriverens hånd:*

ꝯ afogrtanða
uetre fıtz
ħ cō ılanð.

— 47[21] e *temmelig svagt.*

— 48[1] hlvþ́, *aksenten tvivlsom.*

— 48[2]—50[2] *jvf. OHm.* 60[25] *ff., Hkr.* 503[31] *ff.*

— 48[9] *af* e *i* fcvlðe *er noget udraderet; måské var det hensigten at rette det til* ı.

— 48[16] áꝛrı, *måské* ýrı.

— 48[22] lǽr, æ *lidt utydeligt, da blækket er løbet ud.*

— 48[24] uınar toððı — vinar toddi *Hkr.* 504[4] *og OH.* 227[7], viniar tode *OHm.* 60[35].

— 49[4] fcvlð̀ oc at gà — skilldu oc gera *OHm.* 60[3].

— 49[9—10] haꝛmlor eıga. ħverr *meget utydeligt, da blækket, på grund af radering, er løbet ud.*

— 49[11] fculð *læs* fculðı.

Spalte 49^{18} út, *aksenten svag.*

— 49^{19} ſía hlvþ, *aksenterne svage.*

— 50^{1} *gennem det første* r *i* ſvrır *går en fin streg, der dog rimeligvis er betydningsløs.*

— 50^{7} uer á ꝺale *læs* ueraꝺale; *aksenten svag.*

* — 50^{8-22} *jvf. OHm.* 65^{16-21}.

— 50^{9} amót, *aksenten svag.*

— $50^{15,18}$ bǫþ, mꞔgnı, *krøllerne svage.*

— 50^{22} *efter* gıſl *står der fire bogstaver, der, på grund af at blækket er løbet stærkt ud, ikke lader sig læse med sikkerhed. Prof. Storm tror at kunne læse* ſlom *(*ſl *skulde altså være urigtig gentaget af skriveren). De to første bogstaver kan være* ſl, *men måské også* ſt, ﬂ *eller* ft*; tredje bogstav kan være* o, v, a *eller et andet bogstav af samme störrelse; derimod tror jeg ikke, at det sidste bogstav kan være* m, *snarere vilde jeg antage, at det var* r.

— 50^{24} c *i* ſtıcla *har fået form som et* o.

— 50^{25} þ *i* þrænꝺa *synes at være en rettelse for* b (»bónꝺa»).

— 51^{5-6} *de to sidste ord i l. 5 og de fire første i l. 6 er med tekstskriverens hånd skrevne oven på noget uderaderet, hvoraf nu kun* ẏ *og* r *over* maþr *er tilbage;* uex *meget utydeligt.*

— 51^{9} ór, *aksenten svag.*

* — 51^{8-12} *jvf. OHm.* 70^{17-19}.

Spalte 51^{13} eʒ *rettelse for* er.

* — 51^{17-21} *jvf. OHm.* 70^{21-23}.

* — 51^{21-24} *jvf. OHm.* 70^{30-31}.

* — 51^{24}—52^{5} *jvf. OHm.* 70^{23-24} *og* 70^{31-33}.

— 52^{6}—53^{8} *jvf. OHm.* 75^{2-13}.

— 52^{15} g *i* alðregı *rettelse for* r.

— 52^{18-25} *jvf. Flat. II* 393^{8-11} *og Fms. V* 209^{18}—210^{6}.

— 52^{24} r *over* hıalm *meget tvivlsomt; prof. Storm læser* e.

— 53^{11} *de fire sidste ord er med tekstskriverens hånd skrevne over noget udraderet.*

* — 53^{17}—54^{21} *jvf. OHm.* 75^{31}—76^{2}.

— 54^{2} r *i* baýnar *halvt udslettet.*

— 54^{5} haꝼꝥıgar *læs* haꝼꝥıgıar.

— 54^{7} fot *læs* fotr.

— 55^{2} *læs* ſınar ſacar.

— 55^{7} ꜵ *i* ꝥraꜵnðı *noget usikkert, da blækket er løbet ud i den nederste del af bogstavet.*

— 55^{13} fáꜵtı, *aksenten svag.*

— 55^{14-15} coma- | -aſc, a *urigtig gentaget på grund af linjeskiftet.*

— 55^{16-24} *jvf. Hkr.* 527^{24-31} *og Fms. VI* 43^{4-11}.

— 55^{20} Gnæẏft *læs* Græẏft.

— 55^{25} *foran* hǽttı *tilföj:* ꝥeıma.

— 57^{13} ſvıt *læs* ſvıc.

Spalte 57^{25} e *rettelse for* ı.

— 58^{2} c *i* oc *har form som et* o.

— 58^{4} ı *efter* þta *er først glemt af skriveren, men derpå kilet ind mellem* þta *og* engꝛ.

— 58^{6} *foran* at *indsæt* fór.

— 58^{22} *andet* o *i* morgoneꝁ *rettelse for* ı.

— 59^{14} c *og* o *i* cō *er således sammenslyngede, at de har fået lighed med et* ∞.

— 59^{18} mıkıꝁ *rettelse for* mıkıl.

— 59^{21} voxnō *læs* vxnō *eller* oxnō; *adskillelsen mellem* ſcı *og* pat *er fremkaldt ved den nederste del af* ꝥ *i l. 20.*

— 59^{22} ſíno, *aksenten svag.*

— 60^{4}–^{5} frel | tıſc, ſ *glemt på grund af linjeskiftet.*

— 60^{12} unð aꝩ, *jvf.* ſcı pat *59*^{21}.

— 60^{24} leıþr *læs* lıþr *(ikke* leıþr, *som Gislason læser: Frumpartar 76).*

— 61^{1} heím, *aksenten svag.*

* — 61^{9}—63^{2} *jvf. Flat III 287—288.*

— 61^{23} c *i* oc *har fået form som et* o.

— 62^{2} þ *i* uıtþ,an *rettelse for* r («uıtran»); *fra toppen af* þ *udgår en aksentlignende streg.*

— 62^{7} af *måské rettelse for* at.

— 62^{18} ſtvr̄ſ *læs* ſtvrcſ.

— 62^{20} *som det synes, har det andet bogstav i* faþoꝛ *oprindelig været* aı, *men den sidste streg er bleven skjult af* þ, *der er kommet for nær ind på* aı.

Spalte 62^{21} fár, ar *lidt tvivlsomt, da blækket er løbet ud.*

— 62^{25} *læs* liftoliga.

— 63^{14} fugþar *læs* figþar; hrífa, *aksenten svag.*

— 63^{17} *læs* haꝩlfō.

— 63^{18} meþ *måské en senere hånds tilföjelse.*

— 63^{23} c *i* oc *har fået form som et* o.

— 64^{3} (á) *og* (ð) *rester af noget udraderet, over hvilket* ꜫꝁ *er skrevet.*

— 64^{5} c *i* oc *har fået form som et* o.

— 64^{23} p *i* fcipan *synes at være en rettelse for* c.

— 64^{25} *her efter er der udklippet 2 blade, men intet mangler i teksten.*

— 65^{3} al *i* ħalðr *synes at være en rettelse for* aꝩ; eiꝁ *stærkt raderet.*

— 65^{4} uil *læs* uiþ.

* — 65^{16} auftr aran riki *læs* aauftraꝩt avriū = *á Austrátt á Yrjum.*

* — 65^{18} uetti ħ magi fino haralði ꝁi *læs* uetti honū magr ħf haralðr ꝁr.

— 65^{24} fiþ, *således bör man vist snarere læse end* fiþ ɔ: fiþaꝩ (*Fms. X 406*).

— 65^{25}—66^{1} *læs* meþ frænða genge.

— 66^{7} lete *rettelse for* leti.

— 66^{8} k *i* konoꝛ *rettelse for* R.

— 66^{13} c *i* oc *har form som et* o.

*Spalte 66^{14}—67^{4} *jvf. Mork.* 75^{25-35}, *Hkr.* 590^{23-33}, *Flat. III* 359^{18-33}.

— 66^{15} áụ, *aksenten noget tvivlsom.*

— 66^{21} ef *rettelse for* er.

— 66^{23} ęlð, *krøllen svag.*

— 67^{10} þ *i* ſıgraþ *synes at være en rettelse for* r.

— 67^{13} *de to sidste bogstaver noget afblegede.*

— 68^{2} *mellem* haıl *og* fo *er et lidet hul i pergamentet.*

— 68^{13} ſnarofc, 68^{14} ' *i* þ̀, 68^{10} *stregen over* u *i* honū — *meget utydeligt.*

— 68^{21} var, *svagt.*

— 68^{23} *måské* lıyg, v'*et er lidt forlænget nedad.*

— 68^{25} *rummet mellem* Fell *og* bæþı *synes aldrig at have været beskrevet.*

— 69^{6} *i margen, stærkt beskadiget:*

er var
at al
ðrı *(prof. Storms læsning); indsættes efter* Ẏ (r).

— 69^{9} oc fec *næsten ulæseligt.*

— 69^{12-13} fc ſıþaı.mþ paıle ıarlle *skrevet over noget tidligere udraderet; om det sidste bogstav i* ıarlle *er* e, *er noget tvivlsomt.*

— 69^{15} lıc hanſ *temmelig utydeligt.*

— 69^{17} elgıo ſæṫ (e), l *rettelse for* n, ı *måské for* l, (*har skriveren villet skrive* engla?); Elgesętre *Mork.* 122^{22} *og hyppig ellers.*

*Spalte 69^{17}—70^{6} *jvf. Mork.* 122^{22-28}, *Flat. III* 399^{12-18}.

— 70^{5} *efter* ſa *indsæt* er.

— 70^{9} ſcıotara *rettet for* -are.

— 70^{10} ꜧ· *i* ſoꜧ *utydeligt.*

* — 70^{10-12} *jvf. Mork.* 121^{25-26}.

* — 70^{14}—72^{11} *jvf. Mork.* 127^{1-25}.

— 71^{2} *prikken over* ṁoꝛg *er måské tilfældig.*

— 71^{9} áſt, 71^{12} cátr, í, 71^{22} lv́þr, *aksenterne svage.*

— 72^{8} ſego, *uagtet blækket i* o *er løbet ud, ansér jeg det for sikkert, at der står således i cod.; det må altså være en fejl for* ſeg̀. e *i* Varþe *rettelse for* ı.

— 72^{8-11} *jvf. Fms. VI* 437_{5-2}, *Hkr.* 628^{4-5}.

— 72^{14} fryſta *læs* fyrſta.

— 72^{17-22} *jvf. Fsk.* 151^{8-10}.

— 72^{19} c *i* oc *har form som et* o.

— 72^{24}—79^{10} *jvf Hkr. 636 ff., Mork 130 ff.*

— 72^{24} *over* maꝺgnuſ *står med en yngre hånd:* báın.

— 72^{25} legr *senere opfrisket;* ħſ tıl *utydeligt.*

— 73^{1} *fra* ħ var *til* 73^{3} foþoꝛ ſıꜧ *er noget udraderet, over hvilket det nu læselige er skrevet.*

— 73^{7}—79^{7} *jvf. Fsk. 151 ff.*

— 73^{12} *de to første bogstaver i* kırkıo *beskadigede.*

— 73^{14} gıaf *og* ar *adskilte ved den nederste del af* þ *i l. 13.*

— 74^{1} *det øverste af* þ *og* h *bortklippet.*

Spalte 74[7] rþ *i* varþ *lidt beskadiget ved et hul i pergamentet.*

— 75[1] *det øverste af* ϵ *og störste delen af stregen over* u *bortklippet.*

— 75[24] fr *i* frestı *rettelse for* st.

— 76[10] v *i* vıqua *har en aparte form;* mǫg, *krøllen svag.*

— 76[12] r *i* er *beskadiget.*

— 76[13] ſvéıꝁ, *krøllen svag.*

— 76[14] ofmet, t *beskadiget.*

— 76[17] ðálı, *aksenten er måské kun en forlænget prik?*

— 76[22] uın *rettelse for* ſun.

— 76[23] st *i* ꝩeıst *lidt utydeligt.*

— 76[25] *her efter er der udklippet et blad i hdskr., men intet mangler i teksten.*

— 77[6] f *i* afrı *rettelse for* þ.

— 77[8] ϵ *beskadiget.*

— 77[21] í, *aksenten svag.*

— 77[22] lıþı *bör udgå.*

— 77[24] hǫlᵒyga *således cod.* ɔ: *skriveren har villet rettet det til* hǫloga, *men glemt at sætte de nødvendige prikker.*

— 78[10–16] *jvf. Fms. VII 12*$_{5-2}$.

* — 78[16] eıgıll afcelf ſunr, — Egill son Ásláks *Hkr. 638*[30], *men* Egill Askelsson *Mork. 131*[35], *Fsk. 152*[11].

— 78[17] afozlanðı, *prof. Storm meddeler mig: „Jeg læser* á Forlandi. *Dette er nemlig det rigtige, hvilket fremgaar af Mork. 134*[37]*:* Egill af Forlandi,

Haandskr. Kringla: Egıll ſ. Aslaks af forlı (forlandı), *ligesaa Cod. Frisianus. Hvorfra Unger har den urigtige Form* af Aurlandi (*Hkr.* 638[30]), *ved jeg ikke.*"

Spalte 78[20] fr *i* fra *vist rettelse for* n.

— 78[21] fıꝁ́ı, 78[24] á, *aksenterne svage.*

* — 79[1—15] *jvf. Hkr.* 641[24—32].

— 79[15] c *i* ſcap *rettelse for* ꝭ: *den første halvdel af et* p.

— 79[15—16] *i margen:* ꝯ all̓ u̓ ꝥ mıc

clır ꝍen oc

frıꝥ̓ ſynuꝍ.

det samme har stået ud for l. 12—14, men er dèr blevet udkradset.

— 80[7] f *i* of, 80[8] ī *i* haꝩſꝥī, *beskadiget.*

— 80[14] freltıſc *læs* frelſtıſc.

— 80[25] *her efter er der udklippet to blade i hdskr., men intet mangler i teksten.*

— 81[3] honū, *stregen svag.*

— 81[6] *den øverste del af* f *i* vlfr *mangler på grund af et hul i pergamentet.*

— 81[14] út, *aksenten tvivlsom.*

— 81[17] *efter* ħ *indsæt* var.

— 81[19] hęhar, *prikken og krøllen svage.*

— 81[24] ſcǫt, *krøllen svag.*

— 81[25] héım, *aksenten svag,*

Spalte 82¹ *den øverste del af alle bogstaverne i* gvlz *bortklippet.*

— 82¹¹ meþ, þ *beskadiget ved et hul i pergamentet.*

— 82¹⁶ ſvík, *måské* ſvịk.

— 82²⁰ gen, e *beskadiget.*

— 83¹ lıtt, *det øverste af* l *bortklippet.*

— 83⁵ ſtıg hófū *opfrisket med en yngre hånd.*

— 83⁶ *rummet mellem* vanr *og* oc *har, på grund af at pergamentet er noget beskadiget, vist aldrig været beskrevet;* oc *er måské senere opfrisket.*

— 83⁹ *aksenten over* á *noget tvivlsom.*

— 83¹⁰ z *i* finz *meget tvivlsomt, da pergamentet er noget beskadiget.*

— 83¹² þīgıar *vist senere opfrisket.*

— 83²³ h *i* hafþı *noget beskadiget;* c *i* ſic *er måské en rettelse for* r.

— 84³⁻⁴ bıaþmunıo, *mon fejl for* -munıa?

— 84⁴ ber *og* legr *adskilte ved den nederste del af* þ *i l. 3;* legr *senere opfrisket.*

— 84⁶ o *i* mognuſ *lidt beskadiget ved et hul i pergamentet*

— 84⁷ tıga *bör udgå.*

— 84²¹ *den store afstand mellem de to ord findes ikke i hdskr.; men bogstaverne er spærrede vidt fra hinanden.*

— 84²² haꝛrmaꝛþo, a'*böjlen i det første* aꝛ *noget svag, så at* aꝛ *har fået lighed med et* v (*Fms. X 415.*).

Spalte 84^{23} al *i* fall *ligner et* aʋ.

— 85^{11} g *i* ſagt *rettelse for* r.

— 85^{12} ſvá á, 85^{24} tígꜧ, *aksenterne svage.*

— 86^{4} ſıalfr, a *rettelse for* .l (*eller* ı?).

— 86^{7} ſtol, o *lidt beskadiget, så at det har fået lighed med et* c.

— 86^{25} þ *i* heıþꜧ *rettelse for* r (?); *sidste ord læs* chırkıona.

— 87^{2} flẏctu *læs* flẏttu.

— 87^{7} ſcẏſſe *læs* ſcẏrſe (*næppe fejl*).

— 87^{10} *i margen stærkt afbleget* [hel]ga, *indsættes efter* enſ.

— 88^{1} $\overset{\text{k}}{\text{q}}$uıot *jvf. Gislason: Årb. 1866 s. 381.*

— 88^{2} arz *stærkt afbleget, navnlig* z; *sikkert står her ikke* garþs (*Munch*) *eller* garþz (*Fms.*).

— 88^{8} ſíꜧ, *aksenten svag.*

— 88^{19} uar *fremkommet ved en rettelse; hvad der opr. har stået, kan jeg ikke sé.*

— 88^{25} *hèr efter mangler der efter Arne Magnussons mening 1 blad.*

**Fortsættelsen findes i Mork. 165^{37}.*

— 89^{1} *hèr begynder håndskriftets anden hånd.* — **Lakunen udfyldes ved hjælp af Hkr. 685^{20}.*

— 89^{5} g$\overset{\text{or}}{\text{er}}$ʀſımum *læs* gørſımum; *det er dog noget tvivlsomt, om det bogstav, der står mellem* e *og* ʀ, *er* r.

— 89^{7} oc, 89^{8} cal *utydeligt på grund af en blækklat.*

Spalte 89[8] carlmarna *læs* calmarna (*næppe fejl*).

— 89[10] ſumpn, p *synes at være en rettelse for* r.

— 89[13] *måské* gartz, *blækket er løbet lidt ud i* a.

— 89[14] eino *læs* eina.

— 89[20] af *udraderet.*

— 90[1] forellar, *den störste del af det første* r *ødelagt ved et hul i pergamentet.*

— 90[2] e *i* en *næsten fuldstændig ulæseligt*; lýþr, *aksenten svag.*

— 90[3] ǫ *i* ǫſt *noget afbleget;* áſt ſíꝩı *overstreget i cod.*

— 90[7] en *læs* er*;* þóttıſc *måské* þýttıſc.

— 90[11] frıllo *rettelse for* frıþlo.

— 90[12] vǽſtr *fejl for* væſtr.

— 91[1] lǽte,ꞏt *beskadiget ved et hul i pergamentet.*

— 91[3–14] *jvf. Mork.* 198[24–30].

— 91[3] vaſcr *skrevet over noget udraderet.*

— 91[5] uaxtū *skrevet med en lidt yngre hånd, det oprindelige udraderet;* ſýnū *senere opfrisket.*

— 91[11] ꝩ *i* kꝩ *rettelse for* r.

— 91[17] ſcırſlırǹ *læs* -ırnar; frechelft *jf. Vigfússon* = frekeflt.

— 91[19] ern *i* þernıſ *utydeligt.*

— 91[22]—92[4] *jvf. Mork.* 198[30–32].

— 92[4] aſloar, a *er måské en rettelse for* al (*jvf. faksimilet*).

— 92[8] g *i* noregi *synes at være en rettelse for* r.

Spalte 92^{21} fe͛c *læs* fefc = fekksk.

— 92^{25} *hèr mangler efter Arne Magnussons mening 4 blade.*

— 93^{1} *hèr begynder den tredje hånd. Slutningen af det manglende findes med lidt andre ord i Hkr.* 743^{12}.

— $93^{7,9}$ *prikkernes antal burde være större (sé faksimilet).*

— 93^{9} Saþa g͚þ, *således mener prof. Storm at kunne læse de hèr udkradsede bogstaver;* ɿ *bör udgå.*

— 93^{9-14} *jvf. Fsk.* 171^{28-30}.

— 93^{16} *måské* érl̄gı.

— 94^{1} al͛ *lidt beskadiget ved en fold.*

— 94^{2} eın *i* ꞓẏfteın *utydeligt.*

— 94^{3} *det sidste* r *i* ſtẏrcr *er vist en rettelse for* k.

— 94^{13} *et bogstav er udraderet mellem* n *og* aɪ *i* n-aɪͥcq.

— 94^{16} *ff. jvf. Mork.* 228^{21} *ff.*

— 94^{21} *rummet mellem* G *og* eırſt- *synes aldrig at have været beskrevet; det sidste bogstav i linjen stærkt afbleget.*

— 95^{1} ȷ ͵ꝼ͗ *stærkt beskadiget ved en fold i pergamentet.*

— 95^{3} ragnhıl͛ꝺr *læs* -hıl͛ꝺar (*næppe fejl*).

— 95^{8} vlmþfc *måské* vlınþfc, *læs* vlmþıfc.

— 95^{19} ꝏͣ.e͗, 95^{20} v͗a *noget beskadiget ved en fold.*

— 96^{7} g͗ra, r *bör udgå.*

— 96^{14} hleẏpr, e *synes at være en rettelse for* r (?)

— 96^{22} *fortsættelsen i Mork.* 229^{15}.

Navneliste.[1])

---

[1]) *Når et navn forekommer mere end 5 gange, anføres kun numret på* *s p a l t e r n e*, *på hvilke det findes, ikke, som ellers, også på* *l i n j e r n e*. *Med kursiv trykkes former af navne eller tilnavne, som ikke forekommer i Ágrip; forskellige former af samme navn sættes i skarp parentes, dog tages der intet hensyn til rent grafiske forskelligheder, ligesom jeg også anfører* Mögnús, Hókon, Hókun, Svénn *o. s. v. under* Magnús, Hákon, Sveinn *o. s. v. Forklarende bemærkninger sættes i bueformet parentes. Når et navns forekomst skyldes konjektur, sætter jeg parentes om vedkommende spaltenummer.*

Oversigtstavle

over siderne i udgaven i Fornmanna sögur X (F) og spalterne i denne udgave (A).

F.	A.	F.	A.
377	1^{1}–2^{18}.	400	51^{11}–53^{10}.
378	2^{18}–4^{24}.	401	53^{10}–55^{11}.
379	4^{24}–7^{4}.	402	55^{11}–57^{11}.
380	7^{4}–9^{12}.	403	57^{11}–59^{16}.
381	9^{12}–11^{15}.	404	59^{16}–61^{20}.
382	11^{15}–13^{24}.	405	61^{21}–64^{1}.
383	13^{24}–16^{2}.	406	64^{2}–66^{9}.
384	16^{3}–18^{8}.	407	66^{9}–68^{13}.
385	18^{8}–20^{9}.	408	68^{14}–70^{13}.
386	20^{9}–22^{15}.	409	70^{13}–72^{10}.
387	22^{15}–24^{17}.	410	72^{10}–74^{9}.
388	24^{17}–26^{19}.	411	74^{9}–76^{17}.
389	26^{19}–29^{5}.	412	76^{17}–78^{17}.
390	29^{5}–31^{10}.	413	78^{18}–80^{17}.
391	31^{10}–33^{14}.	414	80^{17}–82^{23}.
392	33^{14}–35^{24}.	415	82^{23}–85^{6}.
393	35^{24}–38^{11}.	416	85^{6}–87^{8}.
394	38^{11}–40^{13}.	417	87^{8}–89^{13}.
395	40^{14}–42^{21}.	418	89^{13}–91^{19}.
396	42^{21}–44^{24}.	419	91^{19}–93^{20}.
397	44^{24}–47^{8}.	420	93^{21}–95^{17}.
398	47^{8}–49^{7}.	421	95^{17}–96^{22}.
399	49^{7}–51^{11}.		

Vejledning
til
bogens brug.

Af bogstaver, der ikke bruges i almindelige udgaver af oldnordiske bøger, findes i Ágrip følgende:

ę = æ, e, é.	ꝍ = ey, au, œ, ǫ.
Ɛ = E.	ꜳ = an, ann.
ꜰ = f.	ꜵ = ǫ.
ꟽ = m.	ꜳ = ar.
ɲ = nn.	ꝺ (*undertiden også* ð) = dr
ꞃ = n, nn.	ꝥ = þr.
ǫ = ø, œ, ǫ, ó, o.	ꝫ = ok.
ꝛ = r.	ʿ = er, ır, eir, ṛi, r.
ꝩ = v.	ʷ = àr, ra.
ẏ = y.	ᵒᵒ = ur, ru, (ry).
ꜷ = av, au, ø, œ, ǫ, ó, o.	ꝰ = us.
ꜹ = ø, œ, *sjælden* æ, ǫ, ’ó.	

‾ *over et bogstav betegner i reglen* m *eller* n.

ꝯ *betegner, at noget, der er skrevet i margen, skal indsættes i teksten.*

ˌ *eller* ‸ *betegner, at noget, der er tilföjet mellem linjerne, skal indsættes i teksten.*

En prik u n d e r *et bogstav betegner, at dette skal udslettes.*

De almindeligste forkortelser er følgende: når en vokal

skrives over linjen, betegner det i reglen, at der foran den skal indsættes et v *eller* r: qͣþ = quaþ (*kvað*), ꝼͣ = fra (*frá*), qͦmo = quomo (*kvámu*), bͦþ = broþer (*bróðir*) *o. s. v.*

ħ = hann; ħo̅ = honom; ħſ, ħ̈ = hans; ħͦ = hon;

þ = þat; þ, þ́r = þeir;

m, ꝳ, ᛘ, ᛘ͛ = maðr; ꝳ͛ = mannz; ꝳ̅ = menn, manna; ꝳͣ = manna, mann *o. fl.*

ꝁ, ꝁr = konungr; ꝁꞥ = konungrinn; ꝁſ = konungs *o. fl.*

engl̄, vendl̄ osv. = England, Vendland osv.

uͦ = uoro (*váru*).

ml̄, ml̄ı, ml̄t = mælti.

a̅t = átti.

ſꝁ = skal.

mþ, m; = meþ.

ſıþ = siþan.

De såkaldte „stammstafanir“, ɔ: *sådanne forkortelser som* .s. = sonr, ꝩ. = var *o. dsl., vil formentlig let kunne forstås på de steder, hvor de forekommer.*

Rettelser.

XVII	*l.*	*19*	*læs*	rınða *48*[9]
XXIII	*l.*	*10*	—	*4 gange* lanz
7	*l.*	*10*	—	ſtvrcþı.
13	*l.*	*13*	—	merkılıgaſtr
22	*l.*	*22*	—	ıfır-
29	*l.*	*11*	—	ſpn-
33	*l.*	*20*	—	h ıaþe.
36	*l.*	*7*	—	Ꜹn
36	*l.*	*9*	—	oc
45	*l.*	*2*	—	gıftı
47	*l.*	*25*	—	ЄҸ
55	*l.*	*5*	—	cō
64	*l.*	*5*	—	ıcſz
81	*l.*	*13*	—	er nu er

103 *anm. til 17*[5] *læs* faꝺ́

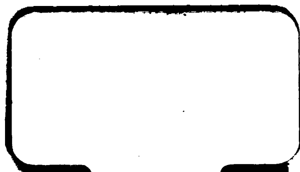
133 *efter* ꞙ = f *tilföj* ꝉ = ll.

Desuden står der på nogle steder et mere eller mindre tydeligt f *(aldrig* f) *i steden for* ſ.

CULTY
UNIV.
LIBRARY

G.

CULTY
LIBRARY

